Anexă
la Hotărârea Curții de Conturi
nr. 24 din 28 mai 2024

CURTEA DE CONTURI A REPUBLICII MOLDOVA

MD-2001, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr.69,
tel. (+373 22) 26 60 02, fax: (+373 22) 26 61 00, web: www.ccrm.md, e-mail: ccrm@ccrm.md

RAPORTUL
de audit asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2023

I. OPINIE

Am auditat Raportul Guvernului privind executarea bugetului de stat, întocmit de Ministerul Finanțelor pentru exercițiul bugetar încheiat la 31 decembrie 2023, care cuprinde Formularele nr.1; nr.2; nr.3; nr.3.1; nr.3.2; nr.3.3; nr.3.4; nr.4; nr.5; nr.6; nr.6.1; nr.6.2; nr.7; nr.7.1; nr.7.1.1; nr.8; nr.9; nr.10; nr.11; nr.12; nr.13[1]; nr.15; nr.16; nr.17 și nr.18, precum și descrierea narativă[2], cu excepția Formularului nr.14 „Raport privind executarea BPN"[3]. În opinia noastră, Raportul Guvernului privind executarea bugetului de stat pentru anul 2023 oferă, sub toate aspectele semnificative, *o imagine corectă și fidelă privind executarea de casă,* în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil[4].

II. PREZENTAREA BUGETULUI DE STAT

Prin Legea bugetului de stat pe anul 2023[5], parametrii bugetului de stat au fost aprobați la venituri în sumă de 64 868,4 mil. lei, la cheltuieli în sumă de 83 195,7 mil. lei, cu o depășire a cheltuielilor asupra veniturilor de 18 327,3 mil. lei. Bugetul de stat în anul 2023, la fel ca și în anii precedenți, poartă un caracter deficitar. În urma modificării Legii bugetare anuale, au fost majorate cheltuielile din contul veniturilor cu 908,3 mil. lei. Astfel, volumul bugetului de stat pentru anul 2023 a fost modificat și a constituit la venituri 65 776,7 mil. lei și la cheltuieli – 84 104,0 mil. lei, iar soldul bugetar (deficitul) nu a suportat modificări, fiind la nivel de aprobat – 18 327,3 mil. lei, sau 5,9% din PIB. *Analiza execuției de ansamblu a bugetului de stat pe anul 2023 se prezintă în Tabelul nr.1.*

Tabelul nr.1

Analiza execuției de ansamblu a bugetului de stat pe anul 2023

mil. lei

Indicatori sintetici	Prevederi bugetare aprobate*	Prevederi modificate prin Lege	Prevederi bugetare precizate	Executat	Executat față de aprobat		Executat față de precizat	
					suma (+/-)	***nivelul de executare (%)***	***suma (+/-)***	***nivelul de executare (%)***
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6=5-2*	*7=5/2*100*	*8=5-4*	*9=5/4*100*
Venituri	64.868,4	65.776,7	65.785,1	64.603,6	-264,8	99,6	-1.181,5	98,2
Cheltuieli	83.195,7	84.104,0	84.112,4	80.727,2	-2.468,5	97,0	-3.385,2	96,0
Deficit	-18.327,3	-18.327,3	-18.327,3	-16.123,6	2.203,7	88,0	2.203,7	88,0

Sursă: Date generalizate de echipa de audit din Raportul privind executarea bugetului de stat pe anul 2023.

Analizând datele privind executarea bugetului de stat pe anul 2023, față de indicatorii precizați, prin prisma responsabilităților MF de a menține în permanență un echilibru bugetar corespunzător, auditul relevă:

- încasările realizate în sumă de 64 603,6 mil. lei sunt cu 1 181,5 mil. lei (1,8%) sub nivelul prevederilor bugetare precizate;

[1] În conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil, datele totalizate în Bilanțul contabil privind executarea bugetului de stat pe anul 2023 nu sunt parte a executării de casă a bugetului, iar devierile identificate nu au impact asupra opiniei de audit emise la componenta executarea de casă.

[2] Componența și denumirea completă a formularelor se prezintă în Anexa nr.1 la prezentul Raport de audit, acestea fiind plasate pe pagina oficială a Ministerului Finanțelor.

[3] Datele din Formularul nr. 14 „Raport privind executarea BPN" vor fi utilizate doar în capitolul nr. II „Prezentarea bugetului de stat", dat fiind faptul că nu se includ în aria de audit.

[4] Art.31 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25.07.2014.

[5] Legea bugetului de stat pentru anul 2023 nr.359 din 22.12.2022.

- cheltuielile de casă în sumă de 80 727,2 mil. lei sunt cu 3 385,2 mil. lei (4,0%) sub nivelul cheltuielilor bugetare precizate;
- deficitul bugetar în sumă de 16 123,6 mil. lei este cu 2 203,7 mil. lei (12,0%) sub nivelul prevederilor bugetare definitive, ca urmare a neexecutării cheltuielilor cu 3 385,2 mil. lei și neîncasării veniturilor cu 1 181,5 mil. lei.

Modificarea Legii bugetare anuale a fost determinată de ajustarea indicatorilor bugetari la venituri și cheltuieli, reieșind din prognoza revizuită a indicatorilor macroeconomici pe anul 2023 și revizuirea programelor bugetare în curs de realizare, inclusiv a relațiilor interbugetare.

Astfel, principalele redistribuiri de alocații au fost direcționate către:

- Fondul național pentru dezvoltare regională și locală, care constituie 1 420,0 mil.lei, Fondul rutier – 2 327,0 mil. lei, Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural – 1 700,0 mil. lei;

- majorarea alocațiilor pentru achitarea dobânzilor aferente datoriei de stat externe, inclusiv prin redistribuirea alocațiilor pentru achitarea dobânzilor aferente datoriei de stat interne;

- majorarea transferurilor cu destinație specială pentru prestații sociale de stat către bugetul asigurărilor sociale de stat, inclusiv pentru susținerea financiară a unor consumatori casnici vulnerabili la energie prin acordarea compensației sub formă de plată monetară;

- acordarea unei plăți unice cu caracter excepțional angajaților din instituțiile sistemului educațional, personalului din cadrul organizațiilor de drept public din domeniile cercetării și inovării, personalului din cadrul instituțiilor sportive, unor funcționari publici cu statut special și militarilor cu atribuții în domeniul asigurării, menținerii și restabilirii ordinii publice;

- asigurarea prevederilor cadrului normativ privind salarizarea în sectorul bugetar, ținând cont de noile măsuri de politică salarială aplicabile pe parcursul anului.

Pe fundalul crizelor suprapuse în anul precedent: criza energetică, criza economică și criza refugiaților, precum și în condițiile accelerării inflaționiste, pentru anul 2023 a fost aplicată clauza de derogare de la regula bugetar-fiscală generală stabilită în art.15 alin. (1) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale, care limitează deficitul bugetului public național, excluzând granturile la 2,5% din PIB. Astfel, pentru anul 2023 au fost aplicate prevederile alin. (3) lit. a) și b) ale aceluiași articol, care admit derogarea de la regula bugetar-fiscală în caz de situații excepționale ce pun în pericol securitatea națională.

Ca rezultat al exercițiului bugetar, la situația din 31.12.2023, au fost formate solduri ale mijloacelor bănești, în sumă totală de 3 403,6 mil. lei, dintre care: soldurile la componenta de bază – 2 807,4 mil. lei și soldurile proiectelor finanțate din surse externe – 596,2 mil. lei, înregistrând o majorare cu 534,1 mil. lei comparativ cu situația din 31.12.2022.

Raportul anual privind executarea bugetului de stat pe anul bugetar încheiat, potrivit prevederilor legale[6], se întocmește și se prezintă spre examinare și aprobare Guvernului de către Ministerul Finanțelor, iar Guvernul îl prezintă spre aprobare Parlamentului până la 1 iunie.

Datele privind indicatorii bugetari aprobați și precizați la venituri și cheltuieli, executarea de casă a veniturilor și cheltuielilor sunt date agregate din sistemul de evidență trezorerială al MF, iar ceilalți indicatori se includ ca rezultat al consolidării datelor din rapoartele financiare prezentate de către autoritățile/instituțiile bugetare, responsabilitatea pentru corectitudinea și veridicitatea datelor revenindu-le acestora.

Conform Raportului privind executarea bugetelor autorităților/instituțiilor bugetare finanțate de la bugetul de stat pe anul 2023 (Formularul nr.9), fără acțiuni generale, APC raportează venituri executate în sumă de 30 622,8 mil. lei, efective – de 35 798,5 mil. lei. La venituri, autoritățile publice centrale au raportat creanțe în sumă de 105,8 mil. lei, inclusiv: încasări din prestarea serviciilor cu plată – 52,2 mil. lei, plata pentru locațiunea bunurilor patrimoniului public – 45,8 mil. lei, venituri din recuperarea daunei materiale și lipsurilor – 4,0 mil. lei, alte venituri ale instituțiilor bugetare – 2,8 mil. lei, și venituri din realizarea activelor de către instituții – 1,0 mil. lei. Din totalul creanțelor raportate, 35,9 mil. lei sunt cu termen expirat, din care: încasări din prestarea serviciilor cu plată – 13,6 mil. lei, și plata pentru locațiunea bunurilor patrimoniului public – 22,3 mil. lei. În același timp, au fost raportate și datorii în sumă de 45,6 mil. lei.

Concomitent, de către APC au fost raportate cheltuieli și active nefinanciare executate în sumă de 32 680,8 mil. lei, și efective – în sumă de 31 982,5 mil. lei. La cheltuieli, autoritățile/instituțiile bugetare au înregistrat creanțe în sumă totală de 1 928,9 mil. lei, inclusiv cu termen expirat – 14,0 mil. lei, și datorii – de 1 339,2 mil. lei, cu 264,3 mil. lei mai mult față de anul precedent, din care cu termenul de achitare expirat (arierate) – 8,2 mil. lei, sau cu 7,8 mil. lei mai mult decât în anul 2022. În aspect economic, creanțele generate de APC revin: mijloacelor fixe – 1 227,3 mil. lei (63,6%); granturilor acordate – 291,2 mil. lei; prestațiilor sociale – 185,1 mil. lei; bunurilor și serviciilor – 83,1 mil. lei; subvențiilor – 61,4 mil. lei; stocurilor de materiale circulante – 57,2 mil. lei; cheltuielilor de personal – 13,7 mil. lei etc. Totodată, au fost raportate datorii în sumă de 1 339,2 mil. lei.

Trezoreria de Stat și trezoreriile regionale ale MF asigură evidența contabilă a executării de casă a încasărilor la bugetele componente ale BPN, precum și a plăților bugetului de stat și bugetelor locale. Componentele BPN cuprind BS, BASS, FAOAM și BL, din care bugetul consolidat central se formează din BS, BASS și FAOAM, iar bugetele locale de nivelul întâi și de nivelul al doilea formează în ansamblu bugetul consolidat local.

Potrivit Raportului privind executarea bugetului public național pe anul 2023[7], au fost încasate venituri în sumă totală de 102 299,2 mil. lei, ceea ce reprezintă 34,1% din PIB. Veniturile BPN, în comparație cu indicatorii precizați, au fost mai mici cu 739,1 mil. lei, sau cu 0,7%. Totodată, comparativ cu anul 2022, veniturile încasate în BPN au fost în creștere cu 11,8%, sau cu 10 793,8

[6] Art.47 și art.73 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25.07.2014.
[7] Formularul nr.14 „Raportul privind executarea bugetului public național pe anul 2023", aprobat prin Ordinul MF nr.18 din 27.01.2020.

mil. lei. *Executarea principalilor indicatori ai BPN pe anul 2023, comparativ cu anul 2022, și ponderea acestora în PIB se prezintă în Tabelul nr.2.*

Tabelul nr.2

Executarea principalilor indicatori ai BPN pe anul 2023, comparativ cu anul 2022, și ponderea acestora în PIB

mil. lei

Indicatori	Precizat pe an	Executat în anul 2023	Executat față de precizat		Executat în anul 2022	Executat în anul 2023 față de anul 2022		Ponderea în PIB (%)	
			suma	%		suma (+/-)	%	2022*	2023**
1	*2*	*3*	*4=3-2*	*5=3/2*100*	*6*	*7=3-6*	*8=3/6*100*	*9=6/PIB*100*	*10=3/PIB*100*
Venituri									
Bugetul de stat	**65.785,1**	**64.603,6**	**-1.181,5**	**98,2**	**59.248,0**	**5.355,6**	**109,0**	**21,7**	**21,5**
Bugetul asigurărilor sociale de stat	38.870,7	38.604,4	-266,3	99,3	33.796,1	4.808,3	114,2	12,4	12,9
Fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală	14.554,7	14.570,5	15,8	100,1	12.639,5	1.931,0	115,3	4,6	4,9
Operațiunile consolidabile	*-23.693,6*	*-23.375,5*			*-20.889,2*				
Guvernul central	**95.516,9**	**94.403,0**	**-1.113,9**	**98,8**	**84.794,4**	**9.608,6**	**111,3**	**31,1**	**31,4**
Bugetele locale	**28.861,3**	**28.721,2**	**-140,1**	**99,5**	**23.889,3**	**4.831,9**	**120,2**	**8,8**	**9,6**
Operațiunile consolidabile	*-21.339,9*	*-20.825,0*			*-17.178,3*				
Bugetul public național*	**103.038,3**	**102.299,2**	**-739,1**	**99,3**	**91.505,4**	**10.793,8**	**111,8**	**33,6**	**34,1**
Cheltuieli									
Bugetul de stat	**84.112,4**	**80.727,2**	**-3.385,2**	**96,0**	**68.573,5**	**12.153,7**	**117,7**	**25,2**	**26,9**
Bugetul asigurărilor sociale de stat	38.870,7	38.524,7	-346,0	99,1	33.745,3	4.779,4	114,2	12,4	12,8
Fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală	14.538,4	13.776,1	-762,3	94,8	11.963,3	1.812,8	115,2	4,4	4,6
Operațiunile consolidabile	-23.693,6	-23.375,5			-20.889,2				
Guvernul central	**113.827,9**	**109.652,5**	**-4.175,4**	**96,3**	**93.392,9**	**16.259,6**	**117,4**	**34,3**	**36,5**
Bugetele locale	**31.443,6**	**29.043,6**	**-2.400,0**	**92,4**	**24.159,6**	**4.884,0**	**120,2**	**8,9**	**9,7**
Operațiunile consolidabile	-21.339,9	-20.825,0			-17.178,3				
Bugetul public național*	**123.931,6**	**117.871,1**	**-6.060,5**	**95,1**	**100.374,2**	**17.496,9**	**117,4**	**36,8**	**39,2**
Deficit (-) / Excedent (+)									
Bugetul de stat	**-18.327,3**	**-16.123,6**	**2.203,7**	**88,0**	**-9.325,5**	**-6.798,1**	**172,9**	**-3,4**	**-5,4**
Bugetul asigurărilor sociale de stat	0,0	79,7	79,7	100,0	50,8	28,9	156,9	0,0	0,0
Fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală	16,3	794,4	778,1	>200	676,2	118,2	117,5	0,2	0,3
Guvernul central	**-18.311,0**	**-15.249,5**	**3.061,5**	**83,3**	**-8.598,5**	**-6.651,0**	**177,4**	**-3,2**	**-5,1**
Bugetele locale	**-2.582,3**	**-322,4**	**2.259,9**	**12,5**	**-270,3**	**-52,1**	**119,3**	**-0,1**	**-0,1**
Bugetul public național*	**-20.893,3**	**-15.571,9**	**5.321,4**	**74,5**	**-8.868,8**	**-6.703,1**	**175,6**	**-3,3**	**-5,2**

Sursă: *Informații generalizate de echipa de audit din Rapoartele privind executarea BS pentru anii 2022 și 2023.*
**Ponderea în PIB_2022 (272 600 mil. lei). **Ponderea în PIB_ 2023 (300 400 mil. lei).*

Auditul relevă că, potrivit datelor Raportului, încasarea veniturilor la trei bugete s-a realizat sub nivelul precizat: la BS – cu 1 181,5 mil. lei, la BASS – cu 266,3 mil. lei, la BUAT – cu 140,1 mil. lei, iar în FAOAM – cu 15,8 mil. lei peste nivelul precizat. Totodată, executarea cheltuielilor bugetelor componente ale BPN, față de cheltuielile precizate, a înregistrat un nivel de execuție: la BASS – de 99,1%, la BS – de 96,0%, la FAOAM – de 94,8%, și la BUAT – de 92,4%.

Prin legea bugetară anuală[8], inițial au fost aprobate transferuri din BS către alte bugete, componente ale BPN, în volum de 42 556,6 mil. lei, dintre care la: BASS – 17 169,9 mil. lei, la FAOAM – 6 847,6 mil. lei, și la BUAT – 18 539,1 mil. lei. Ca urmare a modificărilor efectuate, volumul transferurilor a însumat 43 003,7 mil. lei, majorându-se cu 447,1 mil. lei: transferurile către BASS s-au micșorat cu 377,3 mil. lei (16 792,6 mil. lei), iar către BUAT s-au majorat cu 824,4 mil. lei (19 363,5 mil. lei). *Sinteza executării în anul 2023 a transferurilor de la bugetul de stat către alte bugete se prezintă în Tabelul nr. 3.*

Tabelul nr.3

Sinteza executării în anul 2023 a transferurilor de la bugetul de stat către alte bugete

mil. lei

Bugetul	Aprobat	Precizat prin Legea bugetului de stat	Precizat	Devieri precizat/ LBS	Executat	Executat față de precizat		Executat anul precedent	Executat 2023 față de anul precedent	
						+/-	%		+/-	%
1	*2*	*3*	*4*	*5=4-3*	*6*	*7=6-4*	*8=6/4*	*9*	*10=6-9*	*11=6/9*
BASS	17.169,9	16.792,6	16.829,7	37,1	16.511,6	-318,1	98,1	14.794,0	1.717,6	111,6
FAOAM	6.847,6	6.847,6	6.863,9	16,3	6.863,9	0,0	100,0	6.095,2	768,7	112,6
BUAT	18.539,1	19.363,5	21.314,2	1.950,7	20.803,5	-510,6	97,6	17.167,6	3.635,9	121,2
Total	**42.556,6**	**43.003,7**	**45.007,8**	**2.004,1**	**44.179,0**	**-828,7**	**98,2**	**38.056,8**	**6.122,2**	**116,1**

Sursă: *Informații generalizate de echipa de audit în baza datelor prezentate de Ministerul Finanțelor.*

Auditul relevă că, în afara Legii bugetului de stat, volumul transferurilor a fost precizat cu 2 004,1 mil. lei mai mult. Astfel, pentru BUAT, suplimentar celor aprobate prin Legea bugetară anuală, au fost repartizate 1 950,7 mil. lei, din care, din fondurile centralizate ale bugetului de stat, au fost alocate mijloace financiare în volum de 1 599,6 mil. lei, inclusiv din contul: Fondului național pentru dezvoltare regională și locală – 1 358,4 mil. lei, Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural – 166,6 mil. lei, Fondului național pentru mediu – 60,4 mil. lei, Fondului pentru eficiența energetică – 3,6 mil. lei, Programului activităților de reintegrare a țării pentru anul 2023 – 10,6 mil. lei. Alocațiile repartizate au fost executate în sumă de 1 574,8 mil.lei, sau la nivel de 98,4%.

Din fondurile de urgență ale Guvernului au fost repartizate BUAT mijloace financiare în sumă de 120,8 mil.lei, din care: pentru gestionarea crizei refugiaților din Ucraina și măsuri de asistență socială – 94,0 mil.lei, pentru acordarea indemnizațiilor unice angajaților infectați cu COVID-19 – 10,5 mil.lei, pentru lucrări de reparație a blocurilor de locuințe – 8,4 mil. lei[9], pentru lichidarea consecințelor situației excepționale cu caracter natural – 4,8 mil.lei, pentru lucrări de reparație și întreținere a drumurilor și lucrări de demontare/remontare – 3,1 mil.lei. Mijloacele financiare repartizate din fondurile de urgență au fost executate în sumă de 108,2 mil.lei (89,6%).

Suplimentar, pe parcursul anului 2023, din bugetul de stat, prin hotărâri ale Guvernului, au fost aprobate transferuri cu destinație specială pentru BUAT în volum de 12,4 mil. lei, din care: restituirea valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice –

[8] Art.4 alin.(1) din Legea bugetului de stat pentru anul 2023 nr.359 din 22.12.2022.

[9] Pentru executarea lucrărilor etapei I a obiectivului „Consolidarea și restabilirea integrității blocului locativ, termoizolarea fațadelor și reparația acoperișului clădirii din orașul Șoldănești, strada Mareșalul Jucov nr.2, din fondul de intervenție al Guvernului au fost alocate Consiliului orașului Șoldănești 8 434,6 mii lei, fiind executate 7 810,6 mii lei. Alocarea mijloacelor a fost datorată faptului că blocul locativ este avariat și starea clădirii se înrăutățește, fisurile fiind extinse pe pereții clădirii pe toată înălțimea celor 5 etaje și există riscul real de prăbușire a acestuia.

2,3 mil.lei, aprobarea și implementarea Programului Diaspora Reușește „DAR 1+3” – 10,0 mil. lei etc. Acestea au fost executate în volum de circa 11,6 mil.lei (93,5%).

Pentru **FAOAM** au fost alocate către CNAM, din fondul de intervenție al Guvernului, mijloace financiare în sumă de 16,3 mil. lei, pentru gestionarea crizei refugiaților, în scopul acoperirii cheltuielilor suportate de prestatorii de servicii medicale încadrați în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală pentru acordarea asistenței medicale în anul 2022 cetățenilor străini refugiați din Ucraina, în cazul în care au întrunit criteriile definiției de caz pentru COVID-19, precum și în cazurile de urgențe medico-chirurgicale.

Pentru **BASS** au fost majorate alocațiile cu 37,1 mil. lei, prin redistribuirea alocațiilor bugetare din contul MMPS, aprobate pentru Fondul de reducere a vulnerabilității energetice pentru acoperirea insuficienței, în scopul acordării compensației la energie sub formă de plată monetară.

Volumul total al transferurilor de la BS către alte bugete a fost executat la nivel de 98,2% față de volumul precizat, constituind 44 179,0 mil. lei, inclusiv către: BASS – 16 511,6 mil. lei, sau 98,1%, FAOAM – 6 863,9 mil. lei, sau 100,0%, și BUAT – 20 803,5 mil. lei, sau 97,6%. *Sinteza executării în anul 2023 a transferurilor de la bugetul de stat către alte bugete se prezintă în Tabelul nr. 3.*

Ponderea transferurilor executate de la BS în totalul veniturilor BASS constituie 42,8%, FAOAM – 47,1%, și BUAT – 72,4%.

Potrivit Legii bugetare anuale, la **BASS** au fost precizate transferuri în sumă de 16 829,7 mil. lei, din care pentru acoperirea deficitului BASS – 5 691,2 mil. lei. Ca urmare, BS a executat finanțarea BASS în sumă totală de 16 511,6 mil. lei, din care: transferuri cu destinație generală – 5 417,9 mil. lei, transferuri cu destinație specială – 10 945,5 mil. lei, și pentru susținerea suplimentară a unor categorii de populație – 148,2 mil. lei. Totodată, pe parcursul anului 2023, de la BS au fost acordate credite pentru acoperirea decalajului temporar de casă în sumă totală de 1 000,0 mil. lei, care au fost restituite în același an bugetar[10].

Se atestă că veniturile BUAT în anul 2023, cu excepția transferurilor de la BS, au însumat 7 917,6 mil. lei, în timp ce transferurile de la bugetul de stat au constituit 20 803,6 mil. lei, depășind la fel ca și în anul precedent de circa 2,6 ori veniturile, cu excepția transferurilor de la BS, ceea ce relevă în continuare un grad înalt de dependență a BUAT față pe bugetul de stat. *Sinteza executării transferurilor de la bugetul de stat, în comparație cu veniturile bugetelor componente ale BPN în perioada 2021-2023 se prezintă în Tabelul nr.4.*

Tabelul nr.4

Sinteza executării transferurilor de la bugetul de stat în comparație cu veniturile bugetelor componente ale BPN în perioada 2021-2023

mil. lei

	BASS			**FAOAM**			**BUAT**		
	2021	***2022***	***2023***	***2021***	***2022***	***2023***	***2021***	***2022***	***2023***

[10] Art.62 alin.(2) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25.07.2014.

Total venituri, *inclusiv*	27.246,8	33.796,1	38.604,4	11.540,0	12.639,5	14.570,5	20.387,1	23.889,3	28.721,2
Venituri, cu excepția transferurilor din BS	16.522,1	19.002,1	22.092,8	5.705,0	6.544,3	7.706,6	5.778,0	6.721,7	7.917,6
Transferuri din BS	10.724,7	14.794,0	16.511,6	5.835,0	6.095,2	6.863,9	14.609,1	17.167,6	20.803,6
Ponderea transferurilor în totalul veniturilor	***39,4%***	***43,8%***	***42,8%***	***50,6%***	***48,2%***	***47,1%***	***71,7%***	***71,9%***	***72,4%***

Sursă: *Informații generalizate de echipa de audit din Rapoartele privind executarea BS pentru anii 2021, 2022 și 2023.*

Conform Legii BS pentru anul 2023, la BUAT au fost precizate transferuri cu destinație generală[11] în sumă de 2 264,9 mil. lei și transferuri cu destinație specială[12] – în sumă de 16 538,5 mil. lei, repartizate pe fiecare unitate administrativ-teritorială conform Anexei nr.7 la Legea bugetară anuală[13]. Executarea transferurilor s-a realizat la nivel de 97,6%, în volum de 19 109,1 mil. lei. *Sinteza executării transferurilor de la BS către BUAT în anul 2023 se prezintă în Tabelul nr.5.*

Tabelul nr.5

Sinteza executării transferurilor de la bugetul de stat către bugetele locale în anul 2023

mil. lei

Transferuri	**Aprobat**	**Precizat**	**Precizat față de aprobat**		**Executat**	**Executat față de precizat**	
			(+/-)	(%)		(+/-)	(%)
1	*2*	*3*	*4=3-2*	*4=3/2*100*	*5*	*6=5-3*	*7=5/3*100*
***Total general**, inclusiv:*	18.539,1	19.581,5	1.042,4	*105,6*	19.109,1	-472,4	*97,6*
cu destinație generală	2.264,9	2.264,9	0,0	*100,0*	2.264,9	0,0	*100,0*
cu destinație specială	15.598,2	16.538,5	940,3	*106,0*	16.066,2	-472,3	*97,1*
alte transferuri cu destinație generală	676,0	778,1	102,1	*115,1*	778,0	-0,1	*99,9*

Sursă: *Informații generalizate de echipa de audit în baza datelor din Raportul privind transferurile de la bugetul de stat către bugetele locale pe anul 2023 (conform Anexei nr.7 la Legea bugetului de stat pe anul 2023), Formularul nr.7.*

Auditul relevă că, prin Ordinul ministrului Finanțelor nr. 41 din 29.03.2024, a fost aprobat Formularul nr. 17 „Raport privind transferurile cu destinație specială alocate din contul fondurilor de dezvoltare ale bugetului de stat către bugetele locale pe anul 2023”, care include transferurile cu destinație specială alocate din contul fondurilor de dezvoltare ale bugetului de stat către bugetele locale care nu sunt incluse în Anexa nr. 7 la Legea bugetului de stat și sunt repartizate pe parcursul anului de gestiune de către APC responsabile de fondurile respective.

În anul 2023 BPN a înregistrat un deficit de 15 571,9 mil. lei, sau de 5,2% din PIB, cu 6 703,1 mil. lei mai mult față de anul precedent, dar cu 5 321,4 mil. lei mai puțin față de precizat.

Auditul relevă că MF are misiunea de realizare a managementului finanțelor publice[14] și administrează bugetul de stat. Gestionarea mijloacelor BS se efectuează prin contul unic trezorerial, deschis în sistemul de evidență contabilă al BNM. Conform art.63 din Legea nr.181 din 25.07.2014, încasările și plățile BS se efectuează prin sistemul trezorerial conform metodei de casă. Datele

[11] Art.11 din Legea nr.397 din 16.10.2003 privind finanțele publice locale.
[12] Art.12 din Legea nr.397 din 16.10.2003 privind finanțele publice locale.
[13] Anexa nr.7. Volumul transferurilor de la bugetul de stat către bugetele locale la Legea bugetului de stat pentru anul 2023 nr.359 din 22.12.2022.
[14] HG nr.696 din 30.08.2017 „Cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor”.

privind indicatorii bugetari aprobați și precizați la venituri, cheltuieli și sursele de finanțare, executarea de casă a veniturilor și cheltuielilor sunt date agregate din sistemul de evidență trezorerială al MF, iar ceilalți indicatori se includ ca rezultat al consolidării datelor din rapoartele financiare prezentate de autoritățile/instituțiile bugetare, responsabilitatea pentru corectitudinea și veridicitatea datelor revenindu-le acestora.

III. BAZA PENTRU OPINIE

Am realizat misiunea de audit în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit[15]. Responsabilitățile noastre, potrivit standardelor respective, sunt expuse în secțiunea *Responsabilitățile auditorului într-un audit al situațiilor financiare* din prezentul Raport. Suntem independenți față de entitatea auditată și am îndeplinit responsabilitățile de etică, conform cerințelor Codului etic al Curții de Conturi. Considerăm că probele de audit pe care le-am obținut sunt suficiente și adecvate pentru a furniza o bază pentru opinia noastră.

IV. PARAGRAF DE EVIDENȚIERE A UNOR ASPECTE

4.1. Atragem atenția că este necesar de îmbunătățit cadrul normativ privind recunoașterea, planificarea, executarea și raportarea subvențiilor și granturilor acordate pentru asigurarea corectitudinii gestionării acestor cheltuieli.

Rămâne ambiguu modul de finanțare, executare și raportare de către instituțiile publice a subvențiilor și granturilor acordate, dat fiind că nu se regăsește o definire clară a acestor noțiuni și nu sunt reglementate modul de planificare și raportare a acestora. Totodată, nu sunt stabilite principii clare și unice de repartizare până la indicarea beneficiarului final, nefiind asigurată transparența executării acestor cheltuieli. Astfel,

- au fost aprobate alocații pentru subvenții și granturi acordate în lipsa solicitării și argumentării conform cerințelor MF[16]. Unele APC nu au prezentat „Propuneri la cheltuieli pentru subvenții și granturi acordate” (Formularul nr.6)[17] conform cerințelor MF sau calcule justificative, inclusiv pentru salarizare[18], cu repartizarea pe categorii economice corespunzător clasificației bugetare. Menționăm că MEC i-au fost aprobate alocații sub formă de subvenții în sumă de 61,2 mil. lei și granturi acordate în sumă de 145,3 mil. lei, deși entitatea a prezentat propuneri doar pentru activități sportive, în sumă de 47,0 mil. lei;
- raportarea subvențiilor este în conformitate cu prevederile Ordinului MF nr. 164/2016 (Anexa nr. 1 „Informație cu privire la executarea subvențiilor acordate din buget”), dar auditul menționează că reglementările instituite nu prevăd expunerea datelor la un nivel anumit de detaliere a indicatorilor planificați și raportați, care s-ar conforma regulilor bugetar-fiscale și ar permite monitoring din partea fondatorului și MF. Referitor la raportarea granturilor acordate, auditul menționează că nu există instrucțiuni sau reglementări privind modalitatea de raportare a acestor cheltuieli atât de IP, cât și de autoritățile fondatoare. Totodată, prin circulară[19], MF a solicitat

[15] Hotărârea Curții de Conturi nr.2 din 24.01.2020 „Cu privire la Cadrul Declarațiilor Profesionale ale INTOSAI”.
[16] Circulara nr. 06/1-17/53 din 14.09.2022 „Privind elaborarea și prezentarea propunerilor de buget pentru anul 2023 și estimărilor pentru anii 2024 – 2025”.
[17] APP și ARFC nu au prezentat Formularul nr.6 „Propuneri la cheltuieli pentru subvenții și granturi acordate”.
[18] MDED, MC, MEC, MM, MIDR, MS, MMPS nu au prezentat calculele justificative.
[19] Circulara MF nr. 12/4-4-4 din 01.02.2024.

prezentarea de către APC a informațiilor privind executarea granturilor acordate din buget concomitent cu raportul financiar pentru anul 2023;

- cadrul legal nu prevede modalitatea de restituire a soldului de mijloace bănești alocate din bugetul de stat pentru subvențiile și granturile acordate, drept urmare soldurile mijloacelor bănești neutilizate pe parcursul anului rămân pasibile utilizării în anul următor, deși, în condițiile bugetului deficitar și ale limitării resurselor de finanțare a acestuia, alocațiile puteau fi redistribuite pentru alte scopuri prioritare. Astfel, auditul a constatat că, la finele anului 2023, nevalorificarea de către unii beneficiari a mijloacelor pentru subvenții și granturi acordate a constituit circa 604,2 mil. lei[20]. Autoritățile cu cea mai mare pondere a mijloacelor nevalorificate sunt: MEC – 257,3 mil. lei, MIDR – 168,8 mil. lei, Cancelaria de Stat – 35,1 mil. lei, IPN a Audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova" – 29,1 mil. lei, MC – 37,7 mil. lei, MS – 9,1 mil. lei, MM – 4,7 mil. lei etc. Soldul mijloacelor bănești acumulate de instituțiile publice la autogestiune din subordinea MEC, la 31.12.2023 în comparație cu 31.12.2022, s-a majorat de 2,7 ori. Astfel, MEC a transferat granturi curente și capitale instituțiilor din subordine în sumă totală de 195,4 mil. lei, din care din contul împrumutului acordat de Banca Mondială pentru Proiectul „Susținerea învățământului superior", în sumă de 101,2 mil. lei, fiind executate de către acestea la nivel de 18,1%, sau 35,3 mil. lei. O situație similară se constată și la IP Compania „Teleradio-Moldova". Astfel, proiectul de construcție a unei noi clădiri era doar la etapa de proiectare, din bugetul de stat au fost transferate granturi capitale în sumă de 4,5 mil. lei, fiind executate 0,2 mil. lei (4%), iar la sfârșitul anului fiind înregistrat un sold de 4,3 mil. lei. Potrivit Raportului narativ privind executarea bugetului IP Compania „Teleradio-Moldova", *„pe parcursul anului 2023 a fost definitivat proiectul, iar lucrările se planifică a fi începute în anul 2024";*
- gestionarea mijloacelor financiare prin două modalități: una aprobată conform regulilor bugetar-fiscale, alta, extrabugetară. Astfel, Ministerul Finanțelor a deschis, unor instituții publice/întreprinderi de stat, coduri bugetare[21] prin care acestea au gestionat mijloacele financiare primite de la donatorii externi, incluse ulterior în executarea și raportarea bugetului de stat[22]. Menționăm că unele IP, ÎS dețin conturi în afara sistemului trezorerial, respectiv dețin solduri de mijloace bănești în conturi deschise la băncile comerciale[23];
- în bugetul CEC au fost alocate mijloace financiare pentru finanțarea partidelor politice în sumă de 50,0 mil. lei[24], fiind distribuite partidelor politice[25] conform performanțelor obținute la alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021, alegerile prezidențiale din 01 noiembrie 2020 și alegerile locale generale din 20 octombrie 2019. Astfel, cheltuielile privind finanțarea a 27 de partide politice în anul 2023 au fost executate în sumă de 46,2 mil. lei, ceea ce constituie 92,4% din volumul de alocații aprobate. Auditul, în baza informațiilor prezentate la solicitare de către CEC,

[20] Sold la 31.12.2023: subvenții – 205,5 mil. lei, granturi – 398,7 mil. lei.

[21] Autoritățile/instituțiile bugetare efectuează evidența contabilă în conformitate cu prevederile Legii contabilității nr.113 din 27.04.2007, cu Planul de conturi contabile în sistemul bugetar și cu Normele metodologice, cu Clasificația bugetară și cu alte acte normative emise de Ministerul Finanțelor.

[22] De ex., IP Agenția Servicii Publice, IP Agenția de Guvernare Electronică, IP Oficiul Național de Dezvoltare Regională și Locală, ÎS Administrația de Stat a Drumurilor, Agenția pentru Dezvoltare și Modernizare a Agriculturii, IP Oficiul Național al Viei și Vinului, Instituția Publică Națională a Audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova" etc.

[23] Agenția „Moldsilva", IP OCMA Moldova-concert, IP TDSTS S uliti roz, IP Institutul Național de Metrologie.

[24] Potrivit art.2 lit. o) din Legea bugetului de stat pe anul 2023 nr. 359 din 22.12.2022.

[25] HCEC nr.846 din 17.01.2023 „Cu privire la stabilirea cuantumului lunar al alocațiilor de la bugetul de stat destinate partidelor politice pentru anul 2023".

constată că la 31.12.2023 soldurile mijloacelor bugetare în conturile partidelor politice în afara CUT au constituit circa 7,8 mil. lei.

Pentru anul 2023 au fost aprobate subvenții în sumă de 3 653,0 mil. lei, precizate fiind 5 010,3 mil. lei, ulterior fiind majorate cu 1 357,3 mil. lei, sau 37,2% față de suma aprobată inițial. Cheltuielile executate de către 11 instituții/autorități bugetare și de la „Acțiuni generale" au constituit 4 876,9 mil. lei, sau 97,3% față de planul precizat. Alocațiile pentru subvenții au fost majorate ca urmare a suplinirii Fondului rutier cu 841,7 mil. lei, Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural – cu 33,4 mil. lei, și Fondului național de dezvoltare regională și locală – cu 19,7 mil. lei. Totodată, suplimentar, au fost precizate alocații, neaprobate inițial, pentru stimularea promovării producției agricole, în sumă de 200,0 mil. lei, și repartizate din fondul de intervenție 230,0 mil. lei pentru compensarea parțială a majorării tarifelor la gazele naturale, energia termică și electrică.

Din totalul subvențiilor executate, 84,8%, sau 4 135,2 mil. lei, au fost alocate pentru scopuri specifice[26], din care, pentru Fondul rutier au fost executate subvenții în sumă de 2 326,9 mil. lei (47,7%) și pentru Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural au fost executate subvenții în sumă de 1 513,7 mil. lei (31,0%) etc.

Auditul atrage atenția la menținerea problematicilor privind finanțarea din două surse a Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor": de APP, ca fondator, și de MIDR. Astfel, alocațiile pentru Fondul rutier în sumă de 2 326,9 mil. lei[27] au fost repartizate prin intermediul MIDR, rapoartele financiare ale Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor" fiind parțial consolidate în rapoartele financiare ale MIDR. Totodată, prin intermediul APP, conform HG nr. 224 din 19.04.2023, ÎS ASD i-au fost alocate mijloace financiare în sumă de 2,0 mil. lei din fondul de rezervă, sub formă de granturi[28], acestea fiind executate integral.

Pentru susținerea producătorilor agricoli, MAIA prin intermediul AIPA, instituție din subordinea sa, a acordat subvenții agenților economici pentru dezvoltarea și modernizarea sectorului agricol. Astfel, în anul 2023, prin Legea bugetară anuală, pentru Fondul Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural au fost aprobate alocații în sumă de 1 500,0 mil. lei, care, ulterior, au fost majorate cu 13,3%, constituind 1 700,0 mil. lei. Alocațiile au fost executate în sumă de 1 694,3 mil. lei, inclusiv subvenții – 1 513,7 mil. lei, granturi din Fondul viei și vinului – 14,0 mil. lei, și transferuri – 166,6 mil. lei. Modul de repartizare a mijloacelor FNDAMR este prevăzut în HG nr.464 din 05.07.2023[29].

Auditul menționează că, prin HG nr. 615 din 21.08.2023[30], din fondul de rezervă al Guvernului au fost alocate mijloace financiare MAIA, sub formă de subvenții, în sumă de 200,0 mil. lei, în vederea acordării ajutorului pentru fermierii afectați de consecințele crizelor din anul 2022. Astfel, cheltuielile pentru subvenții din FNDAMR au constituit 1 887,9 mil. lei, din care: 1 721,3 mil. lei –

[26] Art. 2 al Legii bugetului de stat pentru anul 2023 nr. 359 din 22.12.2022.
[27] HG nr. 73 din 22.02.2023 „Cu privire la aprobarea Programului privind repartizarea mijloacelor fondului rutier pentru drumurile publice naționale pe anul 2023".
[28] Pentru unele lucrări aferente găzduirii celui de-al doilea Summit al Comunității Politice Europene.
[29] HG nr. 464 din 05.07.2023 „Cu privire la aprobarea Regulamentului privind măsurile de subvenționare complementară și condițiile specifice de eligibilitate pentru subvenționarea complementară din Fondul Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural".
[30] HG nr. 615 din 21.08.2023 „Cu privire la alocarea mijloacelor financiare".

subvenții acordate întreprinderilor private nefinanciare și financiare, și 166,6 mil. lei – transferuri capitale acordate APL, inclusiv 7,9 mil. lei din contul Proiectului „Agricultura Competitivă", finanțat din surse externe.

Conform DCSE nr. 59 din 31.01.2023, s-a decis alocarea din fondul de intervenție al Guvernului a mijloacelor financiare în sumă de 230,0 mil. lei MDED, în scopul compensării diferenței de preț pentru furnizarea de gaze naturale pentru consumatorii non-casnici, alocațiile fiind executate în sumă de 118,9 mil. lei, sau 51,7% din precizat, din care 117,1 mil. lei au fost transferate către S.A. ,,Moldovagaz".

Verificările de audit constată că, deși, conform DCSE nr. 59/2023, compensarea acordată consumatorilor non-casnici urma să fie aplicată pentru lunile ianuarie-martie, compensarea fiind efectuată pentru luna precedentă, termenul limită de depunere a cererilor de solicitare a compensațiilor a fost stabilit până la 12.05.2023. Conform ordinelor de plată[31], MDED a transferat 19,1 mil. lei S.A. ,,Moldovagaz" în perioada septembrie – decembrie 2023, în acest sens nefiind respectate prevederile stabilite, fiind evidențiate riscuri de finanțare neregulamentară a alocațiilor din bugetul de stat.

Pentru granturile acordate din bugetul de stat, în anul 2023 au fost aprobate 1 314,5 mil. lei, fiind precizate 1 667,0 mil. lei, sau cu 352,5 mil. lei mai mult. Nivelul de executare a cheltuielilor pentru granturile acordate a constituit 96,8%, sau 1 613,8 mil. lei. Majorarea cheltuielilor pentru granturile acordate se datorează, în special: (i) pentru programele de susținere și dezvoltare a întreprinderilor mici și mijlocii; (ii) programul național de împădurire/reabilitare; (iii) consolidarea bazei tehnico-materiale a Ministerului Sănătății etc.

Auditul relevă că, pentru programul ,,Susținerea dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii", conform Legii bugetului au fost aprobate inițial 31,6 mil. lei, ulterior fiind majorate de 6,3 ori, constituind 198,6 mil. lei, din care au fost executate în sumă de 197,3 mil. lei, sau 99,3%.

Menționăm că, în anul 2023, MDED a transferat mijloace bugetare IP ODA din bugetul de stat în sumă totală de 240,3 mil. lei, inclusiv pentru: Programul de susținere și dezvoltare a întreprinderilor mici si mijlocii – 197,3 mil. lei; Fondul de garantare a afacerilor în sectorul rural – 30,0 mil. lei; Programul ,,Start pentru TINERI": o afacere durabilă la tine acasă – 10,5 mil. lei, și Programul de atragere a remitenților în economie – 2,5 mil. lei.

Probele de audit denotă că, din contul împrumutului BIRD pentru implementarea Proiectului ,,Competitivitatea întreprinderilor micro, mici și mijlocii", UIPAC a transferat suplimentar granturi curente pentru capitalizarea Fondului de garantare a creditelor în sumă de 9,5 mil. euro (echivalentul sumei de 187,9 mil. lei), conform Acordului subsidiar nr.1 din 16.05.2023, semnat între MF și IP ODA.

Pentru implementarea programelor și proiectelor de dezvoltare regională, MIDR i-au fost precizate alocații în sumă de 253,4 mil. lei, fiind executate 252,3 mil. lei. Astfel, MIDR a transferat mijloace

[31] Ordinele de plată nr. 357 din 04.09.2023, nr. 360 din 05.09.2023, nr. 501 – 503 din 12.12.2023, nr. 535 și 542 din 21.12.2023.

către ADR Centru – 103,2 mil. lei, ADR Nord – 76,9 mil. lei, ADR Sud – 67,4 mil. lei, și ADR UTA Găgăuzia – 4,8 mil. lei.

Menționăm că ponderea cea mai mare a cheltuielilor executate pentru subvenții de către autoritățile/instituțiile bugetare revine: MIDR – 48,5%, sau 2 365,6 mil. lei, urmată fiind de MAIA – 35,5%, sau 1 729,0 mil. lei; MC – 5,5%, sau 267,2 mil. lei; IPN a Audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova" – 3,0%, sau 144,4 mil. lei etc. La granturile acordate, ponderea cea mai semnificativă îi revine: MDED – 31,7%, sau 510,9 mil. lei, fiind urmată de MIDR – 21,6%, sau 348,6 mil. lei, MEC – 12,1%, sau 195,4 mil. lei, MS – 10,8 %, sau 174,1 mil. lei etc. *Sinteza subvențiilor și a granturilor acordate executate din BS în anul 2023, inclusiv a soldurilor de mijloace bănești acumulate la beneficiarii de subvenții și granturi se prezintă în Anexele nr. 2 și nr. 3 la prezentul Raport de audit.*

Verificările de audit au constatat că inițial unele APC[32] au prezentat date eronate în Rapoartele narative privind executarea bugetelor autorităților bugetare pentru anul 2023 (Anexa nr. 1 „Informație cu privire la executarea subvențiilor acordate din buget"), fiind identificate devieri în sumă de 4,9 mil. lei dintre soldul final raportat în anul precedent[33] și soldul inițial la situația din 01.01.2023. Concomitent, soldul final la 31.12.2023, a fost prezentat eronat în sumă de 212,5 mil. lei. Urmare verificărilor de audit public extern, APC au corectat erorile identificate și au prezentat repetat „Informațiile cu privire la executarea subvențiilor și granturilor acordate din buget", soldul final constituind 205,5 mil. lei.

Pentru subvenționarea locurilor de muncă, conform prevederilor HG nr. 49 din 29.04.2021[34], au fost inițial aprobate alocații în sumă de 15,0 mil. lei, fiind precizate 23,0 mil. lei și fiind executate 20,7 mil. lei, sau 90% din alocațiile precizate. Subvențiile se acordă în baza deciziilor emise de SFS, persoanelor fizice și juridice, organizațiilor necomerciale care angajează persoane care pe o perioadă de cel puțin 12 luni consecutive ce preced luna de angajare nu au avut venituri salariale, precum și persoanelor cu dizabilități. Astfel, de cele mai semnificative alocații au beneficiat agenții economici: „SE Bordnedze" S.R.L. – 6,4 mil. lei, I.C.S. „Lear Corporation" S.R.L. – 2,4 mil. lei, „Lumintehnica" S.R.L. – 1,4 mil. lei, I.C.S. „Plastic Tehnology" S.R.L. – 1,3 mil. lei, S.C. „Handitehnica" S.R.L – 1,1 mil. lei etc.

4.2. Atragem atenția asupra lipsei unor reglementări specifice aferente modului de ținere a evidenței contabile și de raportare la nivel de BS a angajamentelor financiare semnificative asumate de IP ODA prin Fondul de garantare a creditelor (FGC).

Conform Regulamentului de organizare și funcționare a Fondului de garantare a creditelor[35], ODA emite garanții pentru creditele solicitate de Întreprinderile Mici și Mijlocii de la instituțiile financiare partenere și este garant prin mijloacele acumulate în FGC.

[32] MAIA, MEC, MC, MMPS, CS, ME.

[33] Hotărârea Curții de Conturi nr.19 din 26 mai 2023 „Cu privire la Raportul auditului financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2022".

[34] HG nr. 49 din 29.04.2021 „Pentru aprobarea Regulamentului privind subvenționarea locurilor de muncă".

[35] Pct.8 și pct.76 din HG „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea, funcționarea și utilizarea Fondului de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii" nr.709 din 19.10.2022.

Crearea și suplinirea fondului de garanții se efectuează centralizat prin ministerul de ramură, iar mijloacele financiare ale FGC sunt gestionate prin intermediul CUT, în corespundere cu prevederile Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014 și se constituie din: (i) alocările de la bugetul de stat; (ii) mijloacele financiare alocate de către partenerii de dezvoltare și/sau donatori (credite/împrumuturi, asistență financiară și tehnică, granturi); (iii) veniturile obținute din investirea resurselor financiare disponibile și din alte surse legale.

În anul 2023, FGC a fost suplinit cu 217,9 mil. lei[36], transferate din bugetul de stat pentru capitalizarea acestuia, suplinirea fiind efectuată prin ECO 263110 „Granturi curente acordate instituțiilor publice la autogestiune", soldul mijloacelor financiare ale FGC constituind 401,9 mil.lei.

Conform Raportului narativ consolidat al MDED, la finele anului 2023 IP ODA avea active 1 055 de garanții emise în valoare totală de 1 114,0 mil. lei, iar conform datelor băncilor partenere – 1 044 de garanții în valoare de cca 820,9 mil. lei.

Raportul financiar consolidat al MDED și, respectiv, Raportul Guvernului privind executarea bugetului de stat nu conțin tranzacții și obligațiuni aferente gestionării FGC din cauza lipsei unui mecanism clar de gestionare și de raportare a acestuia, în special a mijloacelor alocate de la bugetul de stat.

Opinia nu este modificată din cauza acestor aspecte.

V. ASPECTE-CHEIE DE AUDIT

Aspectele-cheie de audit sunt acele aspecte care, în baza raționamentului nostru profesional, au avut cea mai mare importanță pentru auditul Raportului privind executarea bugetului de stat pe anul 2023. Aceste aspecte au fost abordate în contextul auditului Raportului în ansamblu și în formarea opiniei noastre asupra acestuia, și nu oferim o opinie separată cu privire la aceste aspecte, deoarece supravegherea și raportarea bugetului de stat de către MF este bazată pe contabilitatea de casă și nu pe bază de angajamente.

Bilanțul contabil, Formularul nr. 13 al Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat, întocmit de Ministerul Finanțelor, include informații financiare care nu sunt parte a executării de casă a bugetului, iar observațiile identificate nu au impact asupra opiniei de audit la componenta de casă. După părerea noastră, erorile semnificative care au afectat opinia de audit au impact și asupra prezentării reale și fidele a Bilanțului contabil consolidat la nivel de buget de stat, iar din rezultatele obținute în bilanț și de indicatorii economico-financiari calculați pe baza acestuia Guvernul își poate gestiona mai bine resursele, poate face previziuni pentru evoluția bugetului și își poate orienta mai eficient activitatea. În acest context, auditul evidențiază importanța implementării măsurilor prioritare ale Strategiei de dezvoltare a managementului finanțelor publice pentru anii 2023-2030[37], aceste priorități fiind necesare pentru alinierea/conformarea la normele comunitare privind evidența contabilă și raportarea financiară în sectorul public.

Prin urmare, se expun următoarele observații de audit:

[36] Din totalul de 217,9 mil.lei, 9,5 mil. euro (echivalentul sumei de 187,9 mil. lei) au fost debursate din contul unui împrumut de la BIRD, prin intermediul Băncii Mondiale.

[37] HG nr.71 din 22.02.2023 „Cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare a managementului finanțelor publice pentru anii 2023-2030".

- valoarea acțiunilor și altor forme de participare în capital, reflectată în bilanțurile consolidate ale APC, a fost subevaluată semnificativ, deoarece: (i) bunurile proprietate de stat gestionate economic de către instituțiile publice la autogestiune, la care APC are calitatea de fondator, nu au fost înregistrate în evidența contabilă a acestora; (ii) ÎS „Calea Ferată din Moldova" nu a înregistrat la ASP majorarea capitalului social în valoare de 66,4 mil. lei; (iii) SA „Energocom" nu a micșorat capitalul social cu 1 000 mil. lei, astfel fiind afectată grupa de conturi 415 „Acțiuni și alte forme de participare în capital în interiorul țării" la fondator (APP);

- auditul public extern, în cadrul auditurilor financiare anuale obligatorii asupra rapoartelor financiare consolidate ale APC, a constatat divergențe prin subevaluarea grupei de conturi 415 „Acțiuni și alte forme de participare în capital în interiorul țării" din neînregistrarea patrimoniului public în sumă de cel puțin 399,2 mil. lei[38]. Valoarea acțiunilor și altor forme de participare în capital, reflectată în bilanțurile consolidate ale APC, a fost raportată neveridic, deoarece bunurile proprietate de stat gestionate economic de către instituțiile publice la autogestiune, la care APC are calitatea de fondator, nu au fost înregistrate în evidența contabilă a acestora;

- valoarea drumurilor proprietate publică este reflectată doar în evidența contabilă a Întreprinderii de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor", dar nu și în evidența contabilă a autorității publice centrale de specialitate, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, sau a Agenției Proprietății Publice, în calitate de fondator, deși anual de la BS sunt alocate mijloace semnificate pentru sectorul de întreținere și construcție a drumurilor, care în anul 2023 au constituit suma de 2 326,9 mil. lei;

- din cauza tergiversării elaborării și aprobării proiectului de act normativ cu privire la evidența unor bunuri confiscate care nu aparțin instituției sunt generate neclarități la contabilizarea și raportarea valorii contului extrabilanțier 822210 „Valori în mărfuri și materiale primite în custodie". Situația respectivă a fost constatată de către Curtea de Conturi și în anii precedenți. Astfel, deși Serviciul Fiscal de Stat ține evidența analitică a bunurilor confiscate, inclusiv a celor primite pentru comercializare de la Serviciul Vamal și de la alte organe cu drept de confiscare, fiind la situația din 31.12.2023 în majorare semnificativă, valoarea acestora nu se reflectă la contul extrabilanțier menționat;

- conform Normelor metodologice privind evidența contabilă și raportarea financiară în sistemul bugetar[39], reevaluarea clădirilor și construcțiilor speciale se efectuează o dată la 5 ani, la valoarea estimată a bunului imobil în baza extrasului din Registrul bunurilor imobile. Auditul public extern, în cadrul auditurilor financiare anuale obligatorii asupra rapoartelor financiare consolidate ale APC, a identificat problematica ce ține de reevaluarea bunurilor imobile. În acest aspect, la solicitarea instituțiilor din subordinea MF, IP Cadastrul Bunurilor Imobile a comunicat că reevaluează bunurile imobile doar în scop de impozitare[40], fiind recomandat acestora să aplice procedeul de evaluare individuală efectuat de către întreprinderile de evaluare. În opinia auditului,

[38] ME – 287,3 mil. lei, și MDED – 111,9 mil. lei.
[39] Pct. 1.4.5. din Ordinul MF nr. 216 din 28.12.2015 „Cu privire la aprobarea Planului de conturi contabile în sistemul bugetar și a Normelor metodologice privind evidența contabilă și raportarea financiară în sistemul bugetar".
[40] Scrisoarea IP Cadastrul Bunurilor Imobile nr. 01-03/4928/2024 din 19.03.2024.

această situație poate condiționa alocarea mijloacelor financiare suplimentare din BS. Problematici specifice au fost constatate și în cadrul auditului asupra raportului financiar consolidat al MAE[41].

VI. ALTE INFORMAȚII

Instituțiile de învățământ la autogestiune generează înregistrarea în conturile lor a unor solduri semnificative de mijloace financiare.

În anul 2023, pentru finanțarea instituțiilor de învățământ la autogestiune, prin comanda de stat pentru pregătirea cadrelor au fost aprobate 2 093,4 mil. lei, fiind precizate 2 139,8 mil. lei, sau cu 46,4 mil. lei mai mult față de volumul aprobat inițial, și fiind executate 2 125,2 mil. lei, sau la nivel de 99,3 % față de planul precizat.

Cheltuielile executate au fost destinate pentru finanțarea a 91 de instituții de învățământ la autogestiune, dintre care: 11 instituții de învățământ superior – 1 028,7 mil. lei (inclusiv 32,7 mil. lei alocații acordate pentru 3 colegii din cadrul Universității Tehnice a Moldovei, Academiei de Studii Economice din Moldova și Universității de Stat „Alecu Russo" din Bălți); 40 de școli profesionale – 468,8 mil. lei; 28 de colegii – 358,0 mil. lei; 11 centre de excelență – 268,7 mil. lei, și IP Institutul Național pentru Educație și Leadeship – 1,0 mil. lei.

Auditul relevă că la finele anului 2023[42] a fost constituită Instituția Publică Institutul Național pentru Educație și Leadership, a cărui fondator este MEC. Probele de audit denotă că MEC, la finele anului de gestiune, a transferat acestuia 1,0 mil. lei[43], fiind executate 28,9 mii lei, sau 2,9%, iar soldul la sfârșitul anului a constituit 971,1 mii lei.

Ponderea cea mai mare a cheltuielilor pentru comanda de stat o dețin instituțiile din subordinea Ministerului Educației și Cercetării – 81,9% (1 740,0 mil. lei), Ministerul Sănătății – 15,2% (323,2 mil. lei), și Ministerul Culturii – 2,9% (62,0 mil. lei).

Auditul relevă că, în aspectul instituțiilor de învățământ la autogestiune care au beneficiat de alocații din bugetul de stat prin comanda de stat, se evidențiază: Universitatea Tehnică a Moldovei – 280,8 mil. lei, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu" – 220,8 mil. lei, Universitatea de Stat din Moldova – 146,4 mil. lei, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă" – 106,0 mil. lei etc.

Concomitent, în anul 2023 cheltuielile pentru plata burselor elevilor și studenților din instituțiile de învățământ au fost executate în sumă de 323,7 mil. lei, inclusiv: MEC – 261,0 mil. lei, MC – 4,9 mil. lei, MS – 57,6 mil. lei, MAI și MA în total 0,2 mil. lei.

Suplimentar, în temeiul prevederilor art. 145 din Codul educației, unele instituții de învățământ la autogestiune au beneficiat de finanțare complementară sub formă de granturi curente, în sumă de 17,2 mil. lei, inclusiv din proiecte finanțate din surse externe – 12,9 mil. lei, și granturi capitale în sumă de 181,0 mil. lei, inclusiv din proiecte finanțate din surse externe – 88,3 mil. lei.

[41] HCC nr. 19 din 17.05.2024 „Cu privire la Raportul de audit asupra rapoartelor financiare consolidate ale Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene încheiate la 31 decembrie 2023".
[42] HG nr. 807 din 27.10.2023 „Cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice Institutul Național pentru Educație și Leadership".
[43] Ordinul de plată nr. 7211 din 21.12.2023.

Totodată, verificările auditului privind soldurile de mijloace financiare ale instituțiilor de învățământ la autogestiune relevă că, la situația din 31.12.2023, acestea au însumat 426,5 mil. lei, cu 167,6 mil. lei mai mult decât la 01.01.2023 (258,9 mil. lei). Din acestea, cele mai semnificate solduri sunt înregistrate de către: Universitatea Tehnică a Moldovei – 65,3 mil. lei, Universitatea de Stat din Moldova – 47,6 mil. lei, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „N. Testemițanu" – 46,5 mil. lei, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă" din Chișinău – 30,0 mil. lei, Universitatea de Stat „Alecu Russo" din Bălți – 25,9 mil. lei etc. Totodată, se constată că unele instituții au înregistrat solduri finale mai mari sau chiar dublu față de soldul inițial. În acest sens, constatăm următoarele majorări de solduri la finele anului, față de anul precedent: USM cu 24,7 mil. lei, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie cu 29,1 mil.lei, ASEM cu 16,1 mil. lei, Universitatea de Stat „Alecu Russo" din Bălți cu 15,9 mil. lei, Centrul de Excelență în Medicină și Farmacie „Raisa Pacalo" cu 11,9 mil. lei etc. Mai mult decât atât, Colegiul de Inginerie din Strășeni, deși avea la 01.01.2023 un sold în CUT în sumă de 4,3 mil. lei, iar pe parcursul anului a primit alocații din bugetul de stat în sumă de 4,3 mil. lei, la finele anului soldul a însumat 4,1 mil. lei. *Sinteza soldurilor și a cheltuielilor executate pentru finanțarea instituțiilor de învățământ la autogestiune în anul 2023 se prezintă în Anexa nr. 4 la prezentul Raport de audit.*

Verificările de audit relevă recuperarea în anul 2023 de către unele instituții de învățământ a cheltuielilor pentru instruirea elevilor exmatriculați în anii precedenți, după cum urmează: Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice – 377,3 mii lei, Instituția Publică Colegiul „Mihai Eminescu" din Soroca – 2,8 mii lei, Colegiul de Industrie Ușoară din municipiul Bălți – 0,7 mii lei, Școala profesională din or. Fălești – 22,2 mii lei, Centrul de Excelență în Economie și Finanțe – 6,5 mii lei.

VII. BUNA GUVERNANȚĂ

7.1. Sistemul de control intern managerial este parțial conformat cerințelor și necesită dezvoltare.

Potrivit Legii nr.229 din 23.09.2010[44], pentru promovarea unei bune guvernări a entităților publice, se implementează controlul financiar public intern, care include: controlul intern managerial, auditul intern, responsabili fiind managerii entităților publice, precum și coordonarea și armonizarea centralizată efectuată de către MF.

Ca urmare a evaluării CIM (inclusiv evaluarea SI și evaluarea procesului de consolidare a rapoartelor financiare/Raportului BS) și în urma efectuării testelor integrale pentru unele domenii semnificative valoric sau prin context, precum executarea cheltuielilor pentru titlurile executorii, executarea cheltuielilor din fondul de rezervă și evidența executării de casă a cheltuielilor și veniturilor BS, se concluzionează că activitățile de control, în mare parte, sunt funcționale. Totodată, rămâne actuală în continuare necesitatea intensificării/îmbunătățirii activităților de control ce țin de:

- respectarea termenelor calendarului bugetar la elaborarea, aprobarea și modificarea Legii bugetului de stat;
- consolidarea rapoartelor financiare. Din anul 2023, consolidarea rapoartelor se efectuează de noul SI în modulul „Analiză și statistici", iar APC au trecut la SI „Raportarea financiară a

[44] Legea nr.229 din 23.09.2010 privind controlul financiar public intern.

autorităților/ instituțiilor bugetare". Ulterior, acestea sunt prezentate MF de către autoritățile publice centrale, cu excepția rapoartelor financiare atribuite la secret de stat, acestea fiind prezentate pe suport de hârtie și introduse manual;

- executarea cheltuielilor din fondul de urgență al Guvernului, în lipsa prezentării MF de către beneficiari a documentelor justificative (contracte, facturi fiscale etc.);
- finanțarea instituțiilor publice la autogestiune, a întreprinderilor de stat și a societăților pe acțiuni, în vederea reducerii direcționării fluxurilor de mijloace publice în afara sistemului trezorerial.

Conform Declarației de răspundere managerială prin autoevaluarea emisă de către MF, controlul intern managerial pentru anul 2023 „este parțial conform cu Standardele naționale de control intern în sectorul public", fiind necesară dezvoltarea și consolidarea acestuia.

7.2. În anul 2023 auditul intern din cadrul aparatului central al MF nu a evaluat procese cu privire la executarea mijloacelor din BS.

În structura organizațională a Ministerului Finanțelor a fost instituită, conform cerințelor legale[45], subdiviziunea de audit intern, activitatea acesteia desfășurându-se în conformitate cu prevederile cadrului normativ și cu Standardele naționale de audit intern.

Subdiviziunea de audit intern în anul 2023 a fost suplinită cu o unitate, în total constituind 4 unități de personal, care asigură efectuarea auditului intern în cadrul aparatului central și la autoritățile administrative din subordinea sa.

În anul 2023, SAI al MF a realizat 5 misiuni de audit: 2 misiuni de audit ad-hoc și 3 misiuni de audit cu obiectiv general. În cadrul misiunilor de audit au fost evaluate riscurile asociate unor procese, precum: integritatea instituțională a unor instituții din cadrul MF, procesul de prelucrare a datelor cu caracter personal în cadrul MF, construcția unui terminal vamal.

Misiunea de audit cu tematica „Evaluarea procesului de evidență, monitorizare și implementare a proiectelor de asistență externă și a programelor de suport bugetar" a fost inițiată conform Ordinului MF nr. 36 din 29.03.2023, dar, în baza Notei-raport aprobate de către ministrul Finanțelor din data de 07.06.2023, a fost amânată în legătură cu aprobarea noii structuri a MF.

7.3. Recomandările din misiunea de audit precedentă sunt implementate parțial.

Prin Hotărârea Curții de Conturi nr.19 din 26.05.2023[46], MF și autorităților/instituțiilor vizate în Raportul de audit le-au fost înaintate 15 recomandări (dintre care: implementate – 2, parțial implementate – 7, neimplementate – 5, din care 2 recomandări nu sunt actuale dat fiind că competențele în domeniul asistenței externe au fost transferate de la MF la CS, iar prin HG nr. 888/2023 a fost abrogat pct.4 din HG nr. 377/2018[47]. Recomandarea nr. 1 „Examinarea oportunităților de dezvoltare continuă și durabilă prin prisma elaborării noii strategii pe termen mediu în domeniul managementului finanțelor publice, inclusiv cu determinarea necesităților de

[45] HG nr.655 din 06.09.2023 „Pentru aprobarea Criteriilor de dimensionare a subdiviziunilor de audit intern din cadrul ministerelor și al autorităților administrative din subordinea acestora".

[46] HCC nr.19 din 26.05.2023 „Cu privire la Raportul auditului financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2022".

[47] HG nr. 377/2018 „Cu privire la reglementarea cadrului instituțional și mecanismului de coordonare și management al asistenței externe privind necesitatea elaborării Ghidului operațional privind coordonarea și managementul asistenței externe".

implementare a sistemului de evidență pe bază de angajamente în sectorul public" va fi implementată treptat, conform Strategiei de dezvoltare a managementului finanțelor publice pentru anii 2023-2030. *Informații privind implementarea cerințelor și recomandărilor expuse în Hotărârile anterioare ale Curții de Conturi (Hotărârea Curții de Conturi nr.19 din 26 mai 2023 „Cu privire la Raportul auditului financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2022") se prezintă în Anexa nr. 5 la prezentul Raport de audit.*

7.4. Datele raportate de către Ministerul Finanțelor privind încasările veniturilor în BS corespund datelor evidenței trezoreriale, cu unele excepții cauzate de raportarea neconformă de către unii administratori de venituri.

Conform modificărilor la Legea bugetului de stat pentru anul 2023, indicatorii aprobați inițial la venituri (64 868,4 mil. lei) au fost precizați în sumă de 65 785,1 mil. lei, sau cu o creștere de 916,7 mil. lei. Veniturile încasate în BS au însumat 64 603,6 mil. lei, fiind cu 5 355,6 mil. lei mai mari față de anul 2022, dar mai mici cu 1 181,5 mil. lei decât nivelul precizat. Se atestă că ponderea în PIB a veniturilor BS încasate în anul 2023 constituie 21,6%, la nivel de anul precedent. *Sinteza execuției veniturilor bugetului de stat în anul 2023, comparativ cu anul 2022, se prezintă în Tabelul nr.6.*

Tabelul nr.6

Sinteza execuției veniturilor bugetului de stat în anul 2023, comparativ cu anul 2022

mil. lei

Indicatori	Anii		Devieri 2023/2022		Ponderea în PIB*
	2023	2022	(+/-)	%	(%)
1	2	3	4=2-3	5=2/3	6=2/PIB
Venituri aprobate	**64.868,4**	**50.066,6**	**14.801,8**	**129,6%**	**21,6%**
Venituri precizate	**65.785,1**	**59.348,0**	**6.437,1**	**110,8%**	**21,9%**
Venituri executate, inclusiv:	**64.603,6**	**59.248,0**	**5.355,6**	**109,0%**	**21,5%**
Impozite și taxe	56.415,6	51.935,9	4.479,7	108,6%	**18,8%**
Granturi primite	5.137,0	4.306,3	830,7	119,3%	**1,7%**
Alte venituri	3.035,6	2.999,4	36,3	101,2%	**1,0%**
Transferuri primite în cadrul BPN	15,4	6,4	9,0	239,8%	**0,0%**
Devieri (+/-)	**-1.181,5**	**-100,1**	**x**	**x**	**x**
Nivel de executare	***98,2%***	***99,8%***	**x**	**x**	**x**

Sursă: *Informații generalizate de echipa de audit din Rapoartele privind executarea bugetului de stat pe anii 2022-2023. Conform datelor preliminare ale BNS, în anul 2023 PIB constituie 300 400 mil. lei.*

În structura veniturilor, ponderea majoră o dețin impozitele și taxele, care constituie 56 415,6 mil. lei, sau 87,3% din totalul veniturilor BS, înregistrând o creștere cu 4 479,7 mil. lei față de anul 2022. Astfel, în totalul veniturilor BS, contribuția cea mai semnificativă revine încasărilor din TVA, care însumează 30 091,5 mil. lei, sau 46,6%, impozitul pe venit – 11 687,5 mil. lei (18,1%), accizele – 10 137,5 mil. lei (15,7%), taxele vamale și alte taxe de import – 1 987,3 mil. lei (3,1%) etc.

În anul 2023, ***încasările din TVA*** nu au fost executate la nivelul indicatorilor precizați cu 98,5 mil. lei, dar comparativ cu încasările din anul precedent, au crescut cu 1 140,0 mil. lei, sau cu 3,9%. Factorii principali care au contribuit la micșorarea încasărilor TVA sunt: (i) diminuarea cu 5,9% a importurilor față de anul precedent; (ii) micșorarea volumului cantitativ al combustibililor, ceea ce a dus la micșorarea prețului declarat în vamă la benzină cu 14% și a motorinei cu 22%, (iii) aplicarea

facilităților fiscale la import și/sau livrări de bunuri și/sau servicii pentru implementarea proiectului „Securitatea furnizării gazelor naturale”.

Conform datelor raportate de MF, veniturile din TVA au constituit 30 091,5 mil. lei, din care TVA la mărfurile importate – 23 348,4 mil. lei, și TVA la mărfurile produse și serviciile prestate pe teritoriul Republicii Moldova – 11 508,8 mil. lei. Totodată, prin Legea BS pentru anul 2023, *pentru restituirea TVA* au fost aprobate inițial 4 580,0 mil. lei, cu 46,1 mil. lei mai mult decât executat în anul precedent, iar precizat – cu 346,1 mil. lei mai mult. În perioada auditată, restituirea TVA a fost efectuată în sumă de 4 765,7 mil. lei, ceea ce constituie 15,8% din totalul sumei TVA încasate la buget, la nivelul anului precedent.

Potrivit datelor raportate de MF, ***veniturile din accize*** în anul 2023 au fost încasate cu 815,3 mil. lei (8,7%) mai mult față de indicatorii precizați și cu 2 128,4 mil. lei, sau cu 26,6%, mai mult față de anul precedent. În acest context se relevă că, din totalul accizelor încasate de 10 137,5 mil. lei *(inclusiv restituirile – 30,9 mil. lei)*, 3 606,5 mil. lei (35,6%) revin încasării accizelor la produsele petroliere importate, 3 520,1 mil. lei (34,7%) – la produsele din tutun importate, și 1 899,0 mil. lei (18,7%) – la mijloacele de transport importate etc. Impactul esențial asupra încasărilor mai mari din accize se datorează creșterii încasărilor din accizele la mijloacele de transport importate, cu 649,0 mil. lei, ca urmare a creșterii importurilor mijloacelor de transport cu 36% față de anul precedent, accizele la produsele din tutun importate – cu 641,1 mil. lei, ca rezultat al majorării pentru anul 2023 cu 25% a cotelor accizelor la tutun, și a încasărilor din accizele la produsele petroliere importate cu 500,9 mil. lei, din contul creșterii volumelor produselor petroliere importate cu 6,3%, precum și a cotelor accizelor la produsele petroliere.

Auditul relevă că, la contul extrabilanțier 812450 „Datoria bugetului de stat privind taxa pe valoare adăugată și accize” se ține evidența datoriei bugetului de stat privind taxa pe valoare adăugată și accizele nerestituite, suma raportată fiind de 145,1 mil. lei, cu 79,5 mil. lei mai puțin față de anul precedent.

Veniturile din ***impozitul pe venit*** în BS pentru anul 2023 au constituit 20,7% din totalul impozitelor și taxelor, fiind încasate 11 687,5 mil. lei, înregistrând o creștere de 1 058,5 mil.lei în comparație cu anul 2022. Ponderea majoră a încasărilor de la impozitul pe venit revine încasării veniturilor de la impozitul pe venit pentru persoanele juridice, în sumă de 9 186,1 mil. lei, cu 1 085,8 mil. lei mai mult față de precizat și cu 650,8 mil. lei mai mult față de anul precedent. Iar încasările de la impozitul pe venit pentru persoanele fizice au constituit 2 501,4 mil. lei, sau cu 407,7 mil. lei mai mult față de anul precedent. *Informații privind realizarea veniturilor încasate în bugetul de stat în anul 2023, comparativ cu anul 2022 pe tipuri de venituri, se prezintă în Anexa nr. 6 la prezentul Raport de audit.*

Conform Legii bugetului de stat pentru anul 2023, au fost aprobate venituri din amenzi și sancțiuni în sumă de 308,0 mil. lei, fiind precizate în sumă de 385,9 mil. lei și fiind executate în sumă de 418,9 mil. lei, sau la nivel de 108,6%. Totodată, se relevă că veniturile din amenzi și sancțiuni înregistrează o majorare cu 37,3 mil. lei în comparație cu anul precedent.

Prin HCC nr. 19 din 26.05.2023 a fost înaintată o recomandare SFS[48], aceasta nefiind implementată. Astfel, deși în conformitate cu Ordinul SFS nr.125 din 21.04.2023[49], începând cu data de 01.05.2023, în cadrul Serviciului Fiscal de Stat a fost lansat în exploatare industrială Sistemul informațional automatizat „Registrul amenzilor contravenționale", procesul de prezentare și utilizare a datelor/informațiilor cu privire la amenzile contravenționale aplicate de către autoritățile competente în vederea asigurării evidenței analitice conforme a calculării și achitării amenzilor, urmării plenitudinii încasării și raportării acestora, nu a fost îmbunătățit. Potrivit explicațiilor SFS, acesta colaborează cu MAI în vederea dezvoltării web-serviciului ce vizează furnizarea informațiilor aferente proceselor-verbale contravenționale înregistrate și monitorizate prin intermediul SI al MAI.

Potrivit art.65 din Legea nr.181/2014[50], colectarea veniturilor și a altor încasări aprobate în bugetele componente ale BPN ***se asigură de către administratorii de venituri, care instituie aceste venituri.*** Menționăm că din anul 2023 a fost completată lista administratorilor de venituri cu ANTA și MAEIE[51].

În scopul asigurării corectitudinii întocmirii rapoartelor lunare privind executarea bugetului de stat, Direcția Trezoreria de Stat și Trezoreriile regionale ale MF prezintă administratorilor de venit, în a zecea zi a lunii următoare perioadei de gestiune, în format electronic scanat Registrul veniturilor bugetului de stat (Formularul FI-006), care se perfectează cumulativ de la începutul anului[52]. În acest sens, MF a semnat acte de verificare cu SFS, SV, APP, ANTA și MAEIE privind corectitudinea încasărilor.

Reiterăm că, prin HCC nr. 19 din 26.05.2023[53] a fost înaintată recomandarea SFS de a institui mecanisme de conlucrare între instituțiile statului privind calcularea și raportarea taxelor, amenzilor, altor plăți la buget, a căror administrare este pusă în seama organelor fiscale, recomandarea nefiind implementată. Auditul atestă că nici în anul 2023 SFS nu a asigurat corectitudinea calculării și încasării veniturilor calculate de alte instituții, precum și a restanțelor a căror administrare este pusă pe seama organelor fiscale, fiind semnate doar actele privind încasările, a căror evidență este asigurată de sistemul trezorerial, iar în evidența organului fiscal figurează doar plățile încasate, fără să dispună de sumele calculate la buget.

Administratorii de venit, potrivit cadrului normativ[54], prezintă MF informații privind restanțele la plățile pe care le administrează, lunar, către data de 25 a lunii imediat următoare lunii de gestiune, și anual, până la data de 25 februarie a anului următor anului de gestiune (Formularele FI-028, FI-029 și FI-030).

---

[48] Prin HCC nr. 19 din 26.05.2023 a fost înaintată recomandarea SFS „să intensifice procesul de prezentare și utilizare a datelor/informațiilor cu privire la amenzile contravenționale aplicate de către autoritățile competente să soluționeze cauzele contravenționale, în vederea asigurării evidenței analitice conforme a calculării și achitării amenzilor, urmăririi plenitudinii încasării și raportării acestora".

[49] Ordinul SFS nr.125 din 21.04.2023 „Cu privire la lansarea în exploatare industrială a SIA Registrul amenzilor contravenționale".

[50] Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar–fiscale nr. 181 din 25. 07.2014.

[51] Ordinul MF nr.120 din 19.12.2022, în vigoare din 01.01.2023.

[52] Pct.3.10 din Ordinul MF nr.215 din 28.12.2015 „Cu privire la aprobarea Normelor metodologice privind executarea de casă a bugetelor componente ale bugetului public național și a mijloacelor extrabugetare prin Contul Unic Trezorerial al Ministerului Finanțelor".

[53] HCC nr. 19 din 26.05.2023 „Cu privire la Raportul auditului financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2022".

[54] Pct.3.10.3 din Ordinul MF nr.215 din 28.12.2015 „Cu privire la aprobarea Normelor metodologice privind executarea de casă a bugetelor componente ale bugetului public național și a mijloacelor extrabugetare prin Contul Unic Trezorerial al Ministerului Finanțelor".

Conform Formularului nr. 13 „Bilanțul contabil privind executarea bugetului de stat pe anul 2023”, la finele anului de gestiune, suma raportată la contul extrabilanțier 811420 „Creanțe ale contribuabililor” constituia 1 715,8 mil. lei, cu 661,9 mil. lei mai puțin față de anul precedent, din care restanțe administrate de către: SFS – 1 292,1 mil. lei, SV – 403,7 mil. lei, APP – 6,8 mil. lei, și ANTA – 2,1 mil. lei, MM – 11,1 mil. lei. Acestea includ plățile de bază, majorările de întârziere, amenzile, cu excepția obligațiilor fiscale luate în evidență specială. *Sinteza restanțelor la plata obligațiilor contribuabililor față de BS pentru anul 2023, în comparație cu anii 2021 și 2022, raportate de către administratorii de venituri, se prezintă în Tabelul nr.7.*

Tabelul nr.7

Sinteza restanțelor la plata obligațiilor contribuabililor față de BS pentru anul 2023, în comparație cu anii 2021 și 2022, raportate de către administratorii de venituri

mil. lei

Sumele restanțe la:	Anul 2021		Anul 2022		Anul 2023		Devieri (+;-)	
	BS	Ponderea	BS	Ponderea	BS	Ponderea	2023/2022	2023/2021
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8=6-4*	*9=6-2*
SERVICIUL FISCAL DE STAT								
Plăți de bază	*835,70*	*52,80%*	*926,00*	*53,09%*	*677,40*	*52,4%*	*-248,60*	*-158,3*
Majorare de întârziere	*448,00*	*28,30%*	*477,20*	*27,36%*	*392,30*	*30,4%*	*-84,90*	*-55,7*
Amenzi	*299,70*	*18,90%*	*340,90*	*19,55%*	*222,40*	*17,2%*	*-118,50*	*-77,3*
Total restanțe	*1.583,40*	*100,00%*	*1.744,10*	*100,00%*	*1.292,10*	*100,00%*	*-452,00*	*-291,3*
SERVICIUL VAMAL								
Plăți de bază	*192,80*	*56,05%*	*468,80*	*75,58%*	*234,30*	*58,04%*	*-234,50*	*41,50*
Majorare de întârziere	*88,90*	*25,80%*	*86,60*	*13,96%*	*101,80*	*25,22%*	*15,20*	*12,90*
Amenzi	*62,30*	*18,10%*	*64,90*	*10,46%*	*67,60*	*16,75%*	*2,70*	*5,30*
Total restanțe	*344,00*	*100,00%*	*620,30*	*100,00%*	*403,70*	*100,00%*	*-216,60*	*59,70*
ANTA								
Plăți de bază					*2,10*	*100,00%*		
Total restanțe					*2,10*	*100,00%*		
APP								
Plăți de bază			*0,9*		*2,50*	*36,76%*	*1,60*	
Majorare de întârziere					*4,30*	*63,24%*		
Total restanțe			*0,9*		*6,80*	*100,00%*	*5,90*	
TOTAL (SFS+SV+ANTA+APP)	*1.927,40*	*x*	*2.364,40*	*x*	*1.704,70*	*x*	*-662,70*	*-222,70*

Sursa: *Date generalizate de echipa de audit din Dările de seamă privind restanțele la BPN administrate de SFS, SV și ANTA pentru anii 2023, 2022 și 2021.*

Notă: *APP a raportat suma de 6,8 mil. lei în Raportul financiar la data de 31.12.2023.*

De asemenea, auditul relevă că MM înregistrează creanțe în sumă de 11,1 mil. lei, formate în urma neachitării de către arendași conform contractului de arendă a terenurilor din fondul forestier.

Menționăm că soldurile restante față de bugetul de stat aferente obligațiilor fiscale luate în evidența specială pentru contribuabilii aflați în procedura de insolvabilitate, procedura de faliment sau procedura simplificată de faliment[55] la 31 decembrie 2023 au constituit 7 770,5 mil. lei.

Astfel, suma totală a restanțelor agenților economici față de bugetul de stat la situația din 31 decembrie 2023 constituia 9 475,2 mil. lei, inclusiv: plăți de bază – 4 664,3 mil. lei, amenzi – 2 371,6 mil.lei, și majorări de întârziere – 2 439,3 mil. lei.

Conform datelor raportate de către MF, soldurile drepturilor de import/export achitate în avans în anul 2023 constituie 10,4 mil. lei, cu 67,2 mil. lei mai puțin față de anul precedent, iar soldurile plăților-garanție la drepturile de export-import constituie 12,5 mil. lei, sau cu 18,3 mil. lei mai puțin față de anul precedent. Totodată, conform datelor reflectate la subcontul extrabilanțier 812490 „Datoria bugetului de stat privind drepturile de import-export achitate în avans", datoria cumulativă a BS privind drepturile de import-export achitate în avans la situația din 31.12.2023 constituie 515,9 mil. lei, care s-a majorat cu 41,9 mil. lei față de anul precedent. Auditul relevă menținerea riscului asupra bugetelor ulterioare în cazul solicitării de returnare a plăților achitate în avans, dat fiind valoarea semnificativă a acestor datorii.

7.5. Se atestă în continuare că nivelul de valorificare a resurselor pentru proiectele finanțate din surse externe, în mare parte, este determinat de neîndeplinirea condițiilor precontractuale de către beneficiari și de tergiversarea procedurilor de achiziții publice aferente.

Proiecte finanțate din surse externe sunt proiectele finanțate din contul granturilor şi împrumuturilor de la organizațiile financiare internaționale și de la alți donatori externi, contractate de către Guvern.

Potrivit art. 44 din Legea nr. 181 din 25.07.2014[56], resursele aferente proiectelor finanțate din surse externe se administrează în conformitate cu prevederile acordurilor respective, în limitele alocațiilor bugetare aprobate. Mijloacele bănești neutilizate până la data încheierii anului bugetar sunt accesibile pentru utilizare în aceleași scopuri în anul bugetar următor, doar dacă acestea sunt prevăzute în bugetele corespunzătoare.

Pentru susținerea bugetului de stat, în 2023 a fost primită asistență externă sub formă de împrumuturi în sumă de 9 978,6 mil. lei, granturi în sumă de 4 456,7 mil. lei, precum și donații voluntare interne și externe în sumă de 106,9 mil. lei. Executarea încasărilor din granturi, față de precizat, a fost mai mică ca rezultat al fluctuației cursului de schimb a monedei naționale și nedebursării în volum deplin a granturilor din partea Comisiei Europene pentru asistența macrofinanciară (tranșa a II-a – 22,5 mil. euro) și pentru consolidarea statului și reziliență pentru RM (tranșa a IV-a – 35,0 mil. euro), ca urmare a realizării parțiale a condiționalităților prevăzute în acorduri. *Informații privind încasările la bugetul de stat pentru susținerea bugetară se prezintă în Tabelul nr. 8.*

[55] Art. 129 alin. 13) lit. g) din Codul fiscal nr. 1163 din 24.04.1997: Obligațiile fiscale luate la evidență fiscală specială conform art.206 din prezentul cod nu se consideră restanțe pe perioada aflării la evidența fiscală specială, cu excepția obligațiilor fiscale aferente contribuabililor aflați în procedură de insolvabilitate, procedura falimentului sau procedura simplificată a falimentului.

[56] Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014.

Tabelul nr.8

Informații privind încasările la bugetul de stat pentru susținerea bugetară

mil. lei

Denumirea	Aprobat	Precizat pe an	Executat anul curent	Executat față de precizat		Ponderea	Executat anul precedent	Executat anul curent față de anul precedent	
				devieri (+/-)	în %	în %		devieri (+/-)	în %
Total mijloace primite pentru susținerea bugetară, inclusiv:	**16 870,2**	**17 802,4**	**14 542,2**	**-3260,2**	**81,7**	**100**	**13 041,7**	**1 500,4**	**111,5**
Granturi curente primite	4.322,4	6.004,3	4.456,7	-1.547,6	74,2	30,6	3 784,9	671,7	117,7
Donații voluntare	0,0	63,9	106,9	42,9	167,2	0,7	290,2	-183,3	36,8
Împrumuturi externe	12 547,8	11 734,2	9 978,6	-1.438,0	85,0	68,7	8 966,6	1012,0	111,3

Sursă: *Date generalizate de echipa de audit din Raportul privind executarea bugetului conform clasificației economice la situația din 31.12.2023 (Formularul-FE-009).*

Auditul relevă că, la situația din 31.12.2023, granturile primite au constituit în total 5 137,0 mil. lei, din care: granturi pentru susținerea bugetului de stat – 4 456,7 mil. lei, și granturi pentru proiecte finanțate din surse externe – 680,3 mil. lei.

Astfel, prin Legea bugetului de stat pe anul 2023[57], pentru proiectele finanțate din surse externe au fost aprobate la resurse și cheltuieli 4 462,5 mil. lei, precizate – 3 831,4 mil. lei, fiind executate la nivel de 76,8%, sau 2 944,3 mil. lei. *Sinteza resurselor și cheltuielilor din contul proiectelor finanțate din surse externe, incluse în bugetul de stat pentru anul 2023, se prezintă în Anexa nr.7 la prezentul Raport de audit.*

Examinările de audit relevă că, în anul 2023, din totalul resurselor executate din contul proiectelor finanțate din surse externe, în sumă de 8 067,8 mil. lei, ponderea cea mai mare de 90,2% (7 283,7 mil. lei) o dețin împrumuturile, 8,4% (680, 3 mil. lei) reprezintă granturile și 1,3% (103,8 mil. lei) – alte venituri.

Pe parcursul anului 2023, pentru finanțarea proiectelor din surse externe, din contul împrumuturilor de stat acordate de alte state și de organizațiile financiare internaționale au fost debursate mijloace financiare în sumă totală de 7 283,7 mil. lei, din care au fost recreditate instituțiilor financiare și nefinanciare împrumuturi în sumă totală de 5 406,1 mil. lei, inclusiv 4 802,4 mil. lei au fost recreditate SA „Energocom".

Echipa de audit atestă că nivelul de executare a cheltuielilor de către autoritățile publice centrale/instituțiile bugetare, din contul proiectelor finanțate din surse externe, a constituit 76,8%. *Informații privind executarea mijloacelor financiare din proiectele finanțate din surse externe (împrumuturi și/sau granturi) în anul 2023 se prezintă în Anexa nr. 8 la prezentul Raport de audit.*

[57] Legea bugetului de stat pentru anul 2023 nr.359 din 22.12.2022.

Auditul relevă că, din totalul cheltuielilor executate (2 944,3 mil. lei) în anul 2023, ponderea majoră o constituie cheltuielile pentru investiții capitale – 1 326,0 mil. lei (45%), alte cheltuieli – 319,3 mil. lei (10,8%), granturi acordate – 311,5 mil. lei (10,6%) etc.

Drept urmare a constatărilor de audit din anul precedent[58], s-a menționat lipsa unui control eficient privind monitorizarea implementării proiectelor finanțate din surse externe, condiții care creează premise de creștere a costurilor și de nerespectare a termenelor aprobate. În acest sens, MF i-au fost înaintate 2 recomandări, nefiind implementate, MF invocând redistribuirea competențelor. Astfel, competențele în domeniul asistenței externe au fost transferate de la MF la CS. Prin HG nr. 888/2023[59] a fost abrogat pct.4 din HG nr. 377/2018 „Cu privire la reglementarea cadrului instituțional și mecanismului de coordonare și management al asistenței externe", din necesitatea elaborării Ghidului operațional privind coordonarea și managementul asistenței externe. În acest aspect, auditul concluzionează că domeniul respectiv rămâne vulnerabil în partea ce ține de instituirea unui control eficient privind monitorizarea implementării proiectelor finanțate din surse externe.

7.6. În anul 2023 persistă problema privind planificarea cheltuielilor pentru proiectele de investiții capitale ce țin de excluderea și includerea proiectelor, precum și un nivel scăzut de executare a acestora.

Prin Legea bugetului de stat pe anul 2023[60] au fost aprobate inițial alocații destinate investițiilor capitale în sumă de 2 426,7 mil. lei pentru executarea a 82 proiecte de investiții capitale, ceea ce constituie 2,9% din cheltuielile totale ale bugetului de stat.

Echipa de audit menționează că din anii precedenți se menține tendința în ceea ce privește stabilirea surselor de acoperire a cheltuielilor pentru investițiile capitale. Astfel, cea mai semnificativă parte a cheltuielilor a fost acoperită din contul proiectelor finanțate din surse externe – 2 107,4 mil.lei, sau 86,8%, și din contul resurselor generale – 319,3 mil. lei, sau 13,2%. Totodată, au fost alocate 60,0 mil. lei, sau 18,8% din resursele generale ca contribuție a Guvernului la implementarea unor proiecte finanțate din surse externe.

Verificările de audit denotă că, urmare a modificărilor operate la Legea bugetară anuală[61], au fost precizate cheltuieli pentru investițiile capitale în sumă de 2 043,9 mil. lei pentru 79 de proiecte de investiții capitale. Astfel, alocațiile au fost diminuate cu 382,8 mil. lei, sau cu 15,8% față de mijloacele financiare aprobate inițial.

Cheltuielile pentru investiții capitale în anul 2023 au fost executate în sumă de 1 708,3 mil. lei, ceea ce constituie 83,6% din volumul de alocații precizate și 70,4% din volumul de alocații aprobate inițial. Din totalul cheltuielilor executate pentru investiții capitale, ponderea cea mai semnificativă în aspectul surselor de finanțare o reprezintă proiectele finanțate din surse externe – 77,6% (1 326,0 mil. lei), și resursele generale – 22,4% (382,3 mil. lei).

[58] HCC nr. 19 din 26.05.2023 „Cu privire la Raportul auditului financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2022".
[59] HG nr. 888 din 22.11.2023 „Cu privire la modificarea și abrogarea unor hotărâri ale Guvernului".
[60] Legea bugetului de stat pentru anul 2023 nr.359 din 22.12.2022.
[61] Legea nr.168 din 22.06.2023 pentru modificarea unor acte normative; Legea nr.295 din 19.10.2023 privind modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2023 nr.359 din 22.12.2022.

Auditul constată executarea unor cheltuieli în afara sistemului trezorerial, fiind executate cheltuieli pentru investiții capitale în sumă de 885,5 mil.lei[62], dintre care: MIDR (Î.S. ASD) – 860,8 mil. lei, și MAIA (UCIMPDA finanțat de Banca Mondială) – 24,7 mil. lei, în condițiile efectuării de către donatorii externi a plăților directe din contul proiectelor finanțate din surse externe.

Auditul atestă o creștere a nivelului de executare a investițiilor capitale cu 13,2 p.p., față de nivelul de executare în anul 2022, și cu 9,9 p.p., față de nivelul de executare în anul 2021. *Sinteza executării alocațiilor aprobate prin Legea bugetară anuală destinate investițiilor capitale pe surse de finanțare în perioada 2021-2023, se prezintă în Anexa nr.9 la prezentul Raport de audit.*

O problemă majoră constatată de audit este planificarea defectuoasă a cheltuielilor privind investițiile capitale. Astfel, din totalul de 79 de proiecte în sumă de 2 043,9 mil. lei, pe parcursul anului au fost excluse 11 proiecte (13,9%) în sumă totală de 181,4[63] mil. lei. Potrivit explicațiilor entităților, s-a confirmat faptul persistării unei planificări defectuoase a cheltuielilor privind investițiile capitale publice ce duc la impedimente majore de implementare a acestora. Astfel, (i) proiectul *„Reconstrucția clădirii administrative din str. Vlaicu Pârcălab nr.45, mun. Chișinău”* nu a fost executat din cauza că în februarie 2015 a fost semnat contractul de locațiune pe o perioadă de 10 ani pentru 852,9 m^2 (etajul I) cu o companie privată; (ii) proiectul *„Crearea Sistemului informațional al Serviciului Vamal „Managementul riscurilor””* nu a fost realizat deoarece a depășit termenul inițial stabilit pentru definitivarea parametrilor tehnici ai sistemului informațional; (iii) proiectul *„Construcția clădirilor Penitenciarului nr.13 (izolator de urmărire penală), str. Uzinelor nr.251, mun. Chișinău”* nu a fost executat deoarece au fost efectuate ajustări în documentația tehnică cu diminuarea capacității penitenciarului de la 1 536 până la 1 050 de deținuți și a fost extins termenul de implementare a proiectului până la finele anului 2028; (iv) proiectul *„Construcția sediului Judecătoriei Cahul”* nu a fost executat deoarece nu a fost identificat terenul pentru construcție; (v) proiectul *„Construcția Spitalului regional Sud, mun. Cahul”* nu a fost realizat deoarece studiul de prefezabilitate a fost finalizat în luna februarie 2024.

Concomitent, drept urmare a modificărilor la Legea bugetară anuală, au fost incluse alte 6 proiecte [64] în sumă totală de 12,5 mil.lei, din care au fost executate 9,9 mil. lei, sau la nivel de 79,2% din proiectele finanțate din resursele generale. Ponderea majoră a cheltuielilor executate a revenit proiectului de investiții *„Reconstrucția blocului „B” al Muzeului Național de Istorie a Moldovei*

[62] Sinteza rapoartelor privind executarea bugetului în afara sistemului trezorerial la situația din 31.12.2023, Formularul FE-017.

[63] Proiectul 14022 „Reconstrucția clădirii administrative, str. Vlaicu Pârcălab, nr.45, mun. Chișinău” – 30,0 mil.lei; Proiectul 14519 „Crearea Sistemului informațional al Serviciului Vamal „Managementul riscurilor”” – 0,9 mil.lei; Proiectul 11497 „Construcția sediului Judecătoriei Cahul” – 5,3 mil.lei; Proiectul 13844 „Construcția edificiului Filarmonicii Naționale „Serghei Lunchevici”, str. Mitropolit Varlaam, nr. 78, mun. Chișinău” – 2,9 mil.lei; Proiectul 13850 „Restaurarea edificiilor Muzeului Național de Artă al Moldovei, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr.113 și nr.115, mun. Chișinău” – 2,0 mil.lei; Proiectul 14936 „Construcția Spitalului regional Sud, mun. Cahul” – 0,5 mil.lei; Proiectul 14917 „Extinderea la nivel local a Sistemului informațional automatizat de gestionare și eliberare a actelor permisive (SIA GEAP)” - 1,9 mil.lei; Proiectul 14920 „Actualizarea Sistemului informațional automatizat de gestionare și eliberare a actelor permisive (SIA GEAP)” – 1,9 mil.lei; Proiectul 14912 „Dezvoltarea Sistemului informațional „e-Inspecții”” – 2,9 mil.lei; Proiectul 14932 „Îmbunătățirea infrastructurii de apă în Moldova Centrală” – 132,8 mil.lei; Proiectul 14923 „Proiectul-pilot de îmbunătățire a sanitației în gospodăriile casnice” – 0,2 mil.lei.

[64] Proiectul 15353 „Reconstrucția sediului Inspectoratului de Poliție Dubăsari, s. Ustia” – 2,9 mil.lei; Proiectul 15597 „Reconstrucția sediului Serviciului de Protecție și Pază de Stat, str. Sfatul Țării nr. 26, mun. Chișinău” – 0,2 mil.lei; Proiectul 13825 „Reconstrucția blocului „B” al Muzeului Național de Istorie a Moldovei (Muzeul Victimelor Deportărilor și Represiunilor Politice), str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni nr.16, mun. Chișinău” – 7,0 mil. lei; Proiectul 15596 „Elaborarea sistemului informațional de generare aleatorie a controlului la pompa (SI GACP)” – 0,4 mil.lei; Proiectul 15350 „Crearea Sistemului informațional „Digitalizarea arhivei diplomelor” – 1,1 mil. lei; Proiectul 15352 „Crearea Sistemului informațional „e-Admitere” – 0,9 mil.lei.

(Muzeul Victimelor Deportărilor și Represiunilor Politice), str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni nr.16, mun. Chișinău" (7,0 mil.lei), alocațiile în sumă de 2,3 mil.lei pentru 3 proiecte finanțate din surse externe nu au fost executate până la finele anului bugetar, fapt ce diminuează din credibilitatea bugetului aprobat.

Verificările de audit asupra nivelului de executare a 79 de proiecte de investiții capitale denotă următoarele: (i) pentru 14 proiecte de investiții capitale, alocațiile aprobate în sumă de 172,5 mil.lei și precizate la 35,3 mil. lei nu au fost executate; (ii) pentru 14 proiecte de investiții capitale au fost executate cheltuieli între limitele 0,5% și 50,0% față de volumul alocațiilor precizate; (iii) pentru 21 de proiecte de investiții capitale au fost executate cheltuieli între limitele 50,0% și 90,0% față de volumul alocațiilor precizate; (iv) pentru 30 de proiecte de investiții capitale au fost executate cheltuieli între limitele 90,0% și 100%.

Deoarece cheltuielile atribuite unor proiecte de investiții capitale nu au fost executate, acestea au fost redistribuite la alte proiecte de investiții capitale[65]. *Analiza nivelului de executare a investițiilor capitale pe proiecte în anul 2023 se prezintă în Anexa nr.10 la prezentul Raport de audit.*

Nivelul de executare a investițiilor capitale în anul 2023 pe programe relevă că, cea mai mare pondere a cheltuielilor executate s-a înregistrat pentru următoarele programe: „Servicii de suport în domeniul apărării naționale" – 100%; „Servicii de suport în domeniul afacerilor interne" – 99,2%, „Protecția civilă și apărarea împotriva incendiilor" – 97,4%; „Dezvoltarea și modernizarea instituțiilor în domeniul ocrotirii sănătății" – 95,6%; „Ordine și siguranța publică" – 95,6%; „Sport" – 85,9%; „Dezvoltarea drumurilor" – 83,2%; „Sistemul penitenciar" – 82,7% etc. *Analiza pe programe a ponderii investițiilor capitale executate în anul 2023 se prezintă în Anexa nr.11 la prezentul Raport de audit.*

Totodată, auditul relevă că proiectele de investiții capitale cu cele mai mari volume nevalorificate în anul 2023 sunt: Proiectul „Reabilitarea drumurilor locale" – 136,3 mil.lei; Proiectul „Susținerea Programului în sectorul drumurilor" – 85,6 mil.lei; Proiectul „Construcția unității de procesare a produselor de origine animală, nedestinate consumului uman, r-nul Criuleni" – 27,4 mil.lei; Proiectul „Securitatea aprovizionării cu apă și canalizare în Moldova" – 22,5 mil.lei, Proiectul „Livada Moldovei" – 18,0 mil.lei.

Auditul menționează că selectarea proiectelor noi pentru a fi incluse în proiectul CBTM și în proiectul legii bugetului de stat, conform cadrului legal, urmează a fi efectuate de către Comitetul interministerial pentru planificarea strategică[66]. Totodată, responsabil de examinarea și confirmarea eligibilității proiectelor noi pentru investiții capitale publice este Grupul de lucru al Ministerului Finanțelor și responsabili de implementarea și monitorizarea proiectelor sunt autoritățile bugetare.

Auditul denotă că, deși cadrul normativ a fost modificat pe parcursul anului 2022, la etapa de elaborare a CBTM 2023-2025/modificare a Legii bugetului de stat pentru anul 2023, grupul de lucru pentru investiții capitale publice nu a fost instituit. Prin Ordinul ministrului Finanțelor nr.104 din

[65] Pct.2 lit. c) din Amendamentele la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea bugetului de stat pentru anul 2023 nr.359/2022).
[66] HG nr.684 din 29.09.2022 „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la proiectele de investiții capitale publice".

22.11.2023 a fost aprobată Instrucțiunea privind evaluarea proiectelor de investiții capitale publice, iar prevederile cadrului normativ aprobat fiind aplicabile începând cu anul 2024.

Persoanele responsabile care au estimat limitele de cheltuieli aferente investițiilor capitale pentru anul 2023 au fost din cadrul MF, Direcția investiții, astfel proiectele de investiții capitale au fost incluse în proiectul Legii bugetului de stat pentru anul 2023 la decizia MF, după consultările bugetare efectuate cu autoritățile publice centrale. Astfel, contrar prevederilor normative[67], decizia privind proiectele noi de investiții capitale care urmau a fi incluse în proiectul bugetului de stat pentru anul 2023, inclusiv valorile costurilor estimate ale acestora, a fost luată de către MF. Pentru executarea prevederilor pct.10 din HG nr. 684 din 29.09.2022, în cadrul MF a fost instituit *Grupul de lucru* pentru investiții capitale publice prin Ordinul ministrului Finanțelor nr.87 din 27.09.2023. Prin urmare, începând cu anul 2024, propunerile de proiecte noi, înaintate către autoritățile publice centrale, vor fi examinate de către *Grupul de lucru* al MF, iar în cazul stabilirii eligibilității acestora, vor fi prezentate spre examinare și selectare de către Comitetul interministerial pentru planificarea strategică (CIPS).

Suplimentar, auditul denotă că, la începutul anului 2024 a fost modificat Ordinul ministrului Finanțelor nr. 208 din 24.12.2015[68], prin care cheltuielile pentru studiile de prefezabilitate și/sau fezabilitate a proiectelor de investiții capitale au fost atribuite la codul economic ECO 222991 *„Servicii pentru elaborarea studiilor de prefezabilitate/fezabilitate”*.

În contextul aprobării HG nr.684 din 29.09.2022[69] și Ordinului ministrului Finanțelor nr.104 din 22.11.2023[70], în anul 2024 MF, cu suportul echipei de experți a Proiectului UE „Suport pentru Guvernul Republicii Moldova în identificarea și elaborarea proiectelor aferente implementării Acordului de Asociere RM-UE”, au fost organizate instruiri pentru fortificarea capacităților instituționale ale autorităților publice centrale aferente proceselor de elaborare, gestionare și raportare a proiectelor investiționale, în vederea sporirii nivelului de absorbție și valorificare a resurselor externe.

7.7. Unele cheltuieli executate din fondurile de urgență ale Guvernului nu întrunesc criteriile de eligibilitate aprobate de cadrul normativ, având impact asupra conformității utilizării resurselor acestora.

Prin Legea bugetului de stat pe anul 2023[71] au fost aprobate alocații pentru fondurile de urgență ale Guvernului în sumă totală de 1 040,0 mil. lei, inclusiv fondul de rezervă al Guvernului – în sumă de 500,0 mil. lei, și pentru fondul de intervenție al Guvernului – în sumă de 540,0 mil. lei. Ca urmare a modificărilor operate la legea bugetară anuală[72], au fost precizate alocații pentru fondul de rezervă al Guvernului în sumă de 600,0 mil. lei, și pentru fondul de intervenție al Guvernului – în sumă de 540,0 mil.lei, dintre care din contul donațiilor oferite pentru gestionarea crizei refugiaților din

[67] HG nr.684 din 29.09.2022 „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la proiectele de investiții capitale publice”.
[68] Ordinul MF nr. 208 din 24.12.2015 „Privind clasificația bugetară”.
[69] HG nr.684 din 29.09.2022 „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la proiectele de investiții capitale publice”.
[70] Ordinul ministrului Finanțelor nr.104 din 22.11.2023 „Cu privire la aprobarea Instrucțiunii privind evaluarea proiectelor de investiții capitale publice”.
[71] Art.3 lit. b) din Legea bugetului de stat pentru anul 2023 nr.359 din 22.12.2022.
[72] Legea nr.295 din 19.10.2023 privind modificarea legii bugetului de stat pentru anul 2023 nr.359/2022.

Ucraina – în sumă de 64,0 mil. lei. *Sinteza alocațiilor fondurilor de urgență ale Guvernului pentru anul 2023 se prezintă în Tabelul nr. 9.*

Tabelul nr. 9

Sinteza alocațiilor fondurilor de urgență ale Guvernului pentru anul 2023

mii lei

Denumirea	Aprobat	Precizat	Repartizat conform HG și DCSE	Executat	Executat față de precizat		Executat față de repartizat	
					(+/-)	în %	(+/-)	în %
Total fondurile de urgență	**1.040.000,0**	**1.140.000,0**	**863.645,5**	**737.179,6**	**-402.820,4**	**64,7**	-126.465,9	**85,4**
Fondul de rezervă	500.000,0	600.000,0	404.399,3	402.068,7	-197.931,3	67,0	-2.330,6	**99,4**
Fondul de intervenție, dintre care Donații oferite pentru gestionarea crizei refugiaților din Ucraina	540.000,0	540.000,0	459.246,2	335.110,9	-204.889,1	62,1	-124.135,3	**73,0**
ponderea, în % fondul de rezervă	*48,1*	*52,6*	*46,8*	*54,5*	*x*	*x*	*x*	*x*
ponderea, în % fondul de intervenție	*51,9*	*47,4*	*53,2*	*45,5*	*x*	*x*	*x*	*x*

Sursa: Informații generalizate de echipa de audit în baza Legii bugetului de stat pentru anul 2023 nr.359 din 22.12.2022, Raportul privind executarea bugetului conform clasificației economice la situația din 31.12.2023 (Formularul FE-009) și a informațiilor privind repartizarea și utilizarea mijloacelor fondului de rezervă și fondului de intervenție al Guvernului la situația din 31.12.2023 (Formularele FR-001, FR-002).

Mijloacele fondurilor de urgență ale Guvernului au fost executate în majoritate pentru: (i) gestionarea crizei refugiaților din Ucraina; (ii) suplinirea rezervelor materiale de stat; (iii) compensarea parțială a majorării tarifelor la gazele naturale pentru consumatorii non-casnici; (iv) stimularea promovării producției agricole; (v) acordarea indemnizațiilor unice angajaților infectați cu COVID-19; (vi) acordarea despăgubirilor pentru aplicarea acțiunilor de lichidare rapidă a focarului de pestă porcină africană (PPA); (vii) lichidarea consecințelor situației excepționale cu caracter natural etc.

Auditul relevă că, în baza HG aprobate și a DCSE, alocațiile fondurilor de urgență au fost repartizate în cadrul grupelor funcționale principale în sumă de 863,6 mil.lei, dintre care fondul de rezervă – 404,4 mil.lei, și fondul de intervenție – 459,2 mil.lei.

Astfel, mijloacele din fondul de rezervă au fost repartizate la 8 APC[73] în sumă totală de 401,3 mil. lei și la 3 APL[74] în sumă totală de 3,1 mil. lei. Mijloacele din fondul de intervenție au fost repartizate la 8 APC[75] în sumă totală de 325,3 mil. lei, la 48 APL[76] în sumă totală de 117,6 mil.lei și

[73] Cancelaria de Stat, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Culturii, Ministerul Muncii și Protecției Sociale. Ministerul Energiei, Agenția Proprietății Publice.

[74] Primăria Municipiului Chișinău, Consiliul Raional Anenii Noi, Primăria orașului Leova.

[75] Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Sănătății, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.

[76] Primăria Municipiului Chișinău, Primăria Municipiului Bălți, Consiliul Raional Anenii Noi, Primăria orașului Anenii Noi, Consiliul Raional Basarabeasca, Consiliul Raional Briceni, Consiliul Raional Cahul, Primăria Municipiului Cahul, Consiliul Raional Cantemir, Consiliul Raional Călărași, Consiliul Raional Căușeni, Comitetul Executiv al UTA, Primăria Copceac, Consiliul Raional Cimișlia, Primăria orașului Cimișlia, Consiliul Raional Criuleni, Consiliul Raional Dondușeni, Consiliul Raional Drochia, Consiliul Raional Dubăsari, Consiliul Raional Edineț, Primăria Corpaci,

în cadrul Bugetului Consolidat Central (CNAM) în sumă totală de 16,3 mil. lei. Astfel, cheltuielile din fondul de intervenție au fost executate în sumă de 335,1 mil.lei, sau la nivel de 73%. *Sinteza alocațiilor privind repartizarea și utilizarea mijloacelor fondului de urgență al Guvernului în anul 2023 se prezintă în Anexa nr. 12 la prezentul Raport de audit.*

Executarea cheltuielilor din fondul de rezervă a fost în sumă de 402,1 mil. lei, ceea ce constituie 67% din volumul de alocații precizate și 99,4 % din volumul de alocații repartizate și, respectiv, din fondul de intervenție au fost executate cheltuieli în sumă de 335,1 mil. lei, ceea ce constituie 62,1% din volumul de alocații precizate și 73,0% din volumul de alocații repartizate.

Sub aspectul clasificației economice, din totalul cheltuielilor executate, ponderea majoră o constituie cheltuielile pentru subvenții – 49,7% (200,0 mil.lei), rezervele materiale ale statului – 26,8% (107,9 mil.lei), mijloacele fixe – 14,4 % (58,0 mil.lei), bunurile și serviciile – 4,5% (18,3 mil.lei), și granturile acordate – 3,5% (14,0 mil.lei). *Sinteza cheltuielilor repartizate și executate de APC /APL din fondul de rezervă al Guvernului în anul 2023 se prezintă în Anexa nr.13 la prezentul Raport de audit.*

Conform HG[77], din fondul de rezervă al Guvernului au fost repartizate mijloace financiare în sumă de 14,3 mil.lei pentru organizarea Summitului Comunității Politice Europene, desfășurat la „Castelul Mimi" (sat. Bulboaca, r-nul Anenii Noi) pe data de 01 iunie 2023, fiind executate cheltuieli în acest scop în sumă de 13,8 mil.lei.

Potrivit HG/DCSE, din fondul de rezervă al Guvernului au fost repartizate alocații MAI în sumă totală de 5,9 mil.lei pentru activitățile ,,crearea, procurarea rezervelor materiale de stat" *(pentru completarea rezervelor de stat și de mobilizare cu bunuri materiale, transmise autorităților din Ucraina, cu titlu gratuit, în calitate de asistență internațională)* și de la ,,acțiunile de protecție civilă și intervenție în situații de urgență "*(IGSU, pentru achitarea cheltuielilor de transport suportate în scopul transportării ajutoarelor umanitare acordate Ucrainei și în scopul transportării asistenței internaționale acordate Ucrainei)*, fiind executate cheltuieli în sumă de 5,7 mil.lei. Echipa de audit denotă că, deși aceste măsuri au fost atribuite la alte activități, acestea au fost raportate la activitatea ,,Gestionarea crizei refugiaților", fiind un impediment în generalizarea/prezentarea/raportarea exhaustivă a informațiilor privind cheltuielile la această activitate[78].

Auditul denotă că, contrar prevederilor pct. 3 din HG nr. 862 din 18.12.2015[79], potrivit căruia volumul fondurilor de urgență se aprobă distinct prin Legea anuală a bugetului de stat, prin HG nr.1020 din 15.12.2023[80] a fost diminuat fondul de rezervă cu 114,0 mii lei în scopul asigurării

---

Consiliul Raional Fălești, Consiliul Raional Florești, Consiliul Raional Glodeni, Consiliul Raional Hâncești, Primăria Cărpineni, Primăria Sărata-Galbenă, Consiliul Raional Ialoveni, Primăria Costești, Consiliul Raional Leova, Consiliul Raional Nisporeni, Consiliul Raional Ocnița, Consiliul Raional Orhei, Primăria Ivancea, Consiliul Raional Rezina, Consiliul Raional Râșcani, Consiliul Raional Sângerei, Consiliul Raional Soroca, Consiliul Raional Strășeni, Primăria Greblești, Primăria orașului Bucovăț, Consiliul Raional Șoldănești, Primăria orașului Șoldănești, Consiliul Raional Ștefan Vodă, Primăria Popeasca, Consiliul Raional Taraclia, Consiliul Raional Telenești, Consiliul Raional Ungheni.

[77] HG nr.224 din 19.04.2023, APP – 5,7 mil.lei; HG nr.284 din 10.05.2023, ME – 5,8 mil.lei; HG nr.292 din 17.05.2023, APL – 2,8 mil.lei.

[78] Activitatea 00070 „Crearea rezervelor materiale de stat"; activitatea 00071 „Crearea rezervelor materiale de mobilizare"; activitatea 00089 „Acțiuni de protecție civilă și intervenție în situații de urgență".

[79] HG nr. 862 din 18.12.2015 „Pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea fondurilor de urgență ale Guvernului".

[80] HG nr.1020 din 15.12.2023 „Privind redistribuirea și repartizarea unor alocații aprobate în Legea bugetului de stat pentru anul 2023 nr.359/2022".

angajamentelor contractuale asumate pentru proiectele din cadrul Programului Național „Satul European”, aspect specificat și în Raportul privind executarea bugetului de stat în anul 2023.

Fondul de intervenție a fost aprobat în sumă de 540,0 mil. lei, fiind repartizate 459,2 mil. lei și executate 335,1 mil. lei. Astfel, conform HG nr.540 din 26.07.2023[81], pentru acordarea indemnizațiilor unice angajaților infectați cu COVID-19 au fost repartizate mijloace financiare în sumă totală de 20 976,0 mii lei, dintre care APC – în sumă de 10 448,0 mii lei, și APL – 10 528,0 mii lei, fiind executate 20 624,0 mii lei, (APC – 10 448,0 mii lei, APL – 10 176,0 mii lei). Testările de audit a documentelor justificative relevă că indemnizația unică a angajaților infectați cu COVID-19 a fost achitată pentru angajații care s-au infectat în timpul exercitării atribuțiilor de funcție pe parcursul anilor 2020-2022.

Pentru lichidarea consecințelor situației excepționale cu caracter natural (vijelie, ploi torențiale, vânt puternic) din 25 iulie 2023, din fondul de intervenție al Guvernului au fost alocate 7,8 mil.lei și executate 6,4 mil.lei.

Potrivit DCSE nr.59 din 31.01.2023, din fondul de intervenție al Guvernului au fost alocate mijloace financiare în mărime de 230,0 mil.lei pentru compensarea prețului la gazele naturale furnizate consumatorilor non-casnici (persoane fizice sau juridice) și care au fost executate în mărime de 119,0 mil.lei de către MDED.

Conform Deciziilor CSE/HG, pentru gestionarea crizei refugiaților au fost repartizate mijloace financiare în sumă totală de 59,0 mil. lei, dintre care: din ***bugetul de stat*** – 0,7 mil. lei (MEC), și din ***fondul de intervenție al Guvernului*** – 58,3 mil. lei, fiind executate 58,7 mil. lei. Acestea au fost repartizate pentru: APC – 14,8 mil. lei, și pentru APL – 27,2 mil. lei, fiind executate 58,0 mil. lei.

CNAM i-au fost alocate 16,3 mil. lei în scopul acoperirii cheltuielilor suportate de prestatorii de servicii medicale încadrați în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală, pentru acordarea asistenței medicale în anul 2022 cetățenilor străini refugiați din Ucraina în cazul în care au întrunit criteriile definiției de caz pentru COVID-19, precum și în cazurile de urgențe medico-chirurgicale.

Auditul relevă că ponderea totală a cheltuielilor executate pentru gestionarea crizei refugiaților constituie 17,3% din suma totală executată din fondul de intervenție al Guvernului. *Sinteza cheltuielilor din BS și fondul de intervenție al Guvernului în anul 2023 pentru gestionarea crizei refugiaților se prezintă în Tabelul nr.10.*

Tabelul nr.10

Sinteza cheltuielilor din bugetul de stat și fondul de intervenție al Guvernului în anul 2023 pentru gestionarea crizei refugiaților

mii lei

Denumirea	Repartizat conform HG/DCSE	Executat	Ponderea, %
Total cheltuieli din bugetul de stat și din fondul de intervenție pentru gestionarea crizei refugiaților, inclusiv:	**59.016,0**	**58.681,7**	**100,0**
Bugetul de stat (Ministerul Educației și Cercetării)	745,0	712,4	1,2

[81] HG nr.540 din 26.07.2023 „Cu privire la alocarea mijloacelor financiare pentru acordarea indemnizațiilor unice angajaților infectați cu COVID-19”.

Total Fondul de intervenție, inclusiv	**58.271,0**	**57.969,3**	98,8
Autorități Publice Centrale	14.792,3	14.716,3	25,1
Autorități Publice Locale	27.192,9	26.967,2	46,0
Transferuri acordate în cadrul Bugetului consolidat central (CNAM)	16.285,8	16.285,8	27,8
Fondul de intervenție, total	**459.246,2**	**335.110,9**	**17,3**

Sursa: Date generalizate de echipa de audit în baza informațiilor privind repartizarea și utilizarea mijloacelor fondului de intervenție al Guvernului la situația din 31.12.2023.

Constatările de audit denotă că, deși clasificația bugetară a fost completată cu o nouă activitate, pentru ținerea evidenței separate a acestor cheltuieli (00523 „Gestionarea crizei refugiaților"), examinările efectuate relevă că au fost repartizate alocații MAI în sumă totală de 3,4 mil. lei pentru crearea rezervelor materiale de stat *(costul bunurilor materiale eliberate cu titlu de deblocare din rezervele de stat acordate Ucrainei, în calitate de asistență internațională umanitară),* fiind executate 3,4 mil. lei. Echipa de audit denotă că aceste măsuri au fost atribuite la alte activități[82], fiind generalizate la activitatea „Gestionarea crizei refugiaților" în Raportul privind executarea bugetului de stat în anul 2023, ceea ce prezintă o dificultate în determinarea totalității cheltuielilor executate pentru gestionarea crizei refugiaților în anul 2023.

7.8. Cheltuielile din contul alocațiilor fondului de intervenție al Guvernului pentru acordarea de către ANSA a despăgubirilor la aplicarea acțiunilor de lichidare rapidă a focarului de pestă porcină africană au fost executate cu unele ambiguități.

Potrivit Dispoziției Comisiei pentru Situații Excepționale nr.98 din 27 decembrie 2023 și HG nr.1097 din 29.12.2023[83], Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor (ANSA) i-au fost alocate, din fondul de intervenție al Guvernului, mijloace financiare în sumă de 63,6 mil. lei pentru acordarea despăgubirilor privind aplicarea acțiunilor de lichidare rapidă a focarului de pestă porcină africană (PPA), care a fost înregistrat la data de 01.12.2022 în exploatația de creștere a porcinelor S.R.L. „Golden Piglet", satul Soltănești, raionul Nisporeni. MF urma să finanțeze cheltuielile menționate pe măsura prezentării documentelor confirmative[84].

Potrivit art.22 alin. (6) din Legea nr. 221 din 19.10.2007 privind activitatea sanitară și veterinară, proprietarilor de animale sacrificate, ucise sau altfel afectate în urma lichidării focarelor de boli transmisibile, li se acordă despăgubiri în condițiile care se stabilesc prin hotărâre de Guvern.

Probele de audit relevă că, în baza cererii de analiză[85], Centrul Republican de Diagnostic Veterinar a prelevat probele privind identificarea genomului virusului pestei porcine africane, confirmat prin Raportul de încercări nr. 5822 din 01.12.2022[86] și în baza Actului sanitar-veterinar de declarare oficială a bolii cu nr.1 din 01.12.2022[87] a fost constatată pesta porcină africană în exploatația de

[82] Activitatea 00070 „Crearea rezervelor materiale de stat"; activitatea 00071 „Crearea rezervelor materiale de mobilizare"; activitatea 00089 „Acțiuni de protecție civilă și intervenție în situații de urgență".
[83] Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale nr.98 din 27.12.2023 și HG nr.1097 din 29.12.2023 „Cu privire la alocarea mijloacelor financiare".
[84] Pct. 3 din HG nr. 1097 din 29.12.2023 „Cu privire la alocarea mijloacelor financiare".
[85] Cererea de analiză pentru probele prelevate / PV 31734, cererea curentă nr.4827 din data de 30.11.2022.
[86] Raport de încercări nr.5822 din 01.12.2022, emis de Centrul Republican de Diagnostic Veterinar, Laboratorul Diagnostic Sănătate Animală.
[87] Actul sanitar-veterinar nr.1 din data de 01.12.2022 a fost emis privind declarația oficială a bolii.

creștere a porcinelor la agentul economic solicitant[88], fiind menționat că originea bolii este necunoscută, posibil provenind din fauna sălbatică[89].

Conform pct.3 din HG nr.645 din 19.07.2010[90], beneficiari de despăgubiri sunt persoanele juridice şi fizice proprietari de animale, în cazul în care animalele sunt deținute cu respectarea normelor legale în vigoare cu referire la declararea şi înregistrarea obligatorie în Registrul de stat al animalelor şi a cerințelor sanitar-veterinare, care au suportat pagube în urma aplicării acțiunilor de lichidare rapidă a focarelor de boli transmisibile prevăzute în Anexa nr.1 la Regulament.

Auditul menționează că, deși data confirmării focarului de PPA a fost 01.12.2022, Ancheta epidemiologică de investigații a fost demarată la data de 21.12.2022 și semnată de către membrii grupului de lucru prin semnătura electronică la data de 10.05.2023.

De asemenea, auditul denotă că, potrivit concluziilor grupului de experți, ipoteza originii pestei porcine africane este fauna sălbatică din regiune (mistreții migratori ale căror urme au fost depistate în lanurile de porumb din jurul fermei). Totodată, au fost depistate mai multe nereguli, fiind identificați următorii factori de risc în apariția bolii, cum ar fi: (i) furajele (contaminate fie în timpul sau cu transportul care a fost utilizat); (ii) sursa de apă utilizată în exploatație pentru necesitățile tehnice și pentru adăpare, sursa de apă fiind râul Prut; (iii) mediu poluat (groapa de gunoi neautorizată și neamenajată corespunzător a localității Soltănești situată în imediata apropiere a fermei); (iv) terenul agricol în imediata vecinătate cu exploatația solicitantului cu lanul de porumb nerecoltat unde au fost depistate urmele mistreților migratori (resturi de știuleți de porumb mâncat); (v) invazia cu rozătoare în exploatație (din declarațiile directorului, invazia cu rozătoare era prezentă periodic); (vi) condițiile de zooigienă și microclimat din halele adăpostului erau deficitare și precare, având în vedere dotarea cu sistem de ventilare rudimentar etc.

La solicitarea experților epidemiologi, actele de curățare, dezinfecție a vehiculelor ce asigurau aprovizionarea internă cu furaje a exploatației de porcine, dat fiind lipsa acestora, nu au fost prezentate. La fel, la solicitarea Planului de biosecuritate al exploatației de creștere a porcinelor infectate, a fost prezentat un Plan de biosecuritate al altei exploatații de porcine din alt raion[91], deținută de același agent economic.

Prin decizia nr.10 din 02.12.2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a raionului Nisporeni, în sarcina „Golden Piglet" S.R.L în legătură cu depistarea PPA, a fost ordonată: (i) sacrificarea imediată și distrugerea porcilor care se află în exploatație; (ii) distrugerea carcaselor și furajerelor de la animalele sacrificate.

[88] Act sanitar-veterinar de declarație oficială a bolii nr.1 din 01.12.2022, emis de Direcția Teritorială pentru Siguranța Alimentelor Ungheni (cu raza de acoperire și a raionului Nisporeni).
[89] Pct.8 din Actul sanitar-veterinar de declarație oficială a bolii nr.1 din 01.12.2022, emis de Direcția Teritorială pentru Siguranța Alimentelor Ungheni (cu raza de acoperire și a raionului Nisporeni).
[90] Pct.3 din HG nr.645 din 19.07.2010 „Pentru aprobarea Regulamentului privind modul de calculare a despăgubirilor acordate proprietarilor de animale sacrificate, ucise sau altfel afectate în urma lichidării rapide a focarelor de boli transmisibile ale animalelor".
[91] Planul de biosecuritate al altei exploatații porcine, amplasată în localitatea Roșcani, r-nul Anenii Noi.

Probele de audit denotă că, deși la data de 01.12.2022 oficial a fost constatată PPA, cererile de înregistrare a evenimentului de lichidare a porcinelor, contrar cadrului normativ[92], au fost depuse începând cu data de 27.12.2022, în mare parte fiind înregistrate cu luna ianuarie 2023, iar la unele loturi în formularul despre animal, la poziția moartea animalului este indicată data înregistrării 18.01.2023.

Inițial au fost solicitate mijloace financiare necesare achitării despăgubirilor proprietarului de animale sacrificate[93] în sumă de 91,8 mil. lei. Drept urmare a verificărilor de către ANSA[94] a informațiilor furnizate, precum și a celor disponibile în Sistemul informațional automatizat „Registrul de stat al animalelor", ANSA a constatat că, din numărul total de 30 743 de animale, erau eligibile 29 063 de animale porcine pentru achitarea despăgubirilor[95], a căror valoare este de 62,3 mil. lei. Ulterior, în contextul solicitării repetate din partea agentului economic nr.030 din 29.05.2023, cu unele precizări și acte justificative, ANSA a reexaminat dosarul rezultând cu 28 875 de animale eligibile pentru achitarea despăgubirilor, în sumă de 63,6 mil. lei.

Echipa de audit a identificat nereguli și erori în prezentarea datelor, precum și întocmirea documentelor care au stat la baza acordării despăgubirii, fiind evidențiate suspiciuni privind neconformitatea perfectării acestora.

Astfel, documentele întocmite și semnate atât de către membrii Comisiei din cadrul direcției teritoriale ANSA, cât și de ANSA privind examinarea dosarului înaintat spre despăgubirea proprietarului animalelor, cu importanță majoră asupra deciziei finale, conțin neconformități și erori evidente, după cum urmează:

- în actul sanitar-veterinar de declarare oficială a bolii nr.1 din 01.12.2022, la pct.3 (data apariției bolii) este indicată data de 30.12.2022, care nu corespunde cu data indicată în ancheta epidemiologică;
- în Ordinul nr.04C din 17.01.2023 „Cu privire la aprobarea componenței nominale a Grupului de lucru privind examinarea și evaluarea dosarului pentru acordarea despăgubirilor proprietarului exploatației de porcine", emis de Direcția Teritorială pentru Siguranța Alimentelor Ungheni (cu raza de acoperire și a raionului Nisporeni), textul expus la pct.2 subpct. 2.2. este următorul *„În cazul dosarelor conforme, deținătorul de păsări care a avut pagube de pe urma lichidării focarului, va fi inclus în lista persoanelor ce urmează să beneficieze de despăgubiri. În acest caz se va întocmi fișa prevăzută în anexa nr.2 la Ordinul ANSA nr.50 din 10.02.2022";*
- în Procesul-verbal al ședinței grupului de lucru nr.01 este indicată eronat data, „01.06.2022", care este mult anterioară datei declarării focarului. Totodată, este indicat că procesul-verbal a fost întocmit pentru *„examinarea și evaluarea dosarelor cu privire la acordarea despăgubirilor proprietarilor de păsări sacrificate, ucise sau altfel în urma lichidării rapide a focarului de gripă aviară depistat în satul Rezina raionul Ungheni"*. Astfel, în Procesul-verbal

[92] Potrivit pct.11 subpct. 1) la HG nr. 1368 din 19.12.2016 „Cu privire la aprobarea unor norme sanitar-veterinare", în cazurile în care se confirmă oficial prezența pestei porcine africane, toate porcinele din exploatație să fie ucise imediat sub supraveghere oficială, astfel încât să se evite riscul răspândirii virusului pestei porcine africane în timpul transportului sau uciderii.

[93] Subdiviziunea teritorială pentru siguranța alimentelor Ungheni (cu raza de acoperire și a raionului Nisporeni), conform Anexei nr.2 la Ordinul ANSA nr.50 din 10.02.2022.

[94] Scrisoarea nr.02/1-2104 din 18.05.2023.

[95] Art.22 alin.(6) din Legea nr. 221 din 19.10.2007 și HG nr.645 din 19.07.2010.

semnat de către 5 membri ai comisiei, au fost identificate mai multe date eronate și confuze ce nu corespund realității (de ex., luna, anul, tipul de despăgubire și locația);

- Procesul-verbal al ANSA nr.1 din 09.06.2023 nu este semnat de către membrii grupului de lucru, fiind anexată separat o listă de prezență a participanților cu nr.01 din 09.06.2023;
- la unele loturi lipsesc anexele în care este indicat numărul crotaliei porcinelor și Formularul de declarare a evenimentului;
- lipsa actelor confirmative în dosarele prezentate de ANSA, ulterior la solicitare au fost prezentate, dar cu unele erori;
- inconsecvența datelor evenimentelor cu loturile declarate[96]: lotul nr. 497 (28.12.2022), lotul nr.535 (27.12.2023), lotul nr.1 (14.01.2023), lotul nr. 5 (13.01.2023) etc.

Astfel, ca urmare a examinării dosarelor, auditul constată inconsecvența documentelor care au stat la baza finanțării. Prin urmare, în temeiul Dispoziției Comisiei pentru Situații Excepționale nr.98 din 27 decembrie 2023, din fondul de intervenție al Guvernului a fost alocată suma pentru despăgubirea menționată, iar la dată de 28.12.2023 a fost finanțată suma de 63,6 mil. lei, conform ordinului de plată emis de ANSA cu nr.3800 din 28.12.2023. Ulterior, a fost aprobată HG nr.1097 din 29.12.2023 „Cu privire la alocarea mijloacelor financiare", în vigoare din momentul publicării în data de 30.12.2023.

În contextul celor constatate, auditul denotă că prevederile HG nr. 645 din 19.07.2010[97], precum și ale altor acte normative în vigoare urmează a fi revizuite și concomitent fiind reglementate distinct responsabilitățile părților implicate în acest proces (ANSA, MAIA etc.), în vederea asigurării conformității utilizării mijloacelor bugetului de stat.

7.9. Carențe la planificarea limitelor de alocații la unele APC și la executarea de cheltuieli pentru implementarea sistemului unitar de salarizare în sectorul bugetar.

Potrivit Anexei nr.5 la Legea BS pentru anul 2023, au fost aprobate limitele de cheltuieli de personal pentru 48 de APC, în sumă de 10 543,0 mil. lei, din care la contul 0799 „Acțiuni generale" – în sumă de 742,0 mil. lei. Ulterior, limitele de alocații au fost precizate în sumă de 10 285,5 mil. lei, iar la poziția 0799 „Acțiuni generale" – în sumă de 400,0 mil. lei, acestea fiind micșorate în total cu 257,5 mil. lei.

Auditul relevă că, deși per total limitele de cheltuieli s-au micșorat ca rezultat al diminuării limitelor la 11 APC cu 449,8 mil. lei, din care la poziția 0799 „Acțiuni generale" – cu 342,0 mil. lei, la 37 de APC limitele au fost majorate în total cu 192,4 mil. lei. Cauzele care au stat la baza suplimentării alocațiilor bugetului de stat pentru cheltuielile de personal pentru unele APC au fost condiționate de următorii factori: 1) acordarea sporului pentru realizarea sarcinilor prioritare în contextul implementării cerințelor de aderare la UE; 2) majorarea valorii de referință; 3) majorarea cu 10 clase

[96] Potrivit pct. 6 din HG nr. 645 din 19.07.2010 „Pentru aprobarea Regulamentului privind modul de calculare a despăgubirilor acordate proprietarilor de animale sacrificate, ucise sau altfel afectate în urma lichidării rapide a focarelor de boli transmisibile ale animalelor", este necesar de întocmit și semnat fișa de evaluare de către membrii comisiei de evaluare, la care se anexează anexa cu indicarea numărului crotaliei porcinei (marcă metalică aplicată pe urechea animalului ca semn de recunoaștere), formularul de declarare a evenimentului și formularul cu date despre animal.

[97] HG nr. 645 din 19.07.2010 „Pentru aprobarea Regulamentului privind modul de calculare a despăgubirilor acordate proprietarilor de animale sacrificate, ucise sau altfel afectate în urma lichidării rapide a focarelor de boli transmisibile ale animalelor".

de salarizare pentru personalul din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică; 4) majorarea sporului cu caracter specific în mărime de 75% pentru personalul medical etc.

Astfel, ca urmare a modificărilor operate de către MF, se constată că limitele cheltuielilor de personal precizate constituie 10 049,6 mil. lei, cu 235,9 mil. lei mai puțin față de prevederile Legii bugetare anuale. Diminuarea alocațiilor per total este rezultatul redistribuirii din contul 0799 „Acțiuni generale" în vederea asigurării prevederilor cadrului normativ privind salarizarea în sectorul bugetar, și anume pentru: 1) măsuri noi de politici salariale aprobate pentru anul 2023; 2) asigurarea acordării premiului anual pentru rezultatele activității anului 2023; 3) asigurarea acordării sporului pentru realizarea sarcinilor prioritare în contextul implementării cerințelor de aderare la Uniunea Europeană și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat personalului direct implicat în realizarea sarcinilor din cadrul autorităților bugetare; 4) asigurarea cu alocații suplimentare pentru achitarea salariilor în anul curent în instituțiile de învățământ primar, gimnazial și liceal, care se finanțează în bază de cost standard per elev, în baza Hotărârii Guvernului nr. 868/2014[98].

Prin HG nr.936/2023[99] au fost majorate cheltuielile de personal la 8 autorități publice centrale[100], în sumă totală de 12,0 mil. lei, din contul mijloacelor financiare suplimentare repartizate pentru achitarea premiului anual pentru rezultatele activității în anul 2023, inclusiv a contribuțiilor de asigurări sociale de stat.

Auditul menționează că cheltuielile de personal au fost executate în sumă de 9 621,3 mil. lei, care reprezintă 11,9% din totalul cheltuielilor și activelor nefinanciare executate în anul 2023, fiind în creștere cu 598,1 mil. lei, sau cu 6,6%, comparativ cu anul 2022. Totodată, cheltuielile efective la finele anului au constitut 9 745,4 mil. lei. De asemenea, verificările auditului au stabilit că, la sfârșitul anului 2023, a fost înregistrat un sold de alocații nevalorificate la cheltuielile de personal în sumă totală de 428,3 mil. lei, din care cele mai mari solduri de alocații au înregistrat: MS – 42,3 mil. lei, MA – 32,8 mil. lei, SPPS – 17,9 mil. lei, MAIA – 17,5 mil. lei, MMPS – 15,9 mil. lei, ANSA – 14,1 mil. lei, CSM – 14,1 mil. lei, MF – 12,4 mil. lei, PG – 4,3 mil. lei, MIDR – 11,2 mil. lei, MEC – 10,0 mil. lei etc. Potrivit explicațiilor MF, nivelul redus de executare a cheltuielilor de personal este cauzat de rata joasă de încadrare a personalului în cadrul autorităților bugetare și de nivelul înalt al fluctuației angajaților.

Conform cadrului regulamentar[101], estimarea cheltuielilor de personal se efectuează având la bază:

a) analiza tendințelor recente privind cheltuielile de personal, inclusiv în raport cu PIB, cheltuielile totale și cele recurente ale bugetului;
b) analiza privind efectivul de personal şi recomandările privind raționalizarea şi optimizarea numărului de angajați în sectorul bugetar;

[98] HG nr. 868 din 08.10.2014 „Privind finanțarea în bază de cost standard per elev a instituțiilor de învățământ primar și secundar (ciclul I și II) din subordinea autorităților publice locale de nivelul al doilea".
[99] HG nr. 936 din 29.11.2023 „Privind redistribuirea și repartizarea alocațiilor aprobate în Legea bugetului de stat pentru anul 2023 nr.359/2022".
[100] Ministerul Finanțelor – 1.786,8 mii lei, Ministerul Afacerilor Interne – 3.698,7 mii lei, Ministerul Educației și Cercetării – 50,1 mii lei, Ministerul Culturii – 4.631,4 mii lei, Ministerul Muncii și Protecției Sociale – 56,3 mii lei, Biroul Național de Statistică – 1.247,1 mii lei, Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale – 393,5 mii lei, Centrul Serviciului Civil – 91,4 mii lei.
[101] Pct.4.5.3. din Ordinul MF nr. 209 din 24.12.2015 „Cu privire la aprobarea Setului metodologic privind elaborarea, aprobarea și modificarea bugetului".

c) obiectivele politicii în domeniul remunerării şi angajărilor în sectorul bugetar pe termen mediu.

Conform Circularei bugetare 2023-2025[102], limitele estimate de MF au avut drept bază volumul cheltuielilor de personal aprobat în anul 2022, suplimentat cu costurile pentru măsurile noi.

Astfel, la unele APC, deși pe parcursul anului de gestiune din contul economiilor formate au fost micșorate limitele de cheltuieli de personal, la finele anului nici limitele precizate nu au fost executate. *Informații privind economiile formate la cheltuielile de personal de către unele APC se prezintă în Tabelul nr.11.*

Tabelul nr. 11

Informații privind economiile formate la cheltuielile de personal de către unele APC

mil. lei

Denumirea	Aprobat	Precizat	Devieri precizat față de aprobat	Executat	Devieri executat față de precizat	Devieri executat față de aprobat
1	*2*	*3*	*4=3-2*	*5*	*6=5-3*	*7=5-2*
Ministerul Apărării	738,8	674,4	-64,4	641,6	-32,8	-97,2
Ministerul Educației și Cercetării	315,9	308,8	-7,1	298,7	-10,1	-17,2
Ministerul Muncii și Protecției Sociale	352,7	343,4	-9,3	327,5	-15,9	-25,2
Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	217,6	199,1	-18,5	184,9	-14,2	-32,7

***Sursa**. Date generate de echipa de audit conform informațiilor prezentate de MF.*

Cheltuielile de personal constituie o categorie economică principală de cheltuieli recurente, cu impact major asupra structurii economice a bugetului și necesită a fi supuse unui control riguros din partea autorităților publice centrale și locale. Auditul menționează că și în anul 2023 se menține tendința de neexecutare a cheltuielilor de personal, precum și cazurile de supraestimare a necesarului de alocații bugetare aferente acestui tip de cheltuieli.

În contextul celor expuse, auditul menționează necesitatea aplicării de către MF, prin prisma competențelor atribuite, a unor examinări/revizuiri suplimentare/mai eficiente ale limitelor de cheltuieli, ținând cont de nivelul lor de executare, inclusiv a celor efective.

7.10. Planificarea și executarea cheltuielilor din Fondul Național de Dezvoltare Regională și Locală, în condițiile în care implică mai multe surse de finanțare, o multitudine de beneficiari de proiecte, precum și responsabili de gestionarea și implementarea proiectelor, necesită dezvoltare și monitorizare.

Conform Legii bugetului de stat pentru anul 2023, Fondului Național pentru Dezvoltare Regională și Locală (FNDRL) i-au fost aprobate alocații în sumă de 600,0 mil. lei, fiind repartizate[103] pentru domeniul de dezvoltare regională – 250,0 mil. lei, și pentru domeniul de dezvoltare locală – 350,0

[102] Circulara bugetară 2023-2025 nr. 16/1-17/53 din 14.09.2022 referitor la elaborarea și prezentarea propunerilor de buget pentru anul 2023 și estimările pentru anii 2024-2025.
[103] Decizia CNCDRL nr. 02/23 din 24.01.2023.

mil. lei. Pe parcursul anului, FNDRL a fost majorat cu 820,0 mil. lei, constituind 1 420 mil. lei. Verificările de audit au stabilit o deviere a alocațiilor precizate cu 114,0 mil. lei mai mult decât alocațiile aprobate conform legii bugetare anuale. Astfel, conform informațiilor privind executarea bugetului în anul 2023 (Formularul FD-047) la Raportul consolidat al MIDR pentru anul 2023, alocațiile precizate au constituit 1 534,0 mil. lei. *Informații privind aprobarea, precizarea și executarea alocațiilor din FNDRL se prezintă în Anexa nr. 14 la prezentul Raport de audit.*

Auditul constată că prin HG nr.1020/2023 a fost micșorat fondul de rezervă al Guvernului cu 114,0 mil. lei, alocațiile fiind aprobate în Anexa nr. 3 la Legea bugetului pentru anul 2023 nr.359/2022 și redistribuite MIDR, dat fiind „*insuficiența mijloacelor financiare cauzate de majorările costurilor pe anumite categorii de lucrări în proiectele de infrastructură locală, respectării angajamentelor contractuale față de antreprenorii contractați pentru execuția lucrărilor în cadrul proiectelor investiționale".*

Executarea cheltuielilor din FNDRL, în anul 2023, a constituit 1 528,5 mil. lei, sau 99,6% din planul precizat (1 534,0 mil. lei), din care: 1 237,5 mil. lei – transferuri capitale acordate cu destinație specială între instituțiile bugetului de stat și instituțiile bugetelor locale de nivelul I (pentru implementarea programelor și proiectelor de dezvoltare locală); 252,3 mil. lei – granturi capitale acordate instituțiilor publice la autogestiune (pentru implementarea programelor și proiectelor de dezvoltare regională), și 38,7 mil. lei – subvenții acordate autorităților/instituțiilor publice la autogestiune (pentru cheltuieli operaționale ale agențiilor de dezvoltare regională și entității de implementare a programelor și proiectelor de dezvoltare regională și locală).

Conform informațiilor prezentate de MIDR echipei de audit, pentru domeniul de **dezvoltare regională**, în anul 2023 au fost aprobate spre finanțare 67 de proiecte [104] din cele 71 incluse în Documentul unic de Program pentru anii 2022 – 2024[105], costul proiectelor fiind aprobat în sumă de 1 146,2 mil. lei: 926,7 mil. lei din FNDRL și 219,5 mil. lei – contribuția beneficiarilor/partenerilor. Pe parcursul anului, costul proiectelor a fost majorat cu 377,9 mil. lei (24,8%), constituind 1 524,1 mil. lei, inclusiv finanțat din FNDRL – 1 240,7 mil. lei, și contribuția beneficiarilor/partenerilor – 283,4 mil. lei.

Se constată că, din cauza deficitului de alocații pentru implementarea programelor și proiectelor de dezvoltare regională, nu pot fi atinși indicatorii propuși și nu pot fi realizate obiectivele stabilite. Astfel, suma mijloacelor financiare valorificate în anii 2022 – 2023 pentru proiectele de dezvoltare regională constituie 446,7 mil. lei, ceea ce reprezintă 29,3% din valoarea totală de 1 524,1 mil. lei. În anul 2022 au fost finanțate integral 19 proiecte din 43 aprobate, iar în anul 2023 – 23 de proiecte din 67 aprobate.

Auditul denotă că, în anul 2023 a continuat implementarea proiectelor din programul „Satul European", iar ulterior pe parcursul anului au fost lansate alte 2 programe noi: „Satul European Expres" și „Extinderea Grupelor de creșă publice". Costul inițial pentru implementarea a 496 de proiecte din programul „Satul European" constituia 2 069,5 mil. lei, din care: 1 886,0 mil. lei din

[104] Decizia CNCDRL nr. 17/23 din 28.06.2023

[105] HG nr.23 din 12.01.2022 „Cu privire la aprobarea Documentului unic de program pentru anii 2022-2024".

FNDRL și 183,5 mil. lei – contribuția beneficiarului. Ca urmare a modificărilor, costul total pentru implementarea a 497 de proiecte a fost micșorat cu 178,4 mil. lei, constituind 1 891,1 mil. lei, inclusiv din FNDRL – 1 679,0 mil. lei, contribuția beneficiarilor – 94,7 mil. lei, și grantul acordat de România – 117,4 mil. lei.

Pe parcursul anului, pentru implementarea proiectelor din programul „Satul European" au fost precizate alocații din FNDRL în sumă de 984,2 mil. lei, sau 58,6 % din necesarul de alocații. Astfel, pentru acoperirea necesităților, din fondul de rezervă au fost redistribuite suplimentar 114,0 mil. lei. Totodată, Guvernul României a acordat un ajutor financiar nerambursabil în sumă de 117,4 mil. lei. Auditul evidențiază că în anii 2022 - 2023 au fost finanțate integral 62,6% (311 proiecte) din totalul de 497 de proiecte aprobate.

Conform prevederilor din Anexa nr.3 la HG nr.152/2022[106], durata de implementare a proiectelor în domeniul dezvoltării locale nu poate depăși 12 luni sau termenul de implementare poate fi extins până la 18 luni, la decizia entității de implementare a programelor și proiectelor de dezvoltare regională și locală. Prin HG nr. 989 din 13.12.2023[107] a fost modificată HG nr.152/2022, prin introducerea pct. 7[1], care prevede: „*Prin derogare de la prevederile privind durata de implementare a proiectelor, stabilită la pct. 5, 6 și 7, cu titlu de excepție, ținând cont de complexitatea proiectelor, CNDRL poate stabili alte termene rezonabile de implementare a acestora. Termenele vor fi stabilite în strictă conformitate cu prevederile art. 66 din Legea finanțelor publice şi responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014.*" Astfel, au fost extinse termenele de implementare a proiectelor din programul „Satul European" până la 31.06.2024, iar a proiectelor „Satul European Expres" și „Extinderea Grupelor de creșă publice" – până la 31.03.2024.

Auditul relevă că, prin HG nr. 83 din 26.05.2021[108] a fost aprobat conceptul cu privire la sistemul informațional pentru gestiunea proiectelor de dezvoltare regională și locală, iar prin HG nr. 957 din 28.12.2022[109], MIDR, în calitate de posesor al Sistemului menționat, urma să asigure implementarea, funcționarea și dezvoltarea acestuia. Conform explicațiilor MIDR, „*Sistemul informațional pentru gestiunea proiectelor de dezvoltare regională și locală la moment se află în proces de elaborare"*. Astfel, până la moment acesta nu este dezvoltat, nefiind posibilă asigurarea unui control eficient privind planificarea și implementarea proiectelor de dezvoltare regională și locală.

În prezent agențiile de dezvoltare regională prezintă MIDR rapoarte trimestriale privind implementarea programelor/proiectelor de dezvoltare regională, iar ONDRL prezintă MIDR Tabelul „Bilanț anual privind implementarea programelor/proiectelor de dezvoltare locală", nefiind asigurată

[106] Anexa nr. 3 „Regulamentul privind organizarea concursurilor pentru identificarea, evaluarea și aprobarea proiectelor în domeniul dezvoltării locale în cadrul Programului național „Satul european" propuse spre finanțare din FNDRL" la HG nr. 152/2022 „Cu privire la aprobarea Regulamentului privind gestionarea mijloacelor financiare ale Fondului național pentru dezvoltare regională și locală".

[107] HG nr. 989 din 13.12.2023 „Pentru modificarea anexei nr. 3 la HG nr. 152/2022 cu privire la aprobarea Regulamentului privind gestionarea mijloacelor financiare ale Fondului național pentru dezvoltare regională și locală".

[108] HG nr.83 din 26.05.2021 „Cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional pentru gestiunea proiectelor de dezvoltare regională și locală".

[109] Prin HG nr. 957 din 28.12.2022 „Cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului" (aducerea în concordanță a cadrului normativ existent în domeniul dezvoltării regionale și locale).

o raportare unică. Mai mult decât atât, la solicitarea echipei de audit, MIDR a prezentat mai multe rapoarte, informații, ale căror date nu au putut fi comparate, fiind depistate divergențe între informațiile prezentate într-un raport și informațiile prezentate în alt raport.

Deși MIDR a prezentat MF sinteza proiectelor/măsurilor finanțate din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală în anii 2021-2022 și propuneri pentru anii 2023-2025 (Formularul nr. 7[110]), cu estimarea cheltuielilor pentru implementarea programelor și proiectelor de dezvoltare regională și locală din FNDRL, în sumă de 1 829,2 mil. lei, inițial au fost aprobate alocații în sumă de 600,0 mil. lei.

La solicitarea informațiilor generalizate din Sistemul informațional privind repartizarea și executarea cheltuielilor din FNDRL, pe proiecte pentru anul 2023, MF a comunicat despre imposibilitatea prezentării acestora. Conform explicațiilor MIDR, *„La momentul actual, Sistemul informațional pentru gestiunea proiectelor de dezvoltare regională și locală (elaborarea căruia a fost finanțată din sursele partenerilor de dezvoltare) a fost testat în regim de utilizator la nivelul APL, ADR și al Ministerului. Recent cu STISC a fost semnat acordul pentru plasarea pe platforma informațională guvernamentală și după finalizarea aspectelor tehnice va fi posibil pentru utilizare”.*

Testele de audit au constatat că unele APL au admis iregularități și deficiențe, cum ar fi: prelungirea termenelor de executare a lucrărilor sau de încheiere a acordurilor adiționale de prelungire a termenelor de valabilitate a contractelor și finanțare a proiectelor, pentru care au fost încheiate contracte în anii predecesori anului lansării programului „Satul european”, de exemplu, anii 2015, 2021. Potrivit explicațiilor MIDR, *„o mare parte a acestor proiecte au fost preluate în urma procedurilor de selecție conform Regulamentului Fondului, de la Fondul Ecologic Național, pentru a asigura finalizarea investițiilor efectuate sub monitorizarea implementării de către Oficiul Național de Dezvoltare Regională și Locală”.*

Deși conform prevederilor art.11 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25.07.2014, bugetele se elaborează și se raportează în baza programelor fundamentate pe performanță, iar conform art. 25 din aceeași lege, instituțiile bugetare implementează și raportează programele în conformitate cu obiectivele și indicatorii de performanță asumați, auditul constată că în fiecare an în bugetul de stat sunt aprobate fonduri/alocații centralizate. Astfel, în anul 2023 la bugetul de stat au fost aprobate fonduri/alocații centralizate de cel puțin 9,3 mlrd. lei, care pe parcursul anului au fost redistribuite prin hotărâri ale Guvernului/decizii ale Consiliilor etc. În aceste circumstanțe, auditul relevă că MF urmează să asigure alocarea eficientă și eficace a alocațiilor centralizate în vederea gestiunii eficiente și asigurării transparenței utilizării și raportării fondurilor publice în toate domeniile.

[110] Circulara Ministerului Finanțelor nr. 06/1-17/53 din 14.09.2022 „Privind elaborarea și prezentarea propunerilor de buget pentru anul 2023 și estimărilor pentru anii 2024 – 2025”.

7.11. Necesarul de mijloace bugetare pentru Programul de stat „Prima casă” a înregistrat o creștere continuă peste limita celui aprobat inițial în buget.

Prin Legea bugetului de stat pe anul 2023[111], au fost aprobate alocații pentru Programul „Prima casă” în sumă de 170,0 mil. lei, fiind majorate în sumă de 220,0 mil. lei, din care 10,0 mil. lei – pentru onorarea garanțiilor de stat în cadrul Programului. *Sinteza alocațiilor pentru Programul „Prima casă” în anul 2023 se prezintă în Tabelul nr.12.*

Tabelul nr. 12

Sinteza alocațiilor pentru Programul „Prima casă” în anul 2023

mii lei

Denumirea	Aprobat	Precizat	Executat	Executat față de precizat	
	Suma	Suma	Suma	devieri (+/-)	în %
Programul de stat: Prima casă, cod ECO 272 900 „Alte prestații de asistență socială”, inclusiv:	170.000,0	220.000,0	161.968,5	-58.031,5	73,6
onorarea garanțiilor de stat în cadrul Programului, cont 514 „Garanții interne asumate”	10.000,0	10.000,0	1.931,7	-8.068,3	19,3

Sursa: *Legea bugetului de stat pe anul 2023 nr.359 din 22.12.2022 și Raportul privind executarea bugetului conform clasificației economice la situația din 31.12.2023 (Formularul FE-009).*

Guvernul a aprobat HG nr.32 din 25.01.2023[112], deoarece indicatorul de referință publicat la data de 20.12.2022 de către BNM, pentru perioada 01.01.2023 - 30.06.2023, a constituit 13,42%.

În anul 2023, cheltuielile totale din bugetul de stat pentru Programul de stat „Prima casă” au fost executate în sumă de 160,1 mil.lei, ceea ce este de 1,4 ori mai mult față de anul precedent (117,2 mil. lei), sau cu 42,9 mil. lei mai mult.

Potrivit Legii nr. 293 din 21.12.2017 și HG nr.202 din 28.02.2018 „Cu privire la aprobarea Regulamentului de implementare a Programului de stat „Prima casă””, IP ODA[113] activează în calitate de Mandatar al MF în procesul de garantare a creditelor ipotecare în cadrul Programului de stat „Prima casă”. Comisionul pentru garanția de stat se transferă de către creditor, trimestrial, în termen de 40 de zile calendaristice de la finele trimestrului de gestiune, la contul IP ODA. Astfel, conform informațiilor prezentate de către IP ODA[114] în anii 2018-2021, către această instituție au fost transferate comisioane de garantare în valoare de 13,9 mil.lei și în perioada 01.01.2022-30.09.2023 – în valoare de 16,0 mil.lei.

Conform scrisorii prezentate de către IP ODA[115], garanțiile de stat acordate în cadrul Programului de stat „Prima casă”, cumulativ de la lansarea programului și până la data de 31.12.2023, au fost acceptate 8 156 de cereri, fiind încheiate contracte de garanție de stat și contracte de acordare a garanției de stat în sumă totală de 2 233,8 mil. lei.

[111] Legea bugetului de stat pentru anul 2023 nr.359 din 22.12.2022.
[112] HG nr.32 din 25.01.2023 „Cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de acordare a compensațiilor pentru compensarea majorării ratei dobânzii la creditele parțial garantate de stat acordate în cadrul Programului de stat „Prima casă””.
[113] Raport narativ despre executarea bugetului Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării la situația din 31.12.2023, prezentat MF.
[114] Scrisoarea IP ODA nr.922-03/26 din 14.12.2021; Scrisoarea IP ODA nr.1379-03/26 din 10.11.2023.
[115] Scrisoarea IP ODA nr.19-03/26 din 09.01.2024.

În urma examinărilor, auditul a constatat devieri dintre datele raportate privind soldul creditelor garantate acordate în cadrul Programului de stat „Prima casă” de către IP ODA[116] (2 233,8 mil. lei) și de MDED[117] (2 228,2 mil. lei) către MF, cu o deviere de 5,6 mil. lei.

Totodată, conform informațiilor prezentate de MF, soldul creditelor garantate, acordate la situația din 31.12.2023, a constituit 1 682,5 mil.lei, cu 151,0 mil.lei mai puțin față de anul precedent[118]. Astfel, se constată o deviere cu 551,3 mil. lei mai puțin față de datele raportate de către IP ODA. Potrivit explicațiilor MF, acest sold este generat de către MF în baza informațiilor privind situația beneficiarilor Programului de stat „Prima casă” prezentate lunar de către creditori (băncile finanțatoare)[119] și reprezintă soldul datoriei existente pentru creditele garantate, iar informațiile raportate de IP ODA reprezintă volumul garanțiilor acordate în perioada 2018-2023, fără a lua în calcul suma creditelor garantate care au fost rambursate în această perioadă[120].

Auditul menționează că, în anul 2023 au fost activate 8 garanții de stat, în sumă de 1,9 mil. lei și au fost restituite mijloacele dezafectate din bugetul de stat în urma onorării garanției de stat în cadrul Programului de stat „Prima casă”, în sumă de 0,5 mil.lei[121].

7.12. Execuția bugetului de stat s-a încheiat cu un sold bugetar (deficit) în sumă de 16 123,6 mil. lei, fiind în creștere cu 6 798,1 mil. lei față de anul precedent.

Potrivit datelor Raportului privind executarea indicatorilor generali și surselor de finanțare ale bugetului de stat[122] pentru anul 2023, execuția bugetului de stat la 31.12.2023 s-a încheiat cu un deficit de 16 123,6 mil. lei, fiind cu 2 203,7 mil. lei sub nivelul deficitului precizat de 18 327,3 mil. lei. În comparație cu anul 2022, rezultatul execuției bugetului de stat (deficitul) în anul 2023 s-a majorat cu 72,9%, *situația fiind prezentată în Tabelul nr.13.*

Tabelul nr.13

Evoluția deficitului bugetului de stat pe anii 2022-2023 și ponderea acestuia în PIB

mil. lei

Indicatori	Anul 2022	Anul 2023			Devieri (+/-)	
	Executat	Aprobat	Precizat	Executat	Executat față de precizat	2023/2022
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6=5-4*	*7=5-2*
Deficitul	-9.325,5	-18.327,3	-18.327,3	-16.123,6	2.203,7	6.798,1
Ponderea în PIB*, %	-3,4	-5,9	-5,9	-5,4	0,5	

** PIB pentru anul 2022, conform datelor preliminare ale BNS, este de 274,5 mlrd. lei.*

** PIB pentru anul 2023, conform datelor actualizate ale BNS, este: prognoza inițială 308 800,0 mil. lei, prognoza precizată 309 500,0 mil. lei și executat 300 400,0 mil. lei.*

[116] Scrisoarea IP ODA nr.19-03/26 din 09.01.2024.

[117] Raport narativ despre executarea bugetului Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării la situația din 31.12.2023.

[118] Scrisoarea MF nr.12/2-7/136 din 24.04.2024 la nr. 28 din 12.04.2024 „Informația privind soldul garanțiilor de stat acordate în cadrul Programului de stat „Prima casă” la 31.12.2023.

[119] Anexa nr.1 la Ordinul ministrului Finanțelor nr.97 din 22.05.2018 „Cu privire la prezentarea informației privind creditele ipotecare și garanțiile de stat acordate în cadrul Programului de stat „Prima casa””.

[120] Scrisoarea MF nr.05-10/56 din 17.04.2024.

[121] Raportul MF privind executarea bugetului de stat în anul 2023.

[122] Formularul nr.1 „Raportul privind executarea indicatorilor generali și surselor de finanțare ale bugetului de stat”, aprobat prin Ordinul MF nr.18 din 27.01.2020.

Deficitul BS ca pondere în PIB[123] a fost în creștere în anul 2023 și a constituit 5,4%, fiind cu 0,5 p.p. mai mic față de indicatorul prognozat și cu 2,0 p.p. mai mare față de anul 2022 (3,4%). S*ursele de finanțare a deficitului bugetului de stat, conform datelor raportate de MF, se prezintă în Tabelul nr.14.*

Tabelul nr.14

Sursele de finanțare a deficitului bugetului de stat pe anul 2023

mil. lei

Indicatori	Aprobat	Precizat	Executat	Devieri (+/-)
1	*2*	*3*	*4*	*5=4-3*
SURSE DE FINANȚARE, total	18.327,3	18.327,3	16.123,6	-2.203,7
Active financiare	-2.569,6	2.023,0	1.968,4	-54,6
Datorii, inclusiv:	18.762,4	17.182,6	14.699,6	-2.483,0
Datorii interne	*2.680,0*	*6.180,0*	*6.211,0*	*31,0*
Împrumuturi externe (net)	*16.082,4*	*11.002,6*	*8.488,6*	*-2.514,0*
Modificarea soldului de mijloace bănești	2.134,5	-878,3	-544,4	333,9

Sursă: *Date generalizate de echipa de audit din Raportul privind executarea bugetului de stat pe anul 2023***.**

Conform art.30 din Legea nr.181 din 25.07.2014, sursele de finanțare se formează din: operațiuni cu instrumente ale datoriei; operațiuni aferente vânzării și privatizării patrimoniului public; operațiuni cu soldurile în conturile bugetului; alte operațiuni cu activele financiare și cu datoriile bugetului.

Verificările auditului asupra conformității raportării surselor de finanțare a deficitului BS în anul 2023 au relevat următoarele.

Potrivit art.6 din Legea bugetului de stat pentru anul 2023, au fost prevăzute mijloace financiare pentru majorarea capitalului social al ÎS „Calea Ferată din Moldova” (363,2 mil. lei, echivalentul a 17,0 mil. euro)[124] și al SRL „Arena Națională” (67,5 mil. lei, echivalentul a 3,2 mil. euro).

Astfel, în anul 2023, din sursele de finanțare MF a alocat SRL „Arena Națională”[125] 67,5 mil. lei (100%), capitalul social fiind majorat de către APP la data de 31.07.2023[126] și înregistrarea de stat – la data de 31.07.2023[127], încadrându-se în termenul stipulat în HG.

Auditul menționează că MF a alocat 66,4 mil. lei (18,3%) pentru majorarea capitalului social al ÎS „Calea Ferată din Moldova”[128]. Astfel, auditul a constatat că înregistrarea majorării capitalului social[129] de către ÎS „Calea Ferată din Moldova” s-a efectuat după încheierea anului bugetar, și anume la data de 05.03.2024. În această situație, nu a fost majorată valoarea grupei de conturi 415 „Acțiuni și alte forme de participare în capital în interiorul ţării” de către APP.

[123] Art. 15 alin.(3) lit. a) din Legea nr.181/2014, care admite derogarea de la regula bugetar-fiscală: Derogarea de la regulile stabilite la alin. (1) poate fi admisă doar pentru o perioadă fixă de cel mult trei ani și doar în caz de: a) catastrofe naturale și alte situații excepționale care pun în pericol securitatea națională.

[124] Din contul împrumutului acordat de Banca Europeană de Investiții în cadrul Proiectului de achiziție a locomotivelor și de restructurare a infrastructurii feroviare.

[125] HG nr.342 din 31.05.2023 „Cu privire la alocarea mijloacelor financiare Societății cu Răspundere Limitată „Arena Națională””. Ordinul de plată nr. 1 din 22.06.2023 în sumă de 67 536 900,0 lei.

[126] Decizia nr. 111/14 din data de 03.07.2023 a asociatului unic al SRL „Arena Națională”.

[127] Decizia privind înregistrarea modificărilor din 31.07.23.

[128] HG nr. 661 din 06.09.2023 „Cu privire la alocarea mijloacelor financiare”. Ordinul de plată nr. 2 din 13.11.2023 în sumă de 56 338 992,76 lei. Ordinul de plată nr. 3 din 14.12.2023 în sumă de 10 040 869,62 lei.

[129] Decizia nr.28 din 13.02.2023.

Potrivit art.6 din Legea bugetului de stat pentru anul 2023, pentru participarea RM în capitalul statutar ale băncilor internaționale au fost prevăzute mijloace financiare în sumă totală de 66,5 mil. lei, din care: (i) pentru majorarea capitalului autorizat deținut de Republica Moldova la BIRD – în sumă de până la 43,6 mil. lei, şi la Corporația Financiară Internațională – în sumă de până la 19,6 mil. lei; (ii) pentru majorarea capitalului social al Băncii Mării Negre pentru Comerț și Dezvoltare – în sumă de până la 3,3 mil. lei.

Ulterior, în conformitate cu HG nr. 264 din 03.05.2023, MF a transferat mijloace financiare în sumă totală de 57,4 mil. lei, din care: cota de participare din anul 2023 în cadrul Băncii Internaționale pentru Reconstrucție şi Dezvoltare – în sumă de 39,6 mil. lei, precum și în Corporația Financiară Internațională – în sumă de 17,8 mil. lei.

Conform Formularului nr. 13 „Bilanțul contabil privind executarea bugetului de stat pe anul 2023", la contul extrabilanțier 811460 „Valoarea capitalului subscris în organizațiile internaționale în care Republica Moldova este membru achitat sub formă de „paid-in"", soldul la sfârșitul perioadei a constituit 325,8 mil. lei, cu 23,2 mil. lei mai mult față de soldul la începutul anului.

Totodată, la contul extrabilanțier 812460 „Valoarea capitalului subscris în organizațiile internaționale în care Republica Moldova este membru", soldul la finele anului a constituit 6182,6 mil. lei. Auditul atestă o majorare a acestuia de 1 092,2 mil. lei, aceasta fiind reprezentată de suma subscrisă în anul 2023, la capitalul autorizat al Băncii Mondiale, precum și de actualizările cursului valutar aplicate la etapa de raportare.

Auditul menționează că în anul 2023, prin Dispoziția CSE nr. 81 din 13.09.2023[130], în scopul reducerii capitalului social a fost dispusă achiziționarea de către SA „Energocom" a 1 000 000 de acțiuni proprii, la prețul nominal de 1 000 lei per acțiune, în trei tranșe, dar nu mai târziu de 30 noiembrie 2023, fără aplicarea procedurilor stabilite în capitolul III din Hotărârea Comisiei Naţionale a Pieţei Financiare nr. 42/1/2017 privind aprobarea procedurii de achiziționare de către societatea pe acțiuni a acțiunilor plasate de ea.

La fel ca și în anii precedenți, a fost stabilit că Comisia Națională a Pieței Financiare nu va percepe taxe și plăți aferente procedurii de achiziționare a acțiunilor proprii de către SA „Energocom" şi reducerii capitalului social al acesteia, iar prin derogare de la art. 5 alin. (2) subpct. 2) lit. b) linia 4 şi de la art. 45 alin. (1) şi (2) din Legea nr. 234/2016 cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare, SA „Depozitarul Central Unic al Valorilor Mobiliare" nu va percepe comisioanele stabilite conform cadrului normativ pentru decontarea tranzacțiilor cu valori mobiliare corporative ale SA „Energocom".

Conform Statutului SA „Energocom"[131], capitalul social la 31.07.2021 a constitut 1,0 mil. lei. Pe parcursul anilor 2021-2022, în vederea gestionării crizei energetice, din bugetul de stat au fost alocate mijloace financiare din bugetul de stat pentru majorarea capitalului social al SA „Energocom" în sumă totală de 7 783,0 mil. lei.

[130] Dispoziția CSE nr. 81 din 13.09.2023, în contextul stabilizării relative a pieței gazelor naturale și scăderii prețurilor pentru acestea, ținând cont de asigurarea SA „Energocom" cu rezerve și lichidități suficiente pentru sezonul rece 2023-2024 și în vederea restituirii parțiale la bugetul de stat a mijloacelor financiare injectate pe parcursul anului 2022.

[131] Statutul SA „Energocom" înregistrat la 30.07.2021 la ASP.

Suplimentar, conform Deciziilor CSE din anul 2022[132], MIDR a transferat subvenții pentru compensarea diferenței de preț la energia electrică furnizată în luna martie 2022 de SA „Energocom" în sumă totală de 243,6 mil. lei, din care 225,0 mil. lei – din bugetul de stat, și 18,6 mil. lei – din fondul de intervenție al Guvernului. Aceste informații au fost expuse în Rapoartele Curții de Conturi aprobate prin HCC nr. 24 din 30.05.2022[133] și HCC nr. 19 din 26.05.2023[134]. *Informații privind evoluția mărimii capitalului social al SA „Energocom" se prezintă în Tabelul nr. 15.*

Tabelul nr. 15

Informații privind evoluția mărimii capitalului social al SA „Energocom"

mil. lei

Deciziile CSE		**Finanțat de către MF**			**Înregistrat la ASP**	**Capitalul social**
Nr. și data	**Suma alocată,**	**nr. ordinul de plată**	**Data**	**Suma transferată**	**Data**	**mil. lei**
Capital social conform Statutului aprobat la 03.07.2021						**1,0**
Alocarea mijloacelor financiare din bugetul de stat pentru majorarea capitalului social al SA „Energocom"						
nr. 1 din 22.10.2021	1 700,0	1001	22.10.2021	87,3	30.03.2022	1 701,0
		1002	29.10.2021	218,9		
		1003	26.11.2021	1 393,8		
nr. 35 din 29.08.2022	322,0	2	29.08.2022	322,0	26.09.2022	2 023,0
nr. 37 din 15.09.2022	200,0	4	19.09.2022	200,0	16.11.2022	2 223,0
nr. 38 din 29.09.2022	511,0	5	30.09.2022	511,0	06.01.2023	2 734,0
nr.43 din 19.10.2022	1 050,0	6, 7	20.10.2022	1 050,0	27.01.2023	3 784,0
Nr.46 din 11.11.2022	4 000,0	8	14.11.2022	4 000,0	02.03.2023	7 784,0
Achiziționarea acțiunilor proprii (răscumpărarea) în scopul reducerii capitalului social						
nr.81 din 13.09.2023	-1 000,0	580	06.10.2023	500,0	Până la efectuarea misiunii de audit nu au fost înregistrate modificările corespunzătoare, capitalul social al SA „Energocom" nu s-a modificat și constituite 7 784,0 mil. lei	
		811	10.11.2023	200,0		
		70	30.11.2023	300,0		

Sursă: *Date generalizate de către echipa de audit conform informațiilor prezentate de APP, ASP și MF.*

Prin urmare, Agenția Proprietății Publice, în calitate de unic acționar, a adoptat în acest sens 3 hotărâri aferente procedurii de achiziționare de către SA „Energocom"[135] a 1 000 000 de acțiuni plasate de ea, iar SA „Energocom" a transferat la bugetul de stat 1 000,0 mil. lei[136]. Astfel, conform

[132] Dispoziția CSE nr. 2 din 25.02.2022, Dispoziția CSE nr. 10 din 15.03.2022, Dispoziția CSE nr. 30 din 13.07.2022.

[133] Hotărârea Curții de Conturi nr.24 din 30.05.2022 „Cu privire la Raportul auditului financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2021".

[134] Hotărârea Curții de Conturi nr. 19 din 26.05.2023 „Cu privire la Raportul auditului financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2022".

[135] Hotărâri ale APP, unic acționar al „Energocom" SA: nr.149/06 din 29.09.2023, nr. 170/06 din 06.11.2023 și nr.185/06 din 24.11.2023.

[136] Ordinele SA „Energocom" nr. 580 din 06.10.2023, nr. 811 din 10.11.2023 și nr. 70 din 30.11.2023.

ultimelor modificări operate la **02.03.2023,** capitalul social al SA ,,Energocom" a constituit 7 784,0 mil. lei.

La solicitarea echipei de audit[137], APP prin scrisoarea nr. 14-04-2387 din 10.04.2024 a comunicat următoarele: *„La moment, capitalul social al S.A. „Energocom" nu s-a modificat și constituie 7 784 000 000 lei, divizat în 7 784 000 acțiuni ordinare nominative cu valoarea nominală de 1 000 lei fiecare. Agenția Proprietății Publice deține 6 784 000 acțiuni ordinare nominative cu drept de vot, ce reprezintă 87,15% din numărul total de acțiuni emise de societate, dar 100% din acțiunile cu drept de vot. S.A. „Energocom" deține 1 000 000 (un milion) acțiuni de tezaur la valoarea nominală de 1 000 lei per acțiune ce constituie 12,85% din capitalul social al societății. Conform prevederilor art. 14 alin. (5) din Legea nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni, acțiunile de tezaur achiziționate de către societate în scopul reducerii capitalului său social urmează a fi radiate din contul emitentului de către persoana care tine registrul acționarilor doar după înregistrarea modificărilor corespunzătoare în statutul societății, iar conform art. 48 alin. (3) lit. c) din lege una hotărârea cu privire la modificarea capitalului social ține de atribuțiile exclusive ale adunării generale ale acționarilor. Astfel, în cadrul adunării generale anuale ale acționarilor S.A. „Energocom" din anul 2024, reprezentantul statului va promova hotărârea privind reducerea capitalului social al societății cu un miliard de lei, prin anularea a unui milion de acțiuni de tezaur deținute de societate."*

Suplimentar, echipa de audit atestă că, concomitent, conform Acordului de împrumut[138], în lunile septembrie - octombrie SA ,,Energocom" a fost recreditată cu 2 051,3 mil. lei din contul împrumutului BERD în cadrul proiectului „Securitatea furnizării gazelor naturale în Republica Moldova", în anul 2023 societatea fiind recreditată în total cu 4 802,4 mil. lei.

Ulterior, în luna decembrie a fost modificată Legea bugetului de stat pentru anul 2023[139], fiind modificate sursele de finanțare, prin majorarea cu 2 051,3 mil. lei a volumului împrumuturilor de stat externe pentru finanțarea proiectelor din surse externe și recreditarea SA „Energocom" în cadrul proiectului „Securitatea furnizării gazelor naturale în Republica Moldova", ca urmare a debursării tranșelor de diversificare (integral) și de urgență (parțial) din împrumutul acordat conform Acordului încheiat între Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, ratificat prin Legea nr. 206/2022[140]. Mijloacele au fost destinate suplinirii rezervelor strategice de gaze naturale pentru perioada rece a anului (2023-2024), achiziționate de către SA „Energocom".

Drept urmare, a fost majorat soldul datoriei de stat externe, la 31 decembrie 2023, cu 5 727,4 mil. lei, sau 8,3% față de valoarea precizată, iar ***soldul datoriei de stat*** externe nu trebuia să depășească 74 523,8 mil. lei (3 959,8 mil. dolari SUA). Ponderea soldului datoriei de stat în PIB la situația din 31 decembrie 2023 a fost estimat că va constitui 34,6% și se va majora față de valoarea precizată cu 1,9 p.p.

[137] Solicitarea echipei de audit nr. 24 din 04.04.2024.

[138] Prin Legea nr. 206 din 14.07.2022 a fost ratificat Acordul de împrumut dintre RM și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, în vederea realizării Proiectului „Securitatea Furnizării Gazelor Naturale", în sumă de 300,0 mil. euro, semnat la 23 iunie 2022, care a intrat în vigoare la 14.09.2022.

[139] Legea nr. 392 din 15.12.2023 privind modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2023 nr. 359/2022.

[140] Legea nr. 206 din 15.07.2022 pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării proiectului „Securitatea furnizării gazelor naturale".

Auditul menționează că APP nu a asigurat înregistrarea micșorării capitalului social până la finele anului 2023, drept urmare datele reflectate de către APP la grupa de conturi 415 „Acțiuni și alte forme de participare în capital în interiorul țării" includ suma de 1 000,0 mil. lei, deși conform metodei de casă acestea au fost executate la subcontul 4152 „Micșorarea volumului acțiunilor și a cotei părți în capitalul social în interiorul țării".

7.13. Similar anilor precedenți, se atestă nerespectarea calendarului bugetar cu depășirea termenului de aprobare a Cadrului bugetar pe termen mediu și a legii bugetare anuale.

Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale stabilește principiile și regulile bugetare și fiscale, reglementează calendarul bugetar și procedurile bugetare generale, delimitează competențele și responsabilitățile în domeniul finanțelor publice. Conform art.12 din Lege, BS se elaborează, se aprobă și se administrează în mod transparent, având la bază procesul bugetar, bazat pe un calendar bugetar și pe proceduri transparente.

Anual, în conformitate cu calendarul bugetar, CBTM[141] se elaborează de către MF, de comun cu alte autorități responsabile, în conformitate cu principiile și regulile bugetar-fiscale stabilite și îl prezintă spre aprobare Guvernului[142], iar Guvernul îl aprobă și îl prezintă spre informare Parlamentului[143]. Conform art.15 alin.(2) din Legea sus-menționată, la stabilirea priorităților de politici, autoritățile publice responsabile asigură consecvența și continuitatea obiectivelor asumate.

Auditul a verificat respectarea calendarului bugetar, constatând următoarele:

Conform art. 47 alin. (1) lit. a) din Legea nr.181 din 25.07.2014, Guvernul aprobă cadrul bugetar pe termen mediu și prezintă Parlamentului, în caz de necesitate, proiectul legii pentru modificarea unor acte legislative, până la 1 iunie, termenul stabilit fiind depășit. Astfel, deși procesul de elaborare a CBTM (2023-2025) a fost inițiat la data de 29.12.2021[144], proiectul HG cu privire la aprobarea CBTM (2023-2025) a fost remis, de către Ministerul Finanțelor, Cancelariei de Stat la data de 28.09.2022[145], fiind aprobat de către Guvern la data de 05.10.2022[146].

Ca rezultat, a fost depășit și termenul stabilit de până la 15 iulie privind aprobarea de către Parlament a modificărilor și completărilor pe anul următor la legislația ce rezultă din politica bugetar-fiscală, parte componentă a CBTM. Astfel, auditul relevă că la data de 07.12.2022 a fost aprobat și prezentat Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative[147], acesta fiind aprobat de Parlament la data de 29.12.2022[148].

Concomitent, se menționează că și proiectul Legii bugetului de stat pentru anul 2023 a fost prezentat cu întârziere, la data de 07.12.2012[149], cu circa 3 luni mai târziu[150]. MF a remis Guvernului

[141] CBTM este documentul principal în baza căruia se elaborează bugetul și care reprezintă instrumentul ce asigură corelarea alocării resurselor cu prioritățile de politici.
[142] Art.20 alin. (1) lit. c) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25.07.2014.
[143] Art.19 lit. d) și art.48 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25.07.2014.
[144] Scrisoarea de informare în adresa APC privind procesul de elaborare a CBTM (2023-2025) nr.06/4-9/9 din 29.12.2021.
[145] Scrisoarea nr.06/4-9/11 din 28.09.2022.
[146] HG nr.692 din 05.10.2022 „Cu privire la aprobarea Cadrului bugetar pe termen mediu (2023-2025)".
[147] HG nr. 833 din 07.12.2022 „Privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative".
[148] Legea pentru modificarea unor acte normative nr. 356 din 29.12.2022.
[149] Scrisoarea MF nr. 06/1-3/83/1663 din 07.12.2022.

proiectul, pentru examinare și aprobare, care în aceeași zi a fost aprobat[151], cu 52 de zile mai târziu decât prevede norma. Totodată, la data de 22.12.2022, Parlamentul a adoptat Legea bugetului de stat pentru anul 2023, cu 21 de zile mai târziu[152]. Potrivit explicațiilor MF, tergiversarea activităților de elaborare a proiectului legii bugetului de stat pentru anul 2023 a fost cauzată de *„impactul crizei energetice asupra indicatorilor macrobugetari pe anul curent și pe termen mediu, coordonarea acestora cu misiunea FMI în perioada 31 octombrie – 11 decembrie 2022, respectiv necesitatea revizuirii și identificării resurselor pentru implementarea politicilor noi în domeniul salarizării”*.

Conform Raportului privind executarea bugetului de stat în anul 2023, MF menționează că în contextul susținerii financiare a angajamentelor asumate de către Guvern, au fost adoptate 3 modificări ale Legii bugetului de stat pentru anul 2023.

Auditul relevă că, de fapt, în anul 2023 au fost aprobate 6 modificări ale legii bugetare anuale, prin 2 din acestea fiind modificați indicatorii generali. Totodată, prima modificare a fost la 03.03.2023 și ultima modificare la 15.12.2023, deși MF trebuia să asigure monitorizarea bugetului și să desfășoare procedurile de modificare a legii bugetare anuale, de regulă, nu mai mult de două ori pe an, nu mai degrabă de 15 iulie și nu mai târziu de 15 noiembrie a anului bugetar[153]. *Analiza modificărilor operate la Legea bugetului de stat pentru anul 2023 se prezintă în Anexa nr. 15 la prezentul Raport de audit.*

Concomitent, pe parcursul anului au fost elaborate și adoptate 5 hotărâri de Guvern privind redistribuirea și repartizarea alocațiilor prevăzute în Legea bugetului de stat pentru anul 2023, iar conform art.60 alin.(4) din Legea nr.181 din 25.07.2014, redistribuirea alocațiilor bugetare se efectuează până la 30 noiembrie a anului bugetar, însă verificările auditului au constatat că în luna decembrie au fost redistribuite alocații cu acordul Guvernului (HG nr.1020 din 15.12.2023).

Astfel, la elaborarea și aprobarea CBTM și Legii bugetare pentru anul 2023 nu a fost respectat calendarul bugetar. Deși au fost operate în total 11 modificări, ultima modificare fiind aprobată la data de 15.12.2023, legea bugetară anuală nu a inclus toate modificările aprobate prin HG privind redistribuirea și repartizarea unor alocații aprobate în Legea bugetului de stat pentru anul 2023. Cu atât mai mult că în aceeași zi, 15.12.2023, a fost aprobată modificarea Legii bugetare anuale pentru anul 2023 atât în Parlament[154], cât și prin Hotărârea Guvernului nr. 1020 din 15.12.2023[155].

Notă: Ordinul nr.209/2015 a fost abrogat prin Ordinul ministrului Finanțelor nr.123 din 21.12.2023. Prin Ordinul nr.124 din 21.12.2023 a fost aprobat Setul metodologic privind elaborarea, aprobarea și modificarea bugetului. Totodată, acesta a fost înregistrat la Ministerul Justiției cu nr.1881 la 28.12.2023.

---

[150] Ordinul MF nr. 209 din 24.12.2015 „Cu privire la aprobarea Setului metodologic privind elaborarea, aprobarea și modificarea bugetului (Prezentarea la 15 septembrie către Guvern a proiectului de lege anuală a bugetului de stat de către Ministerul Finanțelor).

[151] HG nr. 834 din 07.12.2022 „Privind aprobarea proiectului legii bugetului de stat pentru anul 2023” (prezentat de către MF la Guvern la 15 septembrie, prezentat de către Guvern la Parlament la 15 octombrie).

[152] Legea bugetului de stat pentru anul 2023 nr. 359 din 22.12.2022.

[153] Art. 61 alin. (5) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25.07.2014.

[154] Legea nr.392 din 15.12.2023 privind modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2023 nr.359/2022.

[155] HG nr. 1020 din 15.12.2023 „Privind redistribuirea și repartizarea unor alocații aprobate în Legea bugetului de stat pentru anul 2023 nr. 359 /2022”.

VIII. RECOMANDĂRI

Recomandări Ministerului Finanțelor:

1. să examineze rezultatele auditului public extern, cu aprobarea unui plan de măsuri privind remedierea situațiilor și problematicilor constatate în vederea implementării recomandărilor de audit;

2. să asigure gestionarea resurselor bugetare de către instituțiile publice la autogestiune, întreprinderile de stat, întreprinderile municipale, societățile pe acțiuni și alte instituții publice ale căror fondatori sunt autoritățile administrației publice centrale doar prin Contul unic trezorerial **(Secțiunea a IV-a, pct. 4.1.);**

3. să asigure elaborarea/dezvoltarea formularelor detaliate la etapa de planificare și raportare a subvențiilor și granturilor acordate, inclusiv cu prezentarea situației privind soldurile rămase la finele anului de gestiune în conturile instituțiilor publice la autogestiune **(Secțiunea a IV-a, pct. 4.1.);**

4. să instituie un sistem de evidență în sectorul public/bugetar, cu alinierea/conformarea la normele comunitare, în scopul atingerii obiectivelor stabilite în Strategia de dezvoltare a managementului finanțelor publice pentru anii 2023-2030. **(Secțiunea a V-a);**

5. să asigure plenitudinea datelor raportate la contul extrabilanțier 822210 „Valori în mărfuri și materiale primite în custodie” **(Secțiunea a V-a);**

6. să revizuiască modalitatea de planificare a limitelor de cheltuieli de personal, ținând cont de nivelul de executare a cheltuielilor, inclusiv a celor efective **(Secțiunea a VII-a, pct. 7.9.).**

IX. RESPONSABILITĂȚILE CELOR ÎNSĂRCINAȚI CU GUVERNANȚA PENTRU RAPOARTELE GUVERNULUI

Responsabilitatea Guvernului, în domeniul finanțelor publice, constă în conducerea generală a activității executive în domeniul gestionării finanțelor publice, în conformitate cu principiile și regulile stabilite și prezentarea Raportului privind executarea bugetului de stat către Parlament[156].

Responsabilitatea Ministerului Finanțelor[157] a constat în pregătirea și prezentarea fidelă către Guvern a Raportului privind executarea bugetului de stat în termenul prevăzut de calendarul bugetar, în conformitate cu cadrul de raportare aplicabil și asigurarea publicării acestuia[158].

Responsabilitatea autorităților/instituțiilor bugetare constă în întocmirea și prezentarea rapoartelor financiare în baza Legii contabilității și în conformitate cu termenele și cerințele stabilite de Ministerul Finanțelor[159].

X. RESPONSABILITĂȚILE AUDITORULUI ÎNTR-UN AUDIT AL RAPOARTELOR GUVERNULUI

Auditorul este responsabil de planificarea și realizarea misiunii de audit, cu obținerea probelor suficiente și adecvate în vederea susținerii bazei pentru opinia de audit.

---

[156] Art.19 din Legea nr.181 din 25.07.2014: *„Guvernul [...] asigură durabilitatea programului de guvernare și a altor documente de politici din punct de vedere bugetar-fiscal; aprobă cadrul bugetar pe termen mediu; aprobă și prezintă Parlamentului proiectele legilor bugetare anuale, precum și proiectele de legi privind modificarea bugetelor; adoptă hotărâri privind redistribuirea alocațiilor în condițiile art.60 alin.(1) lit. a); asigură gestionarea eficientă și transparentă a fondului de rezervă și a fondului de intervenție ale Guvernului etc.”.*

[157] Art.20 din Legea nr.181 din 25.07.2014.

[158] Art.73 din Legea nr.181 din 25.07.2014.

[159] Art.74 din Legea nr.181 din 25.07.2014.

Obiectivele auditorului sunt: obținerea unei asigurări rezonabile că Raportul Guvernului privind executarea bugetului de stat nu este afectat de denaturări semnificative, cauzate de fraude sau erori, precum și emiterea unei opinii la executarea de casă, în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil.

Asigurarea rezonabilă este un nivel ridicat de asigurare, dar nu este o garanție că un audit efectuat în conformitate cu SIA va detecta întotdeauna o denaturare semnificativă atunci când ea există. Denaturările pot fi ca urmare a fraudelor sau erorilor. Totodată, denaturările pot fi considerate semnificative dacă, în mod individual sau în ansamblu, pot influența deciziile economice ale utilizatorilor acestor situații financiare.

O informație mai detaliată privind responsabilitățile auditorului este prezentată pe pagina web a Curții de Conturi, la adresa: https://www.ccrm.md/ro/responsabilitati-in-auditul-financiar-3596.html.

SEMNĂTURILE ECHIPEI MISIUNII

Șefa echipei de audit,
auditoare publică principală, Svetlana Ostafi

Auditoare publică principală, Natalia Cabac

Auditoare publică superioară, Ana Durbailo

Partenera misiunii de audit:

Șefa Direcției generale audit I:
Bugetul de stat și APC Natalia Trofim

XI. ANEXE

Anexa nr.1

Componența și formatul formularelor la Raportul anual privind executarea bugetului de stat pe anul 2023

Nr. formularului	Denumirea conform Ordinului MF nr.18 din 27.01.2020 cu modificările ulterioare
*Formularul nr.1**	Raport privind executarea indicatorilor generali și surselor de finanțare ale bugetului de stat pe anul ___ (conform Anexei nr.1 la Legea bugetului de stat pe anul ___)
*Formularul nr.2**	Raport privind executarea veniturilor bugetului de stat și surselor de finanțare a soldului bugetar pe anul ___ (conform Anexei nr.2 la Legea bugetului de stat pe anul ___)
*Formularul nr.3**	Raport privind executarea bugetelor autorităților finanțate de la bugetul de stat la partea de cheltuieli pe anul ___ (conform Anexei nr.3 la Legea bugetului de stat pe anul ___)
Formularul nr.3.1	Raport privind executarea bugetelor autorităților finanțate de la bugetul de stat la partea de resurse totale pe anul ___ (conform Anexei nr.3 la Legea bugetului de stat pe anul ___)
Formularul nr.3.2	Raport privind executarea bugetelor autorităților finanțate de la bugetul de stat la partea de resurse generale pe anul ___ (conform Anexei nr.3 la Legea bugetului de stat pe anul ___)
Formularul nr.3.3	Raport privind executarea bugetelor autorităților finanțate de la bugetul de stat la partea de venituri colectate pe anul ___ (conform Anexei nr.3 la Legea bugetului de stat pe anul ___)
Formularul nr.3.4	Raport privind executarea bugetelor autorităților finanțate de la bugetul de stat la partea de resurse ale proiectelor finanțate din surse externe pe anul ___ (conform Anexei nr.3 la Legea bugetului de stat pe anul ___)
*Formularul nr.4**	Raport privind executarea cheltuielilor bugetului de stat conform clasificației funcționale pe anul ___ (conform Anexei nr.4 la Legea bugetului de stat pe anul ___)
*Formularul nr.5**	Raport privind executarea cheltuielilor de personal pe autorități publice centrale pe anul ___ (conform Anexei nr.5 la Legea bugetului de stat pe anul ___)
*Formularul nr.6**	Raport privind executarea investițiilor capitale pe autorități publice centrale la total pe anul ___ (conform Anexei nr.6 la Legea bugetului de stat pe anul ___)

Formularul nr.6.1	Raport privind executarea investițiilor capitale pe autorități publice centrale din contul resurselor generale și veniturilor colectate pe anul __ (conform Anexei nr.6 la Legea bugetului de stat pe anul ___)
Formularul nr.6.2	Raport privind executarea investițiilor capitale pe autorități publice centrale din contul proiectelor finanțate din surse externe pe anul ___ (conform Anexei nr.6 la Legea bugetului de stat pe anul ___)
*Formularul nr.7**	Raport privind transferurile de la bugetul de stat către bugetele locale pe anul ___ (conform Anexei nr.7 la Legea bugetului de stat pe anul ___)
Formularul nr.7.1	Raport privind transferurile cu destinație specială de la bugetul de stat către bugetele locale pe anul ___ (conform Anexei nr.7 la Legea bugetului de stat pe anul ___)
Formularul nr.7.1.1	Raport privind transferurile cu destinație specială pentru asistența socială de la bugetul de stat către bugetele locale pe anul ___ (conform Anexei nr.7 la Legea bugetului de stat pe anul ___)
*Formularul nr.8**	Raport privind executarea cheltuielilor și activelor nefinanciare ale bugetului de stat sub aspectul clasificației economice pe anul ___
*Formularul nr.9**	Raport privind executarea bugetelor autorităților/instituțiilor bugetare finanțate de la bugetul de stat la venituri, cheltuieli și active nefinanciare pe anul ___
*Formularul nr.10**	Raport privind repartizarea și utilizarea mijloacelor fondului de rezervă al Guvernului pe anul ___
*Formularul nr.11**	Raport privind repartizarea și utilizarea mijloacelor fondului de intervenție al Guvernului pe anul ___
*Formularul nr.12**	Raport privind repartizarea și utilizarea mijloacelor Programului de reintegrare a țării pe anul ___
Formularul nr.13	Bilanțul contabil privind executarea bugetului de stat pe anul ___
Formularul nr.14	Raport privind executarea bugetului public național pe anul ___
*Formularul nr.15**	Raport privind cheltuielile proiectelor finanțate din surse externe pe anul ____
*Formularul nr.16**	Raport privind transferurile din Fondurile de urgență ale Guvernului de la bugetul de stat către bugetele locale pe anul ___
*Formularul nr.17**	Raport privind transferurile cu destinație specială alocate din contul fondurilor de dezvoltare ale bugetul de stat către bugetele locale pe anul ___
*Formularul nr.18**	Raport privind fluxul mijloacelor bănești ale bugetului de stat pe anul _____

Notă: *Cu asterisc (*) sunt marcate formularele Rapoartelor, parte componentă a Raportului privind executarea bugetului de stat pe anul 2023, testate de către audit sub aspect financiar și regulamentar.*

Anexa nr.2

Sinteza subvențiilor executate din BS în anul 2023 și soldurilor de mijloace bănești acumulate la beneficiarii de subvenții

mil. lei

Nr.crt.	Instituția	Cod	Aprobat	Precizat	Executat	Ponderea	Executat conform Raportului instituției	Sold final raportat în anul precedent	Sold la 01.01.2023	Cheltuieli executate	Cheltuieli efective	Sold la 31.12.2023
	1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*
1	Cancelaria de Stat	0201	7,2	0,3	0,2	0,0	0,2	0,0	0,0	0,2	0,2	0,0
2	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	0222	10,0	233,0	119,4	2,4	119,4	0,0	0,0	119,4	119,4	0,0
3	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	0223	1.505,5	2.366,8	2.365,6	48,5	2.365,6	104,4	104,3	2.301,0	2.366,0	168,8
4	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	0224	1.504,5	1.736,3	1.728,9	35,5	1.728,9	0,0	0,0	1.728,9	1.753,9	0,0
5	Ministerul Mediului	0225	73,4	39,1	38,3	0,8	38,3	80,4	80,4	116,4	110,4	2,9
6	Ministerul Educației și Cercetării	0226	61,2	71,4	70,5	1,4	70,5	6,7	6,7	73,0	73,0	4,3
7	Ministerul Culturii	0227	242,4	271,0	267,2	5,5	267,2	0,0	0,0	267,2	267,6	4,4
8	Ministerul Muncii și Protecției Sociale	0228	84,9	115,1	112,0	2,3	112,0	1,3	1,3	112,0	111,0	0,3
9	Agenția Proprietății Publice	0249		6,6	6,6	0,1	6,6	0,0	0,0	6,6	6,6	0,0
10	Agenția de Investiții	0251	4,5	3,2	3,2	0,1	3,2	0,0	0,0	3,2	3,2	0,0
11	IPN Compania „Teleradio-Moldova”	0503	144,4	144,4	144,4	3,0	144,4	26,8	26,8	146,4	155,4	24,8
12	Acțiuni generale	0799	15,0	23,0	20,7	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	TOTAL		**3.653,0**	**5.010,3**	**4.877,0**	**100,0**	**4.856,3**	**219,6**	**219,5**	**4.874,3**	**4.966,7**	**205,5**

Sursă: *Date generalizate de către echipa de audit în baza Rapoartelor narative privind executarea bugetelor autorităților/instituțiilor bugetare pentru anul 2023.*

Anexa nr.3

Sinteza granturilor acordate și executate din BS în anul 2023, inclusiv a soldurilor de mijloace bănești acumulate la beneficiarii de granturi acordate

mil. lei

N/O	Instituția	Cod	Aprobat	Precizat	Executat	Ponderea	Executat conform Raportului APC	Sold la 01.01.2023	Cheltuieli executate	Cheltuieli efective	Sold la 31.12.2023
	1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*
1	Cancelaria de Stat	0201	177,0	166,2	165,4	10,2	165,4	12,6	142,9	141,0	35,1
2	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	206		3,5	3,3	0,2	3,3	0,0	3,3	3,3	0,0
3	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	0222	119,9	519,9	510,9	31,7					
4	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	0223	655,4	350,6	348,6	21,6	348,6	3,1	291,6	291,6	60,1
5	Ministerul Agriculturii si Industriei Alimentare	0224	76,9	65,8	59,8	3,7	59,8	0,0	59,8	59,8	0,0
6	Ministerul Mediului	0225		120,7	94,3	5,8	94,3	0,0	92,6	91,4	1,8
7	Ministerul Educației si Cercetării	0226	145,3	195,9	195,4	12,1	195,4	93,0	35,3	35,3	253,0
8	Ministerul Culturii	0227	4,5	11,7	11,7	0,7	11,7	33,3	11,7	28,9	33,3
9	Ministerul Sănătății	0229	104,1	174,2	174,1	10,8	174,1	1,6	166,5	174,6	9,1
10	Ministerul Energiei	0230		9,4	7,5	0,5	7,5	0,0	7,5	7,5	2,0
11	Agenția Relatii Funciare și Cadastru	0242	10,1	10,1	10,1	0,6					
12	Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	0248		5,0							
13	Agenția Proprietății Publice	0249		9,4	9,4	0,6	9,4	0,0	9,4	9,4	0,0
14	Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	0275	21,3	20,1	19,0	1,2	19,0	0,0	19,0	18,4	0,0
15	IPNA Compania „Teleradio-Moldova”	0503		4,5	4,5	0,3	4,5	0,0	0,2	0,2	4,3
	TOTAL		**1.314,5**	**1.667,0**	**1.614,0**	**100,0**	**1.093,0**	**143,6**	**839,8**	**861,4**	**398,7**

Sursă: *Date generalizate de către echipa de audit în baza Rapoartelor narative privind executarea bugetelor autorităților/instituțiilor bugetare pentru anul 2023.*

Notă: *Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării și Agenția Relații Funciare și Cadastru nu au prezentat „Informația privind granturilor acordate executate din BS în anul 2023”.*

Anexa nr.4

Sinteza soldurilor și a cheltuielilor executate de la bugetul de stat pentru finanțarea instituțiilor de învățământ la autogestiune în anul 2023

mii lei

Nr. crt.	Denumire beneficiar (instituția publică)	Sold inițial	Comanda de stat*	Burse	Granturi curente	Grant capital primit de la APC care nu este fondator	Granturi capitale	Sold final
1	Școala Profesională nr. 1, municipiul Bălți	1.447,83	13.533,90	1.828,40	0,00	0,00	2.143,66	365,43
2	Școala Profesională nr. 3, municipiul Bălți	2.098,64	7.252,00	1.163,30	0,00	0,00	0,00	1.392,00
3	Școala Profesională nr. 4, municipiul Bălți	510,94	20.306,36	3.146,07	0,00	0,00	0,00	650,17
4	Școala Profesională nr. 5, municipiul Bălți	620,52	16.041,00	2.323,60	0,00	0,00	0,00	2.318,63
5	Școala Profesională nr. 2, municipiul Chișinău	1.059,89	20.851,28	1.132,03	0,00	0,00	0,00	1.192,43
6	Școala Profesională nr. 3, municipiul Chișinău	2.564,64	17.498,90	2.151,20	0,00	0,00	216,78	4.398,62
7	Școala Profesională nr. 4, municipiul Chișinău	773,04	9.807,93	673,44	0,00	0,00	1.400,00	1.779,84
8	Școala Profesională nr. 5, municipiul Chișinău	23,11	18.646,60	2.384,41	0,00	0,00	3.036,66	3.212,75
9	Școala Profesională nr. 6, municipiul Chișinău	600,79	25.210,30	3.842,10	0,00	0,00	0,00	304,84
10	Școala Profesională nr. 7, municipiul Chișinău	44,63	15.200,08	2.228,68	0,00	0,00	0,00	230,61
11	Școala Profesională nr. 9, municipiul Chișinău	635,89	17.730,93	2.164,28	0,00	0,00	0,00	1.036,57
12	Școala Profesională nr. 10, municipiul Chișinău	4.583,25	13.674,20	1.886,02	0,00	0,00	817,73	3.830,47
13	Școala Profesională nr. 11, municipiul Chișinău	0,00	5.999,06	625,94	0,00	0,00	0,00	16,25
14	Școala Profesională, comuna Bubuieci, mun. Chișinău	629,36	8.916,55	1.094,01	0,00	0,00	0,00	172,22
15	Școala Profesională nr. 1, municipiul Cahul	48,30	12.057,77	1.381,90	0,00	0,00	299,94	1.295,29
16	Școala Profesională nr. 2, municipiul Cahul	5.495,94	13.475,98	2.194,06	0,00	0,00	2.056,97	6.044,44
17	Școala Profesională, orașul Leova	403,96	12.301,44	1.394,41	0,00	0,00	449,93	922,13
18	Școala Profesională, orașul Cimișlia	152,73	2.985,00	144,95	0,00	0,00	0,00	0,00
19	Școala Profesională, municipiul Ceadâr-Lunga, UTA Găgăuzia	1.527,63	16.565,80	2.405,51	0,00	0,00	50,00	1.426,40
20	Școala Profesională, orașul Telenești	832,70	5.123,07	564,96	0,00	0,00	0,00	773,06
21	Școala Profesională, municipiul Soroca	494,08	7.684,37	903,73	0,00	0,00	0,00	667,82
22	Școala Profesională, comuna Alexăndreni, raionul Sângerei	1.271,49	8.915,20	1.226,41	0,00	0,00	0,00	898,71
23	Școala Profesională, orașul Râșcani	592,40	10.822,40	1.560,86	0,00	0,00	2.386,23	3.365,36
24	Școala Profesională, orașul Glodeni	1.244,85	6.626,04	671,61	0,00	0,00	0,00	1.330,53
25	Școala Profesională, orașul Florești	857,72	12.873,62	1.612,00	0,00	0,00	0,00	594,34

26	Școala Profesională, orașul Cupcini, municipiul Edineț	18,19	10.216,45	1.344,99	0,00	0,00	3.560,64	3.538,04
27	Școala Profesională, orașul Drochia	98,30	7.943,20	332,81	0,00	0,00	0,00	0,00
28	Școala Profesională, satul Corbu, raionul Dondușeni	289,59	4.358,80	316,07	0,00	0,00	0,00	354,68
29	Școala Profesională, orașul Briceni	1.147,60	6.338,70	847,16	0,00	0,00	0,00	419,70
30	Școala Profesională, orașul Ștefan Vodă	1.646,09	9.101,10	1.028,89	0,00	0,00	1.494,16	2.052,14
31	Școala Profesională, orașul Nisporeni	571,48	12.120,74	1.423,39	0,00	0,00	0,00	913,30
32	Școala Profesională, municipiul Hâncești	668,25	11.998,90	1.007,46	0,00	0,00	0,00	1.023,64
33	Școala Profesională, orașul Căușeni	1.200,32	13.988,10	1.572,06	0,00	0,00	510,81	2.416,16
34	Școala Profesională, orașul Criuleni	1.171,40	24.784,20	3.590,90	0,00	0,00	0,00	646,53
35	Școala Profesională, municipiul Ungheni	1.247,05	14.887,50	2.105,18	0,00	0,00	0,00	2.357,90
36	Școala Profesională, orașul Călărași	933,83	3.103,98	284,04	0,00	0,00	0,00	0,00
37	Școala Profesională, orașul Rezina	1.765,82	6.948,60	356,51	0,00	0,00	0,00	1.540,34
38	Școala Profesională, orașul Vulcănești, UTA Găgăuzia	817,48	6.419,40	939,82	0,00	0,00	20,00	455,78
39	Școala Profesională, municipiul Comrat, UTA Găgăuzia	171,16	10.652,30	1.689,71	0,00	0,00	0,00	73,01
40	Școala Profesională, satul Ciumai, raionul Taraclia	407,66	5.825,20	788,90	0,00	0,00	0,00	382,93
Total Școli profesionale		***40.668,54***	***468.786,96***	***58.331,70***	***0,00***	***0,00***	***18.443,50***	***54.393,04***
1	Colegiul de Ecologie din Chișinău	2.844,56	21.492,00	2.945,68	0,00	0,00	1.400,00	5.528,99
2	Colegiul „Alexei Mateevici” din Chișinău	4.432,01	15.238,00	2.852,80	0,00	0,00	1.048,69	5.462,33
3	Colegiul Național de Coregrafie, municipiul Chișinău	234,84	7.811,00	623,50	0,00	0,00	766,87	939,47
4	Colegiul Tehnologic din Chișinău	1.007,34	12.463,00	1.381,50	0,00	0,00	972,52	1.284,95
5	Colegiul de Arte Plastice „Al-dru Plămădeală”	436,72	8.993,90	1.097,30	0,00	0,00	0,00	277,68
6	Colegiul Politehnic din Bălți	8.629,08	18.747,20	2.745,04	0,00	0,00	0,00	5.266,85
7	Colegiul de Muzică și Pedagogie din Bălți	498,97	12.654,10	607,71	0,00	0,00	0,00	313,79
8	Colegiul Tehnic Feroviar din Bălți	1.585,08	11.795,30	1.658,08	0,00	0,00	0,00	1.183,27
9	Colegiul de Industrie Ușoară din Bălți	1.898,46	11.661,56	1.545,02	0,00	0,00	0,00	2.748,72
10	Colegiul „Gheorghe Asachi” din Lipcani	362,41	6.203,50	949,91	0,00	0,00	0,00	128,21
11	Colegiul „Mihai Eminescu” din Soroca	4.089,38	13.280,12	1.913,80	1.205,68	0,00	2.586,21	4.711,28
12	Colegiul de Arte „Nicolae Botgros” din Soroca	123,01	14.092,60	1.082,50	0,00	0,00	619,43	739,44
13	Colegiul Tehnic Agricol din Soroca	0,73	12.573,20	1.828,64	0,00	0,00	0,00	29,73

14	Colegiul Agroindustrial din Râșcani	140,73	15.034,70	2.147,90	0,00	0,00	574,48	622,41
15	Colegiul de Medicină Veterinară și Economie Agrară din Brătușeni	1.137,47	14.510,80	2.341,06	0,00	0,00	0,00	656,71
16	Colegiul Agroindustrial „Gheorghe Răducan” din satul Grinăuți, raionul Ocnița	516,45	10.296,90	1.539,43	0,00	0,00	0,00	807,21
17	Colegiul Agroindustrial din Ungheni	670,95	13.971,80	2.099,65	0,00	0,00	0,00	1.413,00
18	Colegiul „Vasile Lupu” din Orhei	2.505,97	10.642,00	1.392,25	498,55	0,00	3.873,69	3.453,59
19	Colegiul de Construcții din Hâncești	4.051,29	11.645,30	1.603,30	0,00	0,00	1.300,00	3.849,87
20	Colegiul „Mihail Ciachir” din Comrat	2.371,94	14.548,40	2.132,20	184,60	0,00	5.118,54	3.905,66
21	Colegiul Tehnic Agricol din Svetlâi	0,00	16.251,20	2.140,29	0,00	0,00	494,01	554,03
22	Colegiul de medicină din Orhei	686,93	2.122,80	2.091,40	0,00	0,00	0,00	1.366,24
23	Colegiul de Inginerie din Strășeni	4.303,56	3.991,40	329,61	0,00	0,00	0,00	4.085,18
24	Colegiul „Iulia Hașdeu” din Cahul	2.375,85	16.367,87	2.451,20	876,23	0,00	6.431,30	8.084,77
25	Colegiul de Medicină din municipiul Cahul	489,33	14.272,20	1.971,95	0,00	0,00	0,00	13,89
26	Colegiul de Medicină din municipiul Ungheni	64,86	14.099,60	1.743,10	0,00	0,00	0,00	1.359,04
27	Colegiul de Medicină din municipiul Bălți	1.961,54	19.053,55	2.763,59	0,00	0,00	0,00	2.642,23
28	Colegiul de Medicină din municipiul Orhei	1.993,86	14.189,30	1.880,00	0,00	0,00	0,00	695,48
Total Colegii		***49.413,33***	***358.003,30***	***49.858,38***	***2.765,06***	***0,00***	***25.185,74***	***62.124,00***
1	IP „Centrul de Excelență în Horticultură și Tehnologii Agricole din Țaul”	341,46	9.605,40	1.374,52	0,00	0,00	0,00	839,76
2	Centrul de Excelență în Servicii și Prelucrarea Alimentelor	437,74	19.916,70	2.723,97	30,80	0,00	0,00	351,13
3	IP „Centrul de Excelență în Viticultură și Vinificație din Chișinău”	0,00	14.402,48	1.649,07	0,00	0,00	0,00	139,62
4	Centrul de Excelență în Transporturi	2.888,93	28.016,00	3.617,47	70,72	0,00	1.551,16	4.052,05
5	Centrul de Excelență în Industria Ușoară	352,42	15.214,41	1.824,44	87,59	0,00	0,00	391,99
6	Centrul de Excelență în Energetică și Electronică	15.105,85	38.943,90	5.378,90	53,99	0,00	0,00	17.192,81
7	Centrul de Excelență în Construcții	7.336,83	30.954,52	4.484,85	76,20	157,18	828,97	6.931,29
8	Centrul de Excelență în Informatică și Tehnologii Informaționale	1.834,97	22.327,60	3.212,23	493,38	0,00	1.993,63	5.203,22
9	Centrul de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga”	2.718,55	29.736,70	1.762,00	50,02	0,00	1.154,17	4.168,37
10	Centrul de Excelență în Economie și Finanțe	1.169,67	18.796,87	2.302,85	159,17	0,00	0,00	765,31
11	Centrul de Excelență în Medicină și Farmacie „Raisa Pacalo”	5.139,86	40.736,90	5.287,30	0,00	0,00	0,00	16.969,09

Total Centre de excelență		**37.326,27**	**268.651,48**	**33.617,59**	**1.021,87**	**157,18**	**5.527,94**	**57.004,64**
1	Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți	10.026,16	55.947,54	11.973,94	2.807,39	0,00	19.737,89	25.901,82
2	Universitatea de Stat din Moldova	22.948,45	146.349,36	28.252,87	606,21	0,00	23.202,27	47.630,69
3	Universitatea Tehnică a Moldovei	53.376,10	280.803,82	46.365,88	451,88	0,00	20.917,35	65.274,19
4	Academia de Studii Economice din Moldova	2.119,75	61.944,12	11.578,64	1.276,06	0,00	17.951,31	18.236,09
5	Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport	721,58	34.402,64	4.928,68	0,00	0,00	1.798,38	4.972,10
6	Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău	18.730,85	105.997,76	18.164,02	170,88	0,00	12.196,79	30.026,43
7	Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu” din Cahul	3.464,99	23.113,34	3.289,72	699,19	0,00	5.258,17	5.956,31
8	Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice	1.264,47	61.964,31	4.863,08	2.876,20	0,00	0,00	6.444,60
9	Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemiţanu”	17.353,08	220.879,36	43.961,75	4.563,47	0,00	29.983,39	46.476,80
10	Universitatea de Stat din Taraclia	251,85	7.712,86	1.213,19	0,00	223,91	793,83	35,96
11	Universitatea de Stat din Comrat	1.276,60	29.610,60	4.604,20	0,00	0,00	0,00	1.011,20
Total Universități		***131.533,89***	***1.028.725,70***	***179.195,94***	***13.451,28***	***223,91***	***131.839,38***	***251.966,19***
1	IP Institutul Național pentru Educație și Leadeship	0,00	1.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	971,06
Total General		**258.942,03**	**2.125.167,44**	**323.523,60**	**17.238,21**	**381,09**	**180.996,57**	**426.458,94**

Sursă: *Date generalizate de echipa de audit în baza rapoartelor și informațiilor prezentate de către Ministerul Finanțelor.*

**Notă: În Comanda de Stat se include și indemnizația lunară pentru membrii consiliului de dezvoltare strategică instituțională.*

*** Notă: inclusiv granturi curente acordate din Proiectul „Învățământul superior”.*

****Notă: inclusiv granturi capitale acordate din Proiectul „Învățământul superior”.*

Implementarea cerințelor și recomandărilor expuse în Hotărârile anterioare ale Curții de Conturi
(Hotărârea Curții de Conturi nr.19 din 26 mai 2023 „Cu privire la Raportul auditului financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2022")

Recomandarea	Măsurile întreprinse	Statutul implementării recomandării		
		realizat	parțial realizat	nerealizat
Conform Hotărîrii Curții de Conturi				
2.3.1. elaborarea cadrului normativ de reglementare a activității instituțiilor publice la autogestiune/ autofinanțare și dezvoltarea cadrului normativ în scopul determinării/stabilirii unor criterii clare, unice și exhaustive de acordare a granturilor și subvențiilor de la bugetul de stat, cu alinierea modului de finanțare, executare și raportare la principiile, regulile și responsabilitățile bugetare;	În scopul elaborării cadrului normativ de reglementare bugetară a instituțiilor publice (IP), în anul 2023 au fost elaborate propuneri de modificare a Legii nr.181/2014 privind reglementarea bugetară a IP. Însă, propunerile nu au fost promovate, deoarece urmează a fi dezvoltate într-un context mai larg de definire a IP. Conform Hotărârii Guvernului nr. 887/2023, normele privind reglementarea statutului de autogestiune financiară urmează să fie adoptate în iulie 2024. Ca urmare a acestora, în baza Hotărârii Guvernului nr. 352/2023, termenul de adoptare a proiectului de lege prin care vor fi ajustate procedurile de management financiar bugetar pentru IP este stabilit luna decembrie 2024. În funcție de cadrul normativ menționat, se va revizui modul de planificare a transferurilor (granturi, subvenții) către IP. Totodată, modul de finanțare, executare și raportare urmează a fi revizuite curând.			v
2.3.2. fortificarea de către autoritățile publice centrale a capacităților instituționale aferente proceselor de elaborare, gestionare și raportare a proiectelor investiționale, pentru sporirea nivelului de absorbție și valorificare a resurselor externe, cu respectarea termenelor de debursare și atingerea rezultatelor în implementarea proiectelor;	Prin scrisoarea nr.09-03/281/1870 din 19 decembrie 2023 Ministeriul Finanțelor a informat toate autoritățile publice centrale (50 autorități) despre modificările operate în cadrul normativ în vigoare din domeniul investițiilor capitale publice și despre planificarea instruirilor persoanelor responsabile de domeniul investițiilor capitale publice din cadrul autorităților publice centrale (APC). Prin urmare, cu suportul experților Proiectului UE „Suport pentru Guvernul Republicii Moldova în identificarea și elaborarea proiectelor aferente implementării Acordului de Asociere RM-UE" au fost desfășurate șase sesiuni de instruire: 13 - 14 februarie 2024 „Proceduri naționale de management ale proiectelor de investiții capitale publice", au participat în total 125 de persoane din cadrul a 48 APC și instituțiilor din subordinea APC; 27 - 29 februarie 2024 „Costul proiectelor de investiții publice", au participat 19 persoane de la 5 APC; 22 martie 2024 – „Evaluarea proiectelor de investiții capitale publice" pentru membrii Grupului de lucru al MF; 26 - 28 martie 2024 – „Evaluarea proiectelor de investiții capitale publice", pentru persoanele de la 6 APC (22 persoane); 2 - 4 aprilie 2024 –	v		

	„Evaluarea proiectelor de investiții capitale publice”, pentru persoanele de la 6 APC (22 persoane); 10 - 12 aprilie 2024 – „Evaluarea proiectelor de investiții capitale publice”, pentru persoanele de la 4 APC (14 persoane). În perioada mai - iunie 2024 expertul TI al echipei Proiectului UE va oferi persoanelor din cadrul APC sesiuni de instruire asistată la locul de muncă privind funcționalitatea Sistemului Informațional „Registrul Proiectelor de Investiții Capitale” (SI RPIC).			
2.3.3. ajustarea de către Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, de comun cu autoritățile publice, a prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 454 din 24 martie 2008 „Cu privire la optimizarea participării organelor centrale de specialitate ale administrației publice, precum și a altor autorități administrative centrale la executarea angajamentelor asumate de organizațiile internaționale”, ținând cont de prevederile cadrului normativ în vigoare și actualizarea listei organizațiilor la care Republica Moldova este membru, cu efectuarea inventarierii depline a acestora;	MAEIE a finalizat procesul de inventariere a anexei nr. 2 la Hotărârea de Guvern nr. 454 din 2008 cu privire la optimizarea participării organelor centrale de specialitate ale administrației publice, precum şi a altor autorități administrative centrale la executarea angajamentelor asumate față de organizațiile internaționale. Prin acest exercițiu, în colaborare cu autoritățile publice, a fost efectuată inventarierea și ajustată lista organizațiilor la care Republica Moldova este membru. Astfel, s-a prezentat Cancelariei de Stat lista actualizată a anexei nr. 2 din Hotărârea de Guvern nr. 454 din 2008 pentru promovarea modificărilor la aceasta, cu luarea deciziei și înaintarea indicațiilor de rigoare privind stabilirea autorității responsabile de promovarea modificărilor la anexa nr. 2 din Hotărârea de Guvern nr. 454 din 2008.		v	
2.3.4. elaborarea de către Ministerul Educației și Cercetării și înaintarea spre aprobare a metodologiei de calcul pentru transferurile cu destinație specială la finanțarea instituțiilor de învățământ (instituții preșcolare, licee-internat cu profil sportiv, școli	Cu privire la înaintarea spre aprobare a metodologiei de calcul pentru transferurile cu destinație specială la finanțarea instituțiilor de învățământ (instituții preșcolare, licee-internat cu profil sportiv, școli de tip internat, instituții extrașcolare etc), se informează că, conform prevederilor art.140 al Codului educației nr.152 din 17 iulie 2014, Ministerul Educației și Cercetării este responsabil de elaborarea unei formule de alocare a transferurilor pentru învățământul preșcolar, special și complementar. Suplimentar, se informează că Ministerul Finanțelor a expediat în format electronic informația privind raportul de executare a bugetelor locale pentru anul 2023, la nivel de fiecare raion și instituție de educație timpurie, până la cel mai detaliat nivel. În ceea ce ține de completarea/modificarea cadrului normativ		v	

de tip internat, instituții extrașcolare etc.), precum și completarea/modificarea cadrului normativ cu referire la determinarea transferurilor destinate școlilor primare, gimnaziilor și liceelor (reiterată) ;	cu referire la determinarea transferurilor destinate școlilor primare, gimnaziilor și liceelor, se menționează că, pentru îmbunătățirea cadrului normativ, Ministerul Educației și Cercetării a înaintat proiectul de modificare a Hotărârii Guvernului nr.868/2014 „Privind finanțarea în bază de cost standard per elev a instituțiilor de învățământ primar și secundar general din subordinea autorităților publice locale de nivelul al doilea”, respectiv, conform domeniului de competență, Ministerul Finanțelor s-a expus prin demersurile nr.07/1-03/70/986 din 3 iulie 2023, nr.07/1-17/88 din 29 septembrie 2023, nr.07/1-17/127 din 28 noiembrie 2023 și nr.07/1-17/135 din 7 decembrie 2023. Drept urmare, modificările înaintate au fost aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.1026/2023 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.868/2014 privind finanțarea în bază de cost standard per elev a instituțiilor de învățământ primar și secundar general din subordinea autorităților publice locale de nivelul al doilea (Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 515-518 art.1274 din 30.12.2023).			
2.3.5. asigurarea monitorizării de către Agenția Proprietății Publice a înregistrării majorărilor de capital, finanțate de la bugetul de stat, al întreprinderilor de stat și societăților pe acțiuni, în vederea garantării plenitudinii raportării acestora la valoarea acțiunilor și a altor forme de participare a statului în capitalul entităților respective;	Ministerul Finanțelor nu dispune de informații la acest subiect.			v
Conform Raportului de audit				
Să întreprindă măsuri concrete pentru asigurarea activității pe termen mediu în vederea instituirii unui sistem de evidență în sectorul public/bugetar, cu alinierea/ conformarea la normele comunitare în scopul atingerii obiectivelor stabilite în Strategia de dezvoltare a managementului finanțelor publice pentru anii 2023-2030	Prin Ordinul ministrului Finanțelor nr. 129 din 29.12.2023 (se anexează) a fost aprobat Planul de acțiuni (Matricea) pentru anii 2023-2025 privind implementarea Strategiei de dezvoltare a managementului finanțelor publice pentru anii 2023-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 71/2023.			

Să aprobe Ghidul operațional privind coordonarea și managementul asistenței externe, în scopul evaluării eficienței, eficacității, impactului și durabilității la monitorizarea implementării proiectelor de asistență externă	În urma aprobării Hotărârii Guvernului nr. 888/2023 cu privire la modificarea și abrogarea unor hotărâri ale Guvernului (reorganizarea structurală a unor autorități publice) (Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 445-447 art.1075 din 24.11.2023), Cancelaria de Stat a fost restructurată, astfel competențele în domeniul asistenței externe au fost transferate de la Ministerul Finanțelor la Cancelaria de Stat. Totodată, prin același act normativ a fost abrogat pct.4 din Hotărârea Guvernului nr. 377/2018 cu privire la reglementarea cadrului instituțional și mecanismului de coordonare și management al asistenței externe, privind necesitatea elaborării Ghidului operațional privind coordonarea și managementul asistenței externe.			v
Să ajusteze actele sale interne și să actualizeze descrierea proceselor operaționale, cu specificarea responsabilităților clare în vederea atingerii executării atribuțiilor conform prevederilor cadrului normativ, în calitate de autoritate națională de coordonare a asistenței externe	Urmare a aprobării Hotărârii Guvernului nr. 888/2023 cu privire la modificarea și abrogarea unor hotărâri ale Guvernului (reorganizarea structurală a unor autorități publice), Cancelaria de Stat a fost desemnată drept autoritate națională de coordonare a asistenței externe. Totodată, Ministerul Finanțelor a elaborat/actualizat pe intern procesele operaționale aferente coordonării asistenței externe.			v
Să elaboreze/modifice și să aprobe instrucțiuni și norme privind managementul proiectelor de investiții capitale, în concordanță cu normele noi aprobate prin HG nr.684 din 29.09.2022 „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la proiectele de investiții capitale publice”	Prin Ordinul ministrului Finanțelor nr. 104/2023 a fost aprobată Instrucțiunea privind evaluarea proiectelor de investiții capitale publice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 474-476 art.1172 din 13 decembrie 2023).Prin Ordinul ministrului Finanțelor nr. 113/2023 (Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 474-476 art.1173 din 13.12.2023) a fost abrogat Ordinul ministrului Finanțelor nr. 185/2015 cu privire la aprobarea Instrucțiunii privind managementul proiectelor de investiții capitale.	v		
Să asigure respectarea prevederilor regulamentare privind procesul de examinare și de confirmare a eligibilității propunerilor de proiecte pentru investiții capitale, precum și a principiilor de prioritizare și de conformitate ale acestora cu documentele de planificare strategică națională și sectorială	Pentru executarea prevederilor pct. 10 din Regulamentul cu privire la proiectele de investiții capitale publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 684/2022, prin Ordinul ministrului Finanțelor nr. 87/2023 (se anexează) în cadrul Ministerului Finanțelor a fost instituit Grupul de lucru pentru investiții capitale publice. Prin urmare, propunerile de proiecte noi, înaintate de către APC, vor fi examinate de către Grupul de lucru al Ministerului Finanțelor și în cazul stabilirii eligibilității acestora, vor fi prezentate spre examinare și selectare către Comitetul Interministerial pentru Planificare Strategică.	v		

Să analizeze și să determine modalitatea de raportare integrală a volumului transferurilor de la bugetul de stat către bugetele locale, inclusiv în aspectul beneficiarilor și surselor de finanțare, prin completarea/suplinirea formularelor anexate la Raportul privind executarea BS	Volumul transferurilor de la bugetul de stat către bugetele locale pentru anul 2022, conform Anexei nr.7 la Legea bugetului de stat pentru anul 2022, s-a generat și prezentat în formatul a 3 anexe (7, 7.1, 7.1.1) ca părți componente ale Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pentru anul 2022. Totodată, pentru o raportare mai amplă ce ține de volumul transferurilor de la bugetul de stat către bugetele locale, a fost introdus un nou formular, aprobat prin Ordinul ministrului Finanțelor nr.35 din 29 martie 2023, și anume Formularul nr.16, în care sunt prezentate transferurile din fondul de urgență al Guvernului de la bugetul de stat către bugetele locale pentru anul 2022, sub aspectul beneficiarilor. Pentru raportarea anului 2023 se va păstra modalitatea dată, cu includerea unui nou Raport privind transferurile cu destinație specială alocate din contul fondurilor de dezvoltare ale bugetului de stat către bugetele locale (doar volumele transferurilor executate de la bugetul de stat).		v	
Să aducă în concordanță prevederile cadrului metodologic cu prevederile HG nr. 862 din 18.12.2015 „pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea fondurilor de urgență ale Guvernului”	Ministerul Finanțelor, la indicația Cancelariei de Stat nr.18-69-12738 din 5 decembrie 2023 privind modificarea Hotărârii Guvernului nr.862/2015 pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea fondurilor de urgență ale Guvernului și abrogarea unei hotărâri ale Guvernului (număr unic 1066/MAI/2023), a înaintat propuneri la modificarea Hotărârii Guvernului nr.862/2015 în partea ce ține de modalitatea de prezentare a documentelor justificative către trezoreriile regionale.		v	
Recomandări Serviciului Fiscal de Stat				
Să instituie mecanisme de conlucrare între instituțiile statului privind calcularea și raportarea taxelor, amenzilor, altor plăți la buget, a căror administrare este pusă în seama organelor fiscale.	Serviciul Fiscal de Stat a identificat lista plăților și surselor de prezentare a informațiilor aferente veniturilor, pentru care Serviciul Fiscal de Stat a fost desemnat în calitate de administrator al acestora în cazurile în care legislația nu prevede autoritatea responsabilă de administrarea acestora, care a fost remisă în adresa Ministerului Finanțelor prin scrisoarea nr. 26-08/5-01-142472 din 03.10.2023. De asemenea, s-a propus elaborarea și aprobarea actului normativ, precum și cadrului metodologic necesar privind obligativitatea prezentării de către autorități a informațiilor necesare pentru asigurarea competenței de administrare a Serviciul Fiscal de Stat a veniturilor pentru care Serviciul Fiscal de Stat a fost desemnat în calitate de administrator al acestora.			v

Să intensifice procesul de prezentare și utilizare a datelor/informațiilor cu privire la amenzile contravenționale aplicate de către autoritățile competente să soluționeze cauzele contravenționale, în vederea asigurării evidenței analitice conforme a calculării și achitării amenzilor, urmării plenitudinii încasării și raportării acestora	În scopul reglementării modului de ținere a evidenței sumelor calculate ale amenzilor contravenționale, precum și a soldurilor inițiale aferente acestor venituri, a fost aprobat Ordinul SFS nr.386 din 17.10.2023 cu privire la modificarea Instrucțiunii privind evidența obligațiilor față de buget, aprobată prin Ordinul IFPS nr.400/2014 (se anexează). La data de 28.11.2023, prin scrisoarea nr.26-19/1-09-170563 a fost prezentat în adresa IP AGE și Ministerului Afacerilor Interne proiectul actualizat al Anexei tehnice nr.38 din 16.10.2023 pentru inițierea procesului de aprobare și dezvoltare a web-serviciului aferent consumării de către Serviciul Fiscal de Stat a informațiilor privind procesele-verbale contravenționale prin intermediul platformei de interoperabilitate MConnect. Ministerul Afacerilor Interne, prin scrisoarea nr.34/17/2-5125 din 06.12.2023, a informat Serviciul Fiscal de Stat despre expedierea proiectului actualizat al Anexei tehnice nr.38 din 16.10.2023 în adresa Serviciului Tehnologii Informaționale al MAI, pentru examinare și prezentarea informațiilor către Serviciul Fiscal de Stat în termenele stabilite de lege. Până în prezent nu a fost recepționat niciun răspuns din partea Serviciului Tehnologii Informaționale al MAI.		v	
Recomandări Serviciului Vamal				
Să asigure procesul de calculare a majorărilor de întârziere la plățile de bază și plenitudinea raportării către MF a datoriilor agenților economici și ale persoanelor fizice	În vederea implementării cerințelor și recomandărilor din Hotărârea Curții de Conturi în partea ce ține de calculul penalității, a fost elaborat Planul de măsuri aprobat prin Ordinul SV nr.383-O din 29.11.2022, până la automatizarea procedurii date. Astfel, Serviciul Vamal a asigurat monitorizarea acțiunilor birourilor vamale, în partea ce ține de efectuarea calculului (manual) penalității pentru toți restanțierii, datoriile cărora sunt înregistrate în SI al Serviciului Vamal, după cum urmează: Conform Circularei nr.790-C din 05.12.2022, a fost calculată și reflectată în SI al Serviciului Vamal penalitatea în sumă totală de 12 214 227,85 lei (pentru perioada 01.01.2016-30.11.2022); Conform Circularei nr.289-C din 27.04.2023, a fost calculată și reflectată în SI al Serviciului Vamal penalitatea în sumă totală de 6 718 085,6 lei (pentru perioada 01.12.2022-31.05.2023); Conform Circularei nr.779-C din 02.11.2023, a fost calculată și reflectată în SI al Serviciului Vamal penalitatea în sumă totală de 7 756 463,43 lei (pentru perioada 01.06.2023-30.11.2023). Reieșind din cele menționate, Serviciul Vamal a întreprins măsurile necesare privind asigurarea plenitudinii raportării către Ministerul Finanțelor a datoriilor agenților economici și ale persoanelor fizice.		v	
Recomandări Ministerului Finanțelor, de comun cu Serviciul Fiscal de Stat și Serviciul Vamal				

Să asigure raportarea valorii integrale a creanțelor față de BS la poziția „Creanțe ale contribuabililor”	Prin Ordinul ministrului Finanțelor nr.116/2022, a fost completat pct.3.8.3. din Ordinul ministrului Finanțelor nr.216/2015 (în vigoare din 30.12.2022), în vederea asigurării raportării integrale a creanțelor față de BS. Prin urmare, conturile din subclasa 81 „Conturi extrabilanţiere ale bugetelor” sunt utilizate de către Trezoreria de Stat, autoritățile publice locale, precum şi de administratorii de venituri care asigură executarea de casă a bugetelor pentru evidența datoriilor și creanțelor bugetare.Totodată, conform prevederilor pct. 3.8.12. din ordinul menționat, la subcontul de nivelul II 811420 „Creanțe ale contribuabililor” se ține evidența creanțelor bugetare ale contribuabililor. În acest subcont se ţine evidenţa sumelor calculate pentru plata arendei, impozitelor, taxelor, restanțelor, penalităților bugetare şi a altor contribuţii. Pe măsura încasării sumelor calculate se micșorează subcontul extrabilanţier 811420. În acest context, se comunică că, prin Ordinul ministrului Finanţelor nr.122/2022, a fost completat pct.3.10.3 din Ordinul ministrului Finanțelor nr.215/2015 (în vigoare din 30.12.2022). Astfel, administratorii de venit prezintă lunar Ministerului Finanţelor informaţia privind restanţele la plăţile pe care le administrează, și anume: 1. Informaţia privind restanţele faţă de Bugetul Public Naţional conform clasificaţiei economice (FI-028), 2. Informaţia privind restanţele faţă de Bugetul Public Naţional la plăţi de bază, majorări de întârziere şi amenzi (FI-029), 3. Informaţia privind restanţa faţă de Bugetul Public Naţional la plata impozitelor şi taxelor după termenii de formare la plăţi de bază, amenzi şi majorări de întârziere (FI-030).		v	

Anexa nr. 6

Informații privind realizarea veniturilor încasate în bugetul de stat în anul 2023, comparativ cu anul 2022, pe tipuri de venituri

mii lei

Indicatori	Cod	Precizat	Încasări realizate		Încasări realizate în anul 2023 față de anul 2022	
	ECO	2023	2023	2022	Devieri (+/-)	Ponderea
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6=4-5*	*7=4/5*100*
VENITURI TOTAL, din care:	**1**	**65.785.115,05**	**64.603.622,88**	**59.247.978,90**	**5.355.643,98**	**109.0**
Impozite și taxe	***11***	***56.075.485,00***	***56.415.631,00***	***51.935.888,30***	***4.479.742,70***	***108.6***
Impozite pe venit	111	10.614.800,00	11.687.530,13	10.628.992,54	1.058.537,59	110.0
Impozit pe venitul persoanelor fizice	1111	2.514.500,00	2.501.443,80	2.093.742,90	407.700,90	119.5
Impozit pe venitul persoanelor juridice	1112	8.100.300,00	9.186.086,33	8.535.249,60	650.836,73	107.6
Impozite pe proprietate	113	47.250,00	34.267,07	47.873,50	-13.606,43	71.6
Impozite pe proprietate cu caracter ocazional	1133	5.250,00	14,00	10,90	3,10	128.4
Alte impozite pe proprietate	1136	42.000,00	34.253,07	47.862,60	-13.609,53	71.6
Impozite și taxe pe mărfuri și servicii	114	42.513.830,00	41.881.804,53	38.526.886,80	3.354.917,73	108.7

Taxa pe valoarea adăugată	1141	31.637.000,00	30.091.508,73	28.951.552,90	1.139.955,83	103.9
Accize	1142	9.322.130,00	10.137.468,74	8.009.112,60	2.128.356,14	126.6
Taxe pentru servicii specifice	1144	8.900,00	11.725,37	8.319,10	3.406,27	140.9
Taxe și plăți pentru utilizarea mărfurilor și pentru practicarea unor genuri de activitate	1145	474.400,00	466.872,52	524.185,80	-57.313,28	89.1
Alte taxe pentru mărfuri și servicii	1146	1.071.400,00	1.174.229,15	103.371,60	1.070.857,55	113.6
Taxa asupra comerțului exterior și operațiunilor externe	115	2.899.605,00	2.812.029,27	2.732.135,40	79.893,87	102.9
Taxe vamale și alte taxe de import	1151	2.085.800,00	1.987.254,31	1.890.781,40	96.472,91	105.1
Alte taxe asupra comerțului exterior și operațiunilor externe	1156	813.805,00	824.774,97	841.354,00	-16.579,03	98.0
Granturi primite	***13***	***6.820.327,90***	***5.136.988,69***	***4.306.314,00***	***830.674,69***	***119.3***
Granturi primite de la guvernele altor state	131	214.370,90	222.497,45	1.010.185,40	-787.687,95	22.0
Granturi primite de la organizațiile internaționale	132	6.605.957,00	4.914.491,24	3.296.128,60	1.618.362,64	149.1
Alte venituri	***14***	***2.870.119,95***	***3.035.634,61***	***2.999.362,30***	***36.272,31***	***101.2***
Venituri din proprietate	141	887.296,70	824.841,40	627.365,30	197.476,10	131.5
Dobânzi încasate	1411	545.794,30	482.918,60	258.674,00	224.244,60	186.7
Renta	1415	33.702,40	33.527,17	25.326,70	8.200,47	132.4
Venituri din vânzarea mărfurilor și serviciilor	142	1.139.464,80	1.249.398,72	1.346.987,10	-97.588,38	92.8
Taxe și plăți administrative	1422	335.000,00	399.440,56	400.024,90	-584,34	99.9
Comercializarea mărfurilor și serviciilor de către instituțiile bugetare	1423	804.464,80	849.958,16	946.962,20	-97.004,04	89.8
Amenzi și sancțiuni	143	385.898,00	418.948,84	381.672,40	37.276,44	109.8
Donații voluntare	144	93.154,45	136.105,86	317.003,10	-180.897,24	42.9
Alte venituri și venituri neidentificate	145	364.306,00	406.339,78	326.334,40	80.005,38	124.5
Transferuri primite în cadrul bugetului public național	***19***	***19.182,20***	***15.368,58***	***6.414,20***	***8.954,38***	***>200***
Transferuri primite între bugetul de stat și bugetele locale	191	19.182,20	15.368,58	6.414,20	8.954,38	>200

Sursă: *Date generalizate de echipa de audit în baza rapoartelor Ministerului Finanțelor.*

Anexa nr.7

Sinteza resurselor și cheltuielilor din contul proiectelor finanțate din surse externe, incluse în bugetul de stat pentru anul 2023

mii lei

Denumirea	Executat, 2021	Executat, 2022	2023				
			Aprobat	Precizat	Executat	Devieri	Nivelul de executare
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7=6-5*	*8=6/5*100*
Cheltuieli, total, din care	2.655.955,3	3.074.894,5	4.462.451,0	3.831.397,3	2.944.310,6	-887.086,7	76,8
dintre care investiții capitale:	1.518.475,4	2.062.158,5	2.107.361,4	1.640.283,8	1.326.041,7	-314.242,1	80,8
Mijloace, total	2.655.955,3	3.074.894,5	4.462.451,0	3.831.397,3	2.944.310,6	-887.086,7	76,8
Intrări externe	3.604.683,0	6.702.357,4	10.550.802,7	9.447.576,0	8.067.772,0	-1.379.804,0	85,4
Granturi	277.175,1	521.378,3	1.182.922,7	816.053,3	680.330,5	-135.722,8	83,4
Împrumuturi	3.323.650,8	6.092.005,1	9.313.538,4	8.563.054,0	7.283.685,2	-1.279.368,8	85,1
Alte venituri	3.857,1	88.751,2	54.341,6	68.468,7	103.756,3	35.287,6	151,5
Diferența de curs	-80.906,7			0,0	-41.414,0	-41.414,0	
Recreditare	-1.137.952,8	-3.976.838,6	-6.168.218,2	-5.888.147,5	-5.406.104,6	482.042,9	91,8
inclusiv SOE	-100.183,3	-3.599.871,3	-1.432.879,8	-527.321,4	-182.455,3	344.866,1	34,6
inclusiv APL	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Dobânzi încasate la soldurile bănești	22,6	222,8	0,0	194,7	194,7	0,0	100,0
Transferuri (între APC)	4.139,0	4.137,9	1.750,0	210.153,7	204.364,5	-5.789,2	97,2
Transferuri de la APL	10.412,2	6.414,2	15.355,0	17.994,2	14.719,1	-3.275,1	81,8
Modificarea soldurilor (+,-)	259.697,1	337.014,0	64.511,5	253.779,9	309.143,6	55.363,7	121,8
Sold la începutul anului	1.575.541,1	1.312.295,4	1.204.905,0	966.254,4	966.254,9	0,5	100,0
Corectarea soldului de mijloace bănești (92)	-3.546,5	-9.027,0	-3,6	-60.080,1	-60.930,2	-850,1	101,4
Sold la sfârșitul anului	1.312.297,5	966.254,4	1.140.389,9	652.394,4	596.181,1	-56.213,3	91,4

Sursă: *Date generalizate de către echipa de audit în baza informației prezentate de MF*

Anexa nr.8

Informații privind executarea mijloacelor financiare din proiecte finanțate din surse externe (împrumuturi și/sau granturi) în anul 2023

mii lei

Autoritatea publică centrală	Mijloace total executate, din care:	Intrări externe				Diferența de curs	Împrumuturi recreditate	Dobânda încasată la soldurile mijloacelor bănești	Transferuri de la APL	Modificare sold	Cheltuieli totale	Din care
		Total intrări externe, din care:	Granturi	Împrumuturi	Alte venituri							investiții capitale
Cancelaria de Stat	341.792,6	351.172,3	189.052,0	162.120,3	0,0	-1.217,6	0,0	0,0	0,0	-9.379,7	340.575,0	0,0
Ministerul Finanțelor	25.080,9	22.017,0	17.182,8	4.834,2	0,0	-934,8	0,0	0,0	0,0	3.063,9	24.146,1	12.927,4
Ministerul Justiției	6.809,6	5.108,5	326,8	4.781,7	0,0	-103,6	0,0	0,0	0,0	1.701,1	10.838,6	5.836,1
Ministerul Afacerilor Interne	125.209,3	117.375,4	117.375,4	0,0	0,0	-1.212,4	0,0	0,0	0,0	7.833,9	123.996,9	84.578,6
Ministerul Apărării	4.598,7	7.850,4	7.850,4	0,0	0,0	-349,7	0,0	0,0	0,0	-3.251,7	4.249,0	0,0
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	204.080,7	204.466,4	0,0	204.466,4	0,0	-438,0	0,0	0,0	0,0	-385,7	203.642,7	0,0
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	1.164.758,4	3.894.419,3	54.212,6	3.840.047,6	159,1	-15.957,9	-2.851.550,1	0,0	868,7	121.020,5	1.266.249,1	1.104.923,7
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	319.439,1	462.041,5	53.659,6	304.831,4	103.550,5	-8.872,9	-344.413,4	0,0	13.850,4	187.960,6	310.566,2	101.679,4
Ministerul Mediului	9.720,7	12.405,7	12.405,7	0,0	0,0	-410,0	0,0	0,0	0,0	-2.685,0	9.310,7	0,0
Ministerul Educației și Cercetării	74.984,7	137.546,7	514,8	137.031,9	0,0	-1.297,2	0,0	0,0	0,0	-62.562,0	144.371,5	0,0
Ministerul Culturii	19.453,7	17.626,4	17.626,4	0,0	0,0	73,6	0,0	0,0	0,0	1.827,3	19.527,3	10.692,3
Ministerul Muncii	100.157,2	97.063,3	97.063,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3.093,9	100.157,2	0,0
Ministerul Sănătății	576.110,3	522.215,0	106.208,2	416.006,8	0,0	-7.809,4	0,0	0,0	0,0	53.895,3	568.296,9	5.404,2
Ministerul Energiei	11.489,1	2.211.998,1	2.389,2	2.209.564,6	44,3	-782,7	-2.210.141,3	0,0	0,0	9.632,3	10.706,4	0,0
Biroul Național de Statistică	126,1	126,1	126,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	126,1	0,0
Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare	1.788,7	4.339,7	4.337,3	0,0	2,4	-1.972,6	0,0	194,7	0,0	-2.745,7	11.915,4	0,0

Sursă: *Date generate de echipa de audit din informațiile prezentate de către MF.*

Anexa nr.9

Sinteza executării alocațiilor aprobate prin Legea bugetară anuală destinate investițiilor capitale, pe surse de finanțare în perioada 2021-2023

mil.lei

Indicator	Anul 2021				Anul 2022				Anul 2023				
	Aprobat	Precizat	Executat	Executat/ Precizat	Aprobat	Precizat	Executat	Executat/ Precizat	Aprobat	Precizat	Executat	Executat/ Aprobat	Executat/ Precizat
1	2	3	4	5=4/3*100	6	7	8	9=8/7*100	10	11	12	13=12/10*100	14=12/11*100
Total, *inclusiv:*	**1.648,0**	**2.257,2**	**1.665,2**	**73,8**	**2.662,8**	**3.181,6**	**2.241,0**	**70,4**	**2.426,7**	**2.043,9**	**1.708,3**	**70,4**	**83,6**
Resurse generale	259,5	178,9	146,7	**82,0**	313,1	296,2	178,8	**60,4**	319,3	403,6	382,3	**119,7**	**94,7**
Proiecte finanțate din surse externe	1.388,5	2.078,3	1.518,5	**73,1**	2.349,7	2.885,4	2.062,2	**71,5**	2.107,4	1.640,3	1.326,0	**62,9**	**80,8**

Sursa: *Informații generalizate de echipa de audit în baza Rapoartelor MF privind executarea investițiilor capitale din bugetului de stat pe anii 2021,2022 și 2023.*

**Notă: HG nr.275 din 10.05.2023 cu privire la aprobarea Programului activităților de reintegrare a țării pentru anul 2023 (Construcția Unității de salvatori și pompieri Holercani, raionul Dubăsari - precizat -1,5 mil.lei, executat - 0,2 mil.lei).*

Anexa nr. 10

Analiza nivelului de executare a investițiilor capitale pe proiecte în anul 2023

mii lei

Nr.crt.	Codul proiectului	Denumirea proiectului	APC (la nivel de ORG1)	Anul lansării proiectului	Sursa de finanțare	Aprobat	Precizat	Executat	Executat față de aprobat	Executat față de precizat
									in %	in %
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10=9/7*100*	*11=9/8*100*
		Total general				**2.426.686,6**	**2.043.905,1**	**1.708.311,3**	**70,4**	**83,6**
		Total cu executare, în intervalul 90,0%-100% - 30 proiecte				**1.493.715,4**	**1.546.960,6**	**1.458.311,3**	**97,6**	**94,3**
1.	13787	*Modernizarea infrastructurii Biroului vamal Leușeni, r-nul Hâncești*	MF		resurse generale și PFSE	0,0	4.532,8	4.350,4	0,0	96.0
2.	13788	*Modernizarea infrastructurii Postului vamal Giurgiulești, r-nul Cahul*	MF	2018	PFSE	479,4	479,4	478,7	99,9	99.9
3.	13790	*Modernizarea infrastructurii Postului vamal Sculeni, r-nul Ungheni*	MF	2018	resurse generale și PFSE	68.450,7	105.502,3	104.682,4	152,9	99.2

4.	14520	*Construcția infrastructurii Punctului de trecere a frontierei de stat Leova-Bumbăta*	MF	2022	resurse generale	5.677,2	2.977,2	2.977,2	52,4	100.0
5.	10212	*Construcția casei de arest din municipiul Bălți*	MJ	2011	resurse generale	15.000,0	6.905,1	6.905,1	46,0	100.0
6.	12912	*Reconstrucția perimetrului de pază al Penitenciarului nr. 7, s. Rusca, r-nul Hâncești*	MJ	2019	resurse generale	5.000,0	12.000,0	12.000,0	240,0	100.0
7.	11372	*Construcția sediului pentru trei subdiviziuni operative ale Inspectoratului Național de Investigații, str. Bucureiei, nr. 14, mun. Chișinău*	MAI	2017	PFSE	4.699,2	16.062,6	15.325,2	326,1	95.4
8.	15353	*Reconstrucția sediului Inspectoratului de Poliție Dubăsari, s. Ustia*	MAI	2023	resurse generale	0,0	2.900,0	2.812,0	0,0	97.0
9.	11364	*Construcția magistralei de comunicații și operaționalizarea Centrului de Cooperare Transfrontaliera Lipcani, r-nul Briceni*	MAI	2017	resurse generale și PFSE	56.239,7	56.110,8	56.110,7	99,8	100.0
10.	12631	*Construcția sistemului de comunicații al Poliției de Frontieră (TETRA) pe segmentul moldo-ucrainean al frontierei*	MAI	2019	resurse generale	7.000,0	9.364,4	9.364,3	133,8	100.0
11.	13915	*Construcția depozitului pentru păstrarea bărcii de intervenție și a pontonului plutitor mobil al Sectorului Poliției de Frontieră Costești, r-nul Rășcani*	MAI	2021	resurse generale și PFSE	1.986,6	2.426,0	2.425,9	122,1	100.0
12.	11379	*Construcția heliportului pentru elicoptere medicale, mun. Cahul*	MAI	2017	PFSE	1.886,7	3.325,4	3.325,4	176,3	100.0
13.	12639	*Reconstrucția Centrului Republican de Instruire pentru Pompieri și Salvatori, s. Răzeni, r-nul Ialoveni*	MAI	2020	resurse generale și PFSE	8.505,1	24.531,2	24.275,5	285,4	99.0
14.	12640	*Construcția sediului Dispeceratului Regional pentru Situații de Urgentă Nord, mun. Bălți*	MAI	2020	resurse generale și PFSE	8.465,5	32.131,4	31.942,5	377,3	99.4
15.	14011	*Reconstrucția boxelor pentru autospeciale ale Detașamentului de Salvatori și Pompieri Buiucani, mun. Chișinău*	MAI		resurse generale	855,5	855,5	855,5	100,0	100.0
16.	14017	*Reconstrucția boxelor pentru autospeciale ale Direcției Regionale Căutare-Salvare nr.2, mun. Bălți*	MAI		resurse generale	1.100,0	1.100,0	1.100,0	100,0	100.0
17.	14019	*Reconstrucția boxelor pentru autospeciale ale Detașamentului de Salvatori și Pompieri Botanica, mun. Chișinău*	MAI		resurse generale	985,3	1.466,2	1.466,2	148,8	100.0
18.	14521	*Reconstrucția unității militare*	MA	2022	resurse generale	50.000,0	49.500,0	49.500,0	99,0	100.0
19.	13836	*Proiectul „Susținerea Programului în sectorul drumurilor”*	MIDR	2007	PFSE	1.147.276,0	1.037.924,8	952.374,7	83,0	91.8
20.	13847	*Proiectul „Programul de reziliență rurală (IFAD VII)”*	MAIA	2020	resurse generale și PFSE	27.972,5	60.600,0	60.030,5	214,6	99.1
21.	13837	*Reconstrucția și modernizarea clădirilor Centrului de Excelență în Construcții, str. Gheorghe Asachi, nr.71, mun. Chișinău*	MEC	2016	resurse generale	9.000,0	10.354,0	10.298,0	114,4	99.5
22.	13824	*Restaurarea Casei-muzeu „Alexandr Puşkin”, str. Anton Pann, nr.19, mun. Chișinău*	MC	2020	resurse generale	2.091,3	0,8	0,8	0,0	98.8
23.	13825	*Reconstrucția blocului „B” al Muzeului Național de Istorie a Moldovei (Muzeul Victimelor Deportărilor și Represiunilor Politice), str. Mitropolit Gavril Bănulescu-*Bodoni	MC	2020	resurse generale	0,0	7.000,0	7.000,0	0,0	100.0

24.	14323	*Construcția blocului sanitar public al Rezervației cultural-naturale „Orheiul Vechi”, s. Butuceni, r-nul Orhei*	MC	2022	resurse generale	392,7	392,7	392,3	99,9	99.9
25.	14325	*Reconstrucția blocului administrativ al Rezervației cultural-naturale „Orheiul Vechi”, s. Butuceni, r-nul Orhei*	MC	2022	resurse generale	316,3	316,3	316,3	100,0	100.0
26.	14326	*Construcția depozitului pentru păstrarea fondului arheologic al Rezervației cultural-naturale „Orheiul Vechi”, s. Butuceni, r-nul Orhei*	MC	2022	resurse generale	490,7	490,7	490,7	100,0	100.0
27.	14914	*Restaurarea edificiului „Vila inginerului Pronin” al Muzeului Național de Literatură „Mihail Kogălniceanu”, str. Alexei Mateevici, nr.79. mun. Chișinău*	MC	2023	resurse generale	2.000,0	1.000,0	951,4	47,6	95.1
28.	14934	*Consolidarea, conservarea și dezvoltarea infrastructurii turistice din cadrul Rezervației cultural-naturale „Orheiul Vechi”, s. Butuceni, r-uln Orhei*	MC	2023	resurse generale	500,0	500,0	500,0	100,0	100.0
29.	13845	*Reconstrucția blocului operator al Institutului de Medicină Urgentă, str. Toma Ciorba, nr.1, mun. Chișinău*	MS	2019	resurse generale	57.345,0	81.211,0	81.059,8	141,4	99.8
30.	14324	*Construcția anexei la blocul nr.1 al Institutului de Neurologie si Neurochirurgie „Diomid Gherman”, str. Vladimir Korolenko nr. 2, mun. Chișinău*	MS	2022	resurse generale	10.000,0	15.000,0	15.000,0	150,0	100.0
		Total cu executare, în intervalul 50%-90,0% - 21 proiecte				**445.709,7**	**374.940,6**	**215.730,4**	**48,4**	**57,5**
31.	11483	*Construcția sediului Judecătoriei Căușeni*	MJ	2019	resurse generale	4.000,0	500,0	372,0	9,3	74.4
32.	10152	*Construcția clădirilor Penitenciarului nr.13 (izolator de urmărire penală), str. Uzinelor nr.251, mun. Chișinău*	MJ	2014	PFSE	30.000,0	7.000,0	5.836,1	19,5	83.4
33.	13143	*Reconstrucția perimetrului de pază al Penitenciarului nr.10, s. Goian, mun. Chișinău*	MJ	2020	resurse generale	10.000,0	10.000,0	5.683,0	56,8	56.8
34.	12911	*Extinderea sistemului automatizat de supraveghere a circulației rutiere „Controlul traficului”*	MAI	2021	resurse generale	2.947,1	1.947,0	1.510,5	51,3	77.6
35.	11376	*Reconstrucția sediului Sectorului Poliției de Frontieră Toceni, r-on Cantemir*	MAI	2017	resurse generale și PFSE	4.136,1	10.808,5	6.593,2	159,4	61.0
36.	11370	*Reconstrucția sediului Punctului de operare terestră SMURD Cantemir*	MAI	2017	PFSE	1.183,1	1.183,1	964,5	81,5	81.5
37.	11371	*Reconstrucția sediului Punctului de operare terestră SMURD Ungheni*	MAI	2017	PFSE	1.014,9	1.014,9	806,7	79,5	79.5
38.	11382	*Construcția heliportului pentru elicoptere medicale, mun. Bălți*	MAI	2017	PFSE	1.150,9	634,2	338,8	29,4	53.4
39.	12135	*Construcția heliportului pentru elicoptere medicale, str. Poamei, nr. 21, mun. Chișinău*	MAI	2017	PFSE	1.115,4	702,8	510,4	45,8	72.6
40.	12157	*Construcția heliportului pentru elicoptere medicale, str. Nicolae Testemițanu, nr. 29, mun. Chișinău*	MAI	2017	PFSE	1.663,9	1.064,4	624,6	37,5	58.7
41.	13846	*Proiectul „Reabilitarea drumurilor locale”*	MIDR	2016	PFSE	346.600,0	284.100,0	147.771,0	42,6	52.0
42.	13853	*Construcția blocului de studii al Liceului Teoretic „Mihai Eminescu” din mun. Comrat, UTA Găgăuzia*	MIDR	2019	resurse generale și PFSE	5.085,0	5.085,0	3.098,8	60,9	60.9
43.	14913	*Construcția Centrului tehnico-didactic în mecanizare agricolă al Colegiului Tehnic Agricol din Soroca*	MAIA	2022	PFSE	4.928,0	11.437,7	10.677,8	140,0	60.3

44.	13843	*Reconstrucția bazei sportive de canotaj a Centrului Sportiv de Pregătire a Loturilor Naționale, or. Vatra, mun. Chișinău*	MEC	2014	resurse generale	500,0	500,0	429,3	85,9	85.9
45.	13851	*Reconstrucția și modernizarea clădirilor Centrului de Excelență în Energetică și Electronică, str. Melestiu, nr.12, mun. Chișinău*	MEC	2016	resurse generale	3.500,0	46,0	38,0	1,1	82.6
46.	13821	*Restaurarea edificiului „Casa Zemstvei" al Muzeului Național de Etnografie și Istorie Naturală, str. Mihail Kogălniceanu, nr.82, mun. Chișinău*	MC	2020	resurse generale	3.000,0	200,0	142,5	4,7	71.2
47.	14021	*Restaurarea caselor tradiționale tărănești din cadrul Rezervației cultural-naturale „Orheiul Vechi", s. Butuceni și s. Morovaia, r-nul Orhei*	MC	2020	PFSE	3.304,2	15.989,4	12.773,3	386,6	79.9
48.	13823	*Reconstrucția Unității de primiri urgente a Spitalului Clinic Municipal din Bălți*	MS	2020	resurse generale	5.075,5	10.564,4	9.401,2	185,2	89.0
49.	13841	*Construcția Unității de primiri urgente a Institutului de Medicină Urgentă, str. Toma Ciorba, nr.1, mun. Chișinău*	MS	2018	resurse generale și PFSE	11.505,6	11.213,2	7.405,4	64,4	66.0
50.	14327	*Restaurarea sediului Oficiului Avocatului Poporului, str. Sfatul Țării, nr.16, mun. Chișinău*	OAP	2022	resurse generale	5.000,0	700,0	588,9	11,8	84.1
51.	15597	*Reconstrucția sediului Serviciului de Protecție și Pază de Stat, str. Sfatul Țării nr. 26, mun. Chișinău*	SPPS		resurse generale	0,0	250,0	164,4	0,0	65.8
		Total cu executare, în intervalul 0,5%-50% - 14 proiecte				**133.342,5**	**86.711,1**	**34.269,7**	**25,7**	**39,5**
52.	10221	*Reconstrucția Penitenciarului nr.5, mun. Cahul*	MJ	2021	resurse generale	10.000,0	1.000,0	85,6	0,9	8.6
53.	14926	*Construcția infrastructurii de telecomunicații în Punctul de trecere a frontierei de stat Leova-Bumbăta*	MAI	2023	resurse generale	1.087,0	1.087,0	114,0	10,5	10.5
54.	14929	*Construcția blocurilor sanitare și rețelelor de aprovizionare cu apă/canalizare în instituțiile medicale selectate*	MIDR	2023	PFSE	500,0	900,0	57,2	11,4	6.4
55.	13840	*Proiectul „Construcția locuințelor sociale II"*	MIDR	2013	PFSE	3.000,0	5.600,0	2.250,0	75,0	40.2
56.	13834	*Proiectul „Îmbunătățirea capacităților pentru transformarea zonei rurale (IFAD VIII)"*	MAIA	2021	resurse generale și PFSE	33.897,5	697,5	304,1	0,9	43.6
57.	14916	*Construcția depozitului frigorific pentru păstrarea materialului săditor și strugurilor de masă al Institutului Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare*	MAIA	2022	PFSE	5.148,0	8.693,2	3.431,0	66,6	39.5
58.	14918	*Construcția halei didactice cu laborator de sortare și ambalare a produselor horticole și a laboratorului de reparație a mașinilor agricole ale Colegi*	MAIA	2022	PFSE	5.280,0	5.280,0	2.629,3	49,8	49.8
59.	14928	*Construcția Centrului metodico-didactic de instruire în horticultură al Centrului de Excelență în Horticultură și Tehnologii Alimentare din Țaul, r-on Dondușeni*	MAIA	2022	PFSE	7.780,0	283,4	47,2	0,6	16.7
60.	14931	*Construcția Stațiunii didactico-experimentale în viticultură și vinificație a Centrului de Excelență în Viticultură și Vinificație din Chișinău, com. Stăuceni*	MAIA	2022	PFSE	7.180,0	500,0	143,3	2,0	28.7
61.	14933	*Construcția unității de procesare a produselor de origine animală, nedestinate consumului uman, r-nul Criuleni*	MAIA	2021	PFSE	52.142,0	52.142,0	24.720,2	47,4	47.4

62.	13822	*Reconstrucția și modernizarea clădirilor Centrului de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga”, str. Hristo Botev, nr.4, mun. Chișinău*	MEC	2017	resurse generale	4.000,0	6.100,0	28,1	0,7	0.5
63.	14008	*Construcția edificiului Teatrului Republican Muzical-Dramatic „B. P. Haşdeu”, str. Bogdan Petriceicu Haşdeu, nr.6, mun. Cahul*	MC	2012	resurse generale	2.828,0	2.828,0	235,7	8,3	8.3
64.	14919	*Proiectul „Construcția spitalului regional din mun. Bălți”*	MS	2023	resurse generale	500,0	100,0	32,1	6,4	32.1
65.	HG 275 din 10.05.2023 /activități de reintegrare a țării	*Construcția Unității de salvatori și pompieri Holercani, raionul Dubăsari*	MAI	2023	resurse generale	0,00	1 500,0	192,0	0,0	12,8
		Total cu executare, în intervalul 0% - 14 proiecte				**172.549,0**	**35.292,8**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
66.	14915	*Elaborarea Sistemului informațional de gestionare a proceselor interne în cadrul instituțiilor de infrastructură a calității*	MDED	2023	PFSE	4.000,0	500,0	0,0	0,0	0,0
67.	15596	*Elaborarea sistemului informațional de generare aleatorie a controlului la pompa (SIGACP)*	MDED		PFSE	0,0	400,0	0,0	0,0	0,0
68.	14921	*Construcția blocurilor sanitare și rețelelor de aprovizionare cu apă/canalizare în instituțiile de învățământ selectate*	MIDR	2023	PFSE	1.200,0	2.200,0	0,0	0,0	0,0
69.	14924	*Construcția stației de epurare și a infrastructurii de canalizare în mun. Soroca*	MIDR	2022	PFSE	14.820,0	8.000,0	0,0	0,0	0,0
70.	14925	*Construcția infrastructurii alimentării cu apă a r-nul Râșcani*	MIDR	2022	PFSE	27.000,0	3.000,0	0,0	0,0	0,0
71.	14930	*Construcția infrastructurii alimentării cu apă a localităților din r-on Cahul și r-nul Vulcănești*	MIDR	2022	PFSE	32.000,0	6.500,0	0,0	0,0	0,0
72.	14935	*Construcția stației de epurare și a infrastructurii de canalizare în mun. Comrat*	MIDR	2023	PFSE	7.000,0	2.000,0	0,0	0,0	0,0
73.	14922	*Construcția laboratorului didactic pentru procesarea și controlul calității uleiurilor esențiale al Colegiului Agroindustrial din Râșcani*	MAIA	2022	PFSE	2.948,0	4.103,1	0,0	0,0	0,0
74.	14927	*Construcția laboratorului tehnico-didactic în mecanizare agricolă al Colegiului Agroindustrial „Gheorghe Raducan” din Grinăuți, r-nul Ocnița*	MAIA	2022	PFSE	3.651,0	4.651,0	0,0	0,0	0,0
75.	13831	*Construcția depozitelor regionale pentru deșeuri menajere solide*	MM	2021	PFSE	74.430,0	1.300,0	0,0	0,0	0,0
76.	15350	*Crearea Sistemului informațional „Digitalizarea arhivei diplomelor”*	MEC		PFSE	0,0	1.070,2	0,0	0,0	0,0
77.	15352	*Crearea Sistemului informațional „e - Admitere”*	MEC		PFSE	0,0	868,5	0,0	0,0	0,0
78.	13835	*Restaurarea edificiilor Muzeului Național de Artă al Moldovei, str. 31 August 1989, nr.115, mun. Chișinău*	MC	2005	resurse generale	4.500,0	500,0	0,0	0,0	0,0
79.	13849	*Restaurarea edificiului Sălii cu Orgă, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr.81, mun. Chișinău*	MC	2008	resurse generale	1.000,0	200,0	0,0	0,0	0,0
		Total proiecte excluse -11 proiecte				**181.370,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

80.	14022	*Reconstrucția clădirii administrative, str. Vlaicu Pârcălab, nr.45, mun. Chișinău*	CS	2020	resurse generale	30.000,0	0,0	0,0	0,0	0,0
81.	14519	*Crearea Sistemului informațional al Serviciului Vamal „Managementul riscurilor”*	MF	2022	resurse generale	900,0	0,0	0,0	0,0	0,0
82.	11497	*Construcția sediului Judecătoriei Cahul*	MJ	2019	resurse generale	5.344,6	0,0	0,0	0,0	0,0
83.	14912	*Dezvoltarea Sistemului informațional „e-Inspecții”*	MDED	2023	PFSE	2.960,0	0,0	0,0	0,0	0,0
84.	14917	*Extinderea la nivel local a Sistemului informațional automatizat de gestionare și eliberare a actelor permisive (SIA GEAP)*	MDED	2023	PFSE	1.950,0	0,0	0,0	0,0	0,0
85.	14920	*Actualizarea Sistemului informațional automatizat de gestionare și eliberare a actelor permisive (SIA GEAP)*	MDED	2023	PFSE	1.900,0	0,0	0,0	0,0	0,0
86.	14923	*Proiectul-pilot de îmbunătățire a sanitației în gospodăriile casnice*	MIDR	2022	PFSE	172,0	0,0	0,0	0,0	0,0
87.	14932	*Proiectul „Îmbunătățirea infrastructurii de apă în Moldova Centrală”*	MIDR	2022	PFSE	132.762,4	0,0	0,0	0,0	0,0
88.	13844	*Construcția edificiului Filarmonicii Naționale „Serghei Lunchevici”, str. Mitropolit Varlaam, nr. 78, mun. Chișinău*	MC	2020	resurse generale	2.881,0	0,0	0,0	0,0	0,0
89.	13850	*Restaurarea edificiilor Muzeului Național de Artă al Moldovei, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr.113 si nr.115, mun. Chișinău*	MC	2005	resurse generale	2.000,0	0,0	0,0	0,0	0,0
90.	14936	*Construcția Spitalului regional Sud, mun. Cahul*	MS	2023	resurse generale	500,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Sursa: *Informații generalizate de echipa de audit în baza Raportului privind executarea bugetului de stat pentru anul 2023 și a Raportului privind executarea investițiilor capitale pe APC și proiecte la situația din 31.12.2023 (FE-015).*

Anexa nr.11

Analiza pe programe a ponderii investițiilor capitale executate în anul 2023

mii lei

Nr.crt.	Denumirea programului	Codul programului	Aprobat	Precizat	Executat	Executat față de precizat		Executat anul 2022	Ponderea în total general executat, (%)
						devieri	în %		
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7=6-5*	*8=6/5*100%*	*9*	*10*
	TOTAL GENERAL		**2.426.686,6**	**2.043.905,1**	**1.708.311,4**	**-335.593,7**	**83,6**	**2.241.008,8**	**100,0**
1	*Servicii de suport pentru exercitarea guvernării*	0302	30.000,0	0,0	0,0	0,0	0,0	277,2	0,0
2	*Respectarea drepturilor și libertăților omului*	0402	5.000,0	700,0	588,9	-111,1	84,1	144,0	0,0
3	*Politici și management în domeniul bugetar-fiscal*	0501	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4.089,0	0,0
4	*Administrarea veniturilor publice*	0502	75.507,3	113.491,7	112.488,7	-1.003,0	99,1	37.526,9	6,6
5	*Promovarea intereselor naționale prin intermediul instituțiilor serviciului*	0602	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1.561,9	0,0

	diplomatic								
6	*Servicii de suport în domeniul apărării naționale*	3104	50.000,0	49.500,0	49.500,0	0,0	100,0	1.000,0	2,9
7	*Ordine și siguranța publică*	3502	4.699,2	18.962,6	18.137,2	-825,4	95,6	8.230,9	1,1
8	*Servicii de suport în domeniul afacerilor interne*	3505	59.186,8	58.057,8	57.621,2	-436,6	99,2	18.781,9	3,4
9	*Managementul frontierei*	3506	14.209,7	23.685,9	18.497,4	-5.188,5	78,1	24.839,3	1,1
10	*Asigurarea securității de stat*	3602	0,0	250,0	164,4	-85,6	65,8	0,0	0,0
11	*Protecția civilă și apărarea împotriva incendiilor*	3702	27.926,3	69.509,1	66.401,9	-3.107,2	95,5	20.283,4	3,9
12	*Administrare judecătorească*	4015	9.344,6	500,0	372,0	-128,0	74,4	0,0	0,0
13	*Sistemul penitenciar*	4302	70.000,0	36.905,1	30.509,7	-6.395,4	82,7	25.136,9	1,8
14	*Promovarea exporturilor*	5002	10.810,0	900,0	0,0	-900,0	0,0	394,8	0,0
15	*Dezvoltarea durabilă a sectoarelor fitotehnie și horticultură*	5102	98.785,0	96.245,9	77.263,2	-18.982,7	80,3	4.962,6	4,5
16	*Securitate alimentara*	5106	52.142,0	52.142,0	24.720,2	-27.421,8	47,4	0,0	1,4
17	*Rețele electrice*	5803	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4.162,1	0,0
18	*Dezvoltarea drumurilor*	6402	1.493.876,0	1.322.024,8	1.100.145,6	-221.879,2	83,2	1.998.350,5	64,4
19	*Managementul integrat al deșeurilor și a substanțelor chimice*	7002	74.430,0	1.300,0	0,0	-1.300,0	0,0	0,0	0,0
20	*Aprovizionarea cu apă și canalizare*	7503	215.454,4	22.600,0	57,2	-22.542,8	0,3	0,0	0,0
21	*Construcția locuințelor*	7504	3.000,0	5.600,0	2.250,0	-3.350,0	40,2	3.209,5	0,1
22	*Dezvoltarea și modernizarea instituțiilor în domeniul ocrotirii sănătății*	8019	84.926,1	118.088,6	112.898,5	-5.190,1	95,6	52.016,5	6,6
23	*Protejarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural național*	8503	25.304,2	29.417,9	22.803,0	-6.614,9	77,5	8.503,5	1,3
24	*Sport*	8602	500,0	500,0	429,3	-70,7	85,9	9.143,6	0,0
25	*Învățământ liceal*	8806	5.085,0	5.085,0	3.098,8	-1.986,2	60,9	6.781,9	0,2
26	*Învățământ profesional-tehnic postsecundar*	8809	16.500,0	16.500,0	10.364,1	-6.135,9	62,8	11.612,5	0,6
27	*Învățământ superior*	8810	0,0	1.938,7	0,0	-1.938,7	0,0	0,0	0,0

Sursa: *Informații generalizate de echipa de audit în baza Raportului privind executarea bugetului de stat pentru anul 2023, Raportului privind executarea investițiilor capitale pe APC și proiecte la situația din 31.12.2023 (FE-015).*

Anexa nr. 12

Sinteza alocațiilor privind repartizarea și utilizarea mijloacelor fondului de urgență al Guvernului în anul 2023

mii lei

Denumirea entității	Cod / ORG 1	Fondul de rezervă				Fondul de intervenție				Total Fondul de urgență			
		Repartizat	Executat	Executat față de repartizat		Repartizat	Executat	Executat față de repartizat		Repartizat	Executat	Executat față de repartizat	
				devieri (+/-)	în %			devieri (+/-)	în %			devieri (+/-)	în %%
TOTAL		**404.399,3**	**402.068,7**	**-2.330,6**	**99,4**	**459.246,2**	**335.110,9**	**-124.135,3**	**73,0**	**863.645,5**	**737.179,6**	**-126.465,9**	**85,4**
Cancelaria de Stat	0201	304,9	291,9	-13,0	95,7			0,0		304,9	291,9	-13,0	95,7
Ministerul Justiției	0204			0,0		32,0	32,0	0,0	100,0	32,0	32,0	0,0	100,0
Ministerul Afacerilor Interne	0205	171.417,3	170.159,2	-1.258,1	99,3	3.523,5	3.523,5	0,0	100,0	174.940,8	173.682,7	-1.258,1	99,3
Ministerul Apărării	0207	426,9	426,9	0,0	100,0	112,0	112,0	0,0	100,0	538,9	538,9	0,0	100,0
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	0222			0,0		230.000,0	118.925,7	-111.074,3	51,7	230.000,0	118.925,7	-111.074,3	51,7
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	0224	200.000,0	199.735,4	-264,6	99,9			0,0		200.000,0	199.735,4	-264,6	99,9
Ministerul Educației și Cercetării	0226			0,0		82,9	82,9	0,0	100,0	82,9	82,9	0,0	100,0
Ministerul Culturii	0227	820,5	814,5	-6,0	99,3			0,0		820,5	814,5	-6,0	99,3
Ministerul Muncii și Protecției Sociale	0228	300,0	300,0	0,0	100,0	14.963,8	14.887,8	-76,0	99,5	15.263,8	15.187,8	-76,0	99,5
Ministerul Sănătății	0229			0,0		12.935,0	12.549,1	-385,9	97,0	12.935,0	12.549,1	-385,9	97,0
Ministerul Energiei	0230	5.807,8	5.233,9	-573,9	90,1			0,0		5.807,8	5.233,9	-573,9	90,1
Agenția	0249	22.237,3	22.023,5	-213,8	99,0			0,0		22.237,3	22.023,5	-213,8	99,0

Proprietății Publice													
Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	0275			0,0		63.635,2	63.635,2	0,0	100,0	63.635,2	63.635,2	0,0	100,0
Acțiuni generale	0799	3.084,6	3.083,4	-1,2	100,0	133.961,8	121.362,6	-12.599,2	90,6	137.046,4	124.446,0	-12.600,4	90,8

Sursa: *Date generalizate de către echipa de audit în baza Informațiilor privind repartizarea și utilizarea mijloacelor fondului de rezervă (Forma FR-001) și fondului de intervenție ale Guvernului la situația din 31.12.2023 (Formularul FR-002).*

Anexa nr. 13

Sinteza cheltuielilor repartizate și executate de APC/APL din fondul de rezervă al Guvernului în anul 2023

mii lei

APC /APL	Repartizat conform HG /DCSE	Executat	din care						
			Bunuri și servicii	Subvenții	Granturi acordate	Prestații sociale	Mijloace fixe	Rezerve materiale ale statului	Stocuri de materiale circulante
TOTAL	**404.399,3**	**402.068,8**	**18.258,2**	**200.026,4**	**13.982,1**	**1.300,0**	**58.025,3**	**107.882,0**	**2.594,8**
CS	291,9	291,9	291,9						
APP	22.237,3	22.023,5	15.286,2		6.737,3				
MA	426,9	426,9							426,9
MAI	107.882,1	107.882,0						107.882,0	
MAI	1.000,0	0,0							
MAI	45.478,1	45.453,5	989,2				42.853,7		1.610,6
MAI	630,5	397,2	94,9						302,3
MAI	1.000,0	1.000,0				1.000,0			
MC	820,5	814,5	814,5						
MMPS	300,0	300,0				300,0			
ME	5.807,8	5.233,9			5.233,9				
CS	13,0	0,0							
MAI	15.426,6	15.426,6					15.171,6		255,0
MAIA	200.000,0	199.735,4		199.735,4					
APL	3.084,6	3.083,4	781,5	291,0	2.010,9				

Ponderea, %		*100,0*	*4,5*	*49,7*	*3,5*	*0,3*	*14,4*	*26,8*	*0,6*

Sursa: *Date generalizate de către echipa de audit în baza informațiilor privind repartizarea și utilizarea mijloacelor fondului de rezervă al Guvernului la situația din 31.12.2023.*

Anexa nr.14

Informații privind aprobarea, precizarea și executarea alocațiilor din FNDRL

mil. lei

Subprogram	Cod Program	Total			25 „Subvenții”			26 „granturi acordate”			29 „transferuri”		
		Aprobat	Precizat	Executat	Aprobat	Precizat	Executat	Aprobat	Precizat	Executat	Aprobat	Precizat	Executat
Susținerea întreprinderilor mici și mijlocii	5004	36,0	4,2	4.,2				36,0	4,2	4,2			
Eficienta energetica si surse regenerabile	5804	24,0	32,6	32,4				24,0				32,6	32,4
Politici si management in domeniul infrastructurii si dezvoltării regionale	6101	256,0	0,00	0,00				256,0					
Implementarea politicii de dezvoltare regionala	6105	20,0	39,7	38,7	20,0	39,7	38,7						
Dezvoltarea turismului	6602	24,0	132,8	132,5				24,0	38,8	38,8		94,1	93,7
Dezvoltarea gospodăriei de locuințe si serviciilor comunale	7502	70,0	536,5	535,7				70,0	15,7	15,7		520,8	520,0
Aprovizionarea cu apa si canalizare	7503	170,0	728,7	727,7				170,0	194,7	193,6		534,0	534,0
Iluminarea stradala	7505	0,0	51,5	50,1								51,5	50,1
Educație timpurie	8802	0,0	8,0	7,2								8,0	7,2
Total		**600,0**	**1.534,0**	**1.528,6**	**20,0**	**39,7**	**38,7**	**580,0**	**253,4**	**252,3**	**0,00**	**1.240,9**	**1.237,5**

Sursă: *Date generalizate de către echipa de audit în baza datelor generate din Sistemul Informațional al MF.*

Anexa nr.15

Analiza modificărilor operate la Legea bugetului de stat pentru anul 2023

mii lei

Denumirea	Codul	Aprobat Legea BS nr.359 din 22.12.2022	Modificat Legea nr.40 din 03.03.2023	Modificat Legea nr.168 din 22.06.2023	Modificat Legea nr.242 din 31.07.2023	Modificat Legea nr.295 din 19.10.2023	Modificat Legea nr.310 din 26.10.2023	Modificat Legea nr.392 din 15.12.2023	Precizat MF la 31.12.2023	Devieri precizat MF / Legea BS
Venituri, total	**1**	**64.868,4**	**64.868,4**	**66.274,6**	**66.274,6**	**65.776,7**	**65.776,7**	**65.776,7**	**65.785,1**	**8,4**
Impozite și taxe	11	56.945,8	56.945,8	56.945,8	56.945,8	56.075,5	56.075,5	56.075,5	56.075,5	0,0
Granturi primite	13	5.505,4	5.505,4	6.984,6	6.984,6	6.813,7	6.813,7	6.813,7	6.820,3	6,6
Alte venituri	14	2.401,9	2.401,9	2.326,6	2.326,6	2.868,3	2.868,3	2.868,3	2.870,1	1,8
Transferuri primite în cadrul bugetului public național	19	15,4	15,4	17,6	17,6	19,2	19,2	19,2	19,2	0,0
Cheltuieli, total	**2+3**	**83.195,7**	**83.195,7**	**84.601,9**	**84.601,9**	**84.104,0**	**84.104,0**	**84.104,0**	**84.112,3**	**8,3**
dintre care:										
Cheltuieli de personal	21	10.543,0	10.543,0	10.543,0	10.543,0	10.285,5	10.285,5	10.285,5	10.049,6	-235,9
Transferuri acordate în cadrul bugetului public național	29	42.556,6	42.556,6	42.503,9	42.503,9	43.003,8	43.003,8	43.003,8	45.007,8	2.004,1
Investiții capitale în active în curs de execuție	319	2.426,7	2.426,7	2.340,6	2.340,6	2.042,4	2.042,4	2.042,4	2.043,9	1,5
Sold bugetar		**-18.327,3**	**-18.327,3**	**-18.327,3**	**-18.327,3**	**-18.327,3**	**-18.327,3**	**-18.327,3**	**-18.327,2**	**0,1**
Surse de finanțare, total		**18.327,3**	**18.327,3**	**18.327,3**	**18.327,3**	**18.327,3**	**18.327,3**	**18.327,3**	**18.327,2**	**-0,1**
Active financiare	4	**-2.569,6**	**-2.569,6**	**-2.388,4**	**-2.388,4**	**4.074,3**	**4.074,3**	**2.023,0**	**2.023,0**	**0,0**
Creanțe interne	41	652,8	652,8	900,5	900,5	1.300,7	1.300,7	1.300,7	1.300,7	0,0
Împrumuturi recreditate interne între bugete	46	63,8	63,8	63,8	63,8	59,2	59,2	59,2	59,2	0,0
Împrumuturi recreditate interne instituțiilor nefinanciare și financiare	47	-3.286,2	-3.286,2	-3.286,2	-3.286,2	2.780,6	2.780,6	729,4	729,4	0,0
Creanțe externe	48	0,0	0,0	-66,5	-66,5	-66,3	-66,3	-66,3	-66,3	0,0
Datorii	5	**18.762,4**	**18.762,4**	**18.730,3**	**18.730,3**	**15.131,3**	**15.131,3**	**17.182,6**	**17.182,6**	**0,0**
Datorii interne	51	2.680,0	2.680,0	2.680,0	2.680,0	6.180,0	6.180,0	6.180,0	6.180,0	0,0
Împrumuturi externe	59	16.082,4	16.082,4	16.050,3	16.050,3	8.951,3	8.951,3	11.002,6	11.002,6	0,0
Modificarea soldului de mijloace bănești	9	**2.134,5**	**2.134,5**	**1.985,5**	**1.985,5**	**-878,3**	**-878,3**	**-878,3**	**-878,4**	**-0,1**

Sursă: *Date generalizate de către echipa de audit în baza Raportului privind executarea bugetului de stat conform clasificației economice la situația din 31.12.2023.*

Lista acronimelor

Acronimul	Termenul abreviat
ADR	Agenția de Dezvoltare Regională
AIPA	Agenția de Intervenții și Plăți în Agricultură
ANSA	Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor
ANTA	Agenția Națională Transport Auto
ARFC	Agenția Relații Funciare și Cadastru
APC	Administrația publică centrală
APL	Administrația publică locală
APP	Agenția Proprietății Publice
ASD	Administrația de Stat a Drumurilor
ASEM	Academia de Studii Economice
ASP	Agenția Servicii Publice
BASS	Bugetul asigurărilor sociale de stat
BIRD	Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BL	Bugetul local
BNM	Banca Națională a Moldovei
BPN	Bugetul public național
BNS	Biroul Național de Statistică
BUAT	Bugetul unităților administrativ-teritoriale
BS	Bugetul de stat
CBTM	Cadrul bugetar pe termen mediu
CIM	Control intern managerial
CIPS	Comitetul interministerial pentru planificarea strategică
CNAS	Casa Națională de Asigurări Sociale
CNAM	Compania Națională de Asigurări în Medicină
CNCDRL	Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale
CNPF	Comisia Națională a Pieței Financiare
Cod ECO	Cod economic
CSE	Comisia pentru Situații Excepționale a RM

CS	Cancelaria de Stat
CSM	Consiliul Superior al Magistraturii
CUT	Cont unic trezorerial
DCSE	Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale
FAOAM	Fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală
FNDAMR	Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural
FNDRL	Fondul Național de Dezvoltare Regională și Locală
FGC	Fondul de garantare a creditelor
HG	Hotărâre de Guvern
HCC	Hotărârea Curții de Conturi
HCEC	Hotărârea Comisiei Electorale Centrale
IP	Instituția publică
ÎS	Întreprindere de Stat
MA	Ministerul Apărării
MAEIE	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene
MAI	Ministerul Afacerilor Interne
MAIA	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
MC	Ministerul Culturii
MDED	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării
ME	Ministerul Energiei
MEC	Ministerul Educației și Cercetării
MIDR	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
MF	Ministerul Finanțelor
MJ	Ministerul Justiției
MM	Ministerul Mediului
MMPS	Ministerul Muncii și Protecției Sociale
MS	Ministerul Sănătății
ODA	Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului
ONDRL	Oficiul Național de Dezvoltare Regională și Locală
PIB	Produsul Intern Brut

PG	Procuratura Generală
PPA	Pesta Porcină Africană
RM	Republica Moldova
SA	Societate pe acțiuni
SAI	Serviciul audit intern
SI	Sistem informațional
SFS	Serviciul Fiscal de Stat
SPPS	Serviciul de Protecție și Pază de Stat
SV	Serviciul Vamal
SRL	Societate cu răspundere limitată
TVA	Taxa pe valoarea adăugată
TS	Trezoreria de Stat
UE	Uniunea Europeană
UCIMPDA	Unitatea consolidată pentru implementarea și monitorizarea proiectelor în domeniul agriculturii, finanțate de Banca Mondială
UIPAC	Unitatea de Implementare a proiectului Băncii Mondiale de Ameliorare a Competitivității
UTM	Universitatea Tehnică din Moldova
USM	Universitatea de Stat din Moldova